

Usomhi Onete oyi iJesu iKirisiti ni iLuku O keke

Irokhase

¹ Egbu egbọ e she roshẹka keke emini e bhale ya tse nya eghẹghẹ oyi anye. ² Ezeze abi egbọ eni e gue ungmehi oyi Eshinegba le, ni e rote igbaekele ri eloe me we abi e li de, igho e li gue we ye anye, ni anye ro ligho keke we. ³ Aborokhia khi eni ingme ena, khi rote igbaekele mhi te towe okpe, loli o ro ti mhe eloe, ni mhi kuegbe-a keke abi e li de ghi e, yeye iTiofilosi ni a ri ekpe e na, ⁴ Ishegho ni u ro ya lese egbegbi ingme ni e la emini a sese e.

A guele shi eke khi, a ya bia ifoni

⁵ Okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba oghuo ni a lu iZakaraya o ya la o eghẹghẹ oyi oghie ni a lu Erodu ni o mhuẹ eke iJudia. Oni iZakaraya o khi otuoghuo igbhogbho ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba ni Abija o li la. A lu ughue oli Enizabeti ni o khi omiomi Eroni.* ⁶ Oni omose ona ali ughue oli, e khi egbọ ni e pfuase shi odalo oyi Eshinegba, ni e ri ishi eyi Eshinegba a gbe akanya. ⁷ E a bia omọ itobo khi Enizabeti aga o khi. Wewe ava-ava e she womhe.

⁸ Eleghuo, khi ugamhi o te iku egbọ ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba ni iZakaraya o la, ⁹ obọ o mu iZakaraya khi loli o ya lo Owa oyi Eshinegba ya tose ituale afu era ukhomhi atete. Igho eni igbhogbho

* 1:5 Li ze 1 Okhe 24.10

ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinẹgba e kie kpẹ ẹ li. ¹⁰ Abi ẹghẹghẹ ni a rọ ọ toşẹ eni ituale o rọ ramhi, eni ẹgbọ ni e bhale shi oni ugamhi, e legba atukpapfe, e sọ iromhi.

¹¹ Ighọ aḡeni oyi Ẹshinẹgba ọ bhale ya migha ukiẹkiẹ obọ ita oni adido ni a la toşẹ ituale. ¹² Abi iZakaraya ọ rọ mẹ oni aḡeni, ọ yila, ulishi oo mu ọli. ¹³ Ama oni aḡeni ọọ li, “Khi zẹ ni ulishi o muẹ, Ẹshinẹgba ọ she suọ iromhi ni u sọ. Ughuẹ Enizabeti, o ya bia ọmọ nẹ. Iḡoni khi eva ni u ya lu ọli. ¹⁴ Oni ọmọ, ọ ya ri oghẹlẹ ali iregbemu ghi ẹ. Ebubu ẹgbọ e ya ghele shi ubiamhi oyọli. ¹⁵ Irari khi ọ ya fu shi odalo oyi Ẹshinẹgba. Ọ khi tigbe da onyọ ni o toto ghue. Rọte ẹlẹ ni a te ya bia li, ọ te ya mhue Ayemhe-nọ-pfuase. ¹⁶ Ẹgbọ iZireni ebubu ọ ya mu pfi bhale deba Ẹshinẹgba Onomhue oyewe.† ¹⁷ Onomhue ọ ya ghie ọli ralo, ọ mhue ekpabọ ali ayemhe enabi eyi Elaja. Ọ ya mu udu oyi eni e khi ita pfi ni e ke nono ingme oyi imi wẹ. Ẹgbọ eni ẹa kpẹ ẹ suọ esọ na Ẹshinẹgba, ẹẹ suọ esọ na Ẹshinẹgba abi egbegbi ẹgbọ ẹẹ li. Ọ gbo mu ẹgbọ egbe shi eke khe Ẹshinẹgba.”‡

¹⁸ iZakaraya ọ rọ mhila oni aḡeni, “Seẹ o li ya khuese mhe khi igesikia u ngme? Irari khi mhemhe ali ughuemhe anye she womhe.”

¹⁹ Oni aḡeni ọọ li, eva oyemhe khi iGebulen. Mhemhe mhia migha odalo oyi Ẹshinẹgba. Lọli ọ ghie mhe mhi ka nu ẹ ngme, mhi gue oni usomhi onete ona ye.§ ²⁰ Ama ungmenu u ke ya melea ramhi ẹghẹghẹ ni oni ungmehi ona o rọ bhale ya

† **1:16** Li zẹ iNọba 6.3 ‡ **1:17** Li zẹ iMala 4.5 § **1:19** Li zẹ iDan 8.16; 9.21; iMat 18.10

tṣe, itobọ khi u waa mie emini mhi gueye suọ ni ó bhale ya tṣe shi eghẹghẹ oyọli.

²¹ Eghẹghẹ ni a ngme ena, egbọ e kie migha olase khe iZakaraya. Abọ e sha wẹ, irari khi ọ she ke tṣe oni elemhi Owa oyi Eshinegba dọṣe. ²² Abi ọ ke rọ lasele ọa ke ngme unu. Eni egbọ e te ododẹ lẹṣe khi imekẹ ọ mẹ oni elemhi Owa oyi Eshinegba irari khi obọ ọ ke rọ nu wẹ ngme.

²³ Abi ogbele ni iZakaraya ọ rọ ya ga oni ugamhi e rọ gba, ọ je apfe. ²⁴ Ighọ, ughuọli Enizabẹti ọọ mẹ. Ọ la ufui owa iki ishe, ọa ke lasele ni egbọ e mẹ. ²⁵ Oni ọkpotoso ọọ, “Eshinegba ọ she riele onana na mhe. Ọ mhue isomhelemhi na mhe, Ọ rue mhe omama egbe le ukpeloe oyi egbọ.”

Aḡeni ọ guele abi a liẹ bia ijesu

²⁶ Uki onuzi-esesa o gba ni Enizabẹti ọ te e mẹ, Eshinegba ọ ghie aḡeni ni a lu iGbuleni bhale eoli iNazarẹti ni o la ekẹ iGalili. ²⁷ Oni aḡeni ọ bhale deba omueshi ni ọa lẹṣe omose ne ni a lu iMeli ni omose ni a lu iJosefu ọọ gue. Unuekpẹ oyi iDefidi iJosefu ọ khi.* ²⁸ Oni aḡeni ọ bhale deba iMeli. Ọ tṣe ọli, ọọ li, “Moo mueshi! Eshinegba ọ she khivose ne! Eshinegba ọ nuẹ la!”

²⁹ Oni otṣe ona o ri abọ sha iMeli irari khi ọa lẹṣe emini otṣe onana o ngme. Egbe ẹa ke sheshe ọli. ³⁰ Ama oni aḡeni ọọ li, “Khi ke zẹ ni ulishi o muẹ, irari khi Eshinegba ọ she mhọli isomhelemhi ne.” ³¹ U ya ke mẹ, u bia omọ omose, ijesu wa lu eva oyọli.† ³² Ogbọ oniemi ọ ya khi, Omi Eshinegba nọ Yagha ne Nya a ya ke lu ọli. Eshinegba ọ

* **1:27** Li zẹ iMat 1.18 † **1:31** Li zẹ iMat 1.21

ya rue ukpekhomhi eghiele oyi itali iDefidi na li.
³³ O ya mhuẹ omhẹse shi omhuẹ-apfe oyi iGiekopu agboagbo. Eghiele oyoli oya ya mhuẹ ukpese.†

³⁴ IMeli o mhila oni ageni, oo, “Se ingme ni u ngme ena e li bhale ya tse? Irari khi mhi aa lese omose ghue.” ³⁵ Oni ageni oo li, “Ayemhe-nopfuase o ya bhale debe, egheghe agho ekpabo eyi Eshinegba no Yagha ne Nya e ya tsua rughue, omo ni u ya bia, oni o pfuase Omi Eshinegba a ya ke lu oli. ³⁶ Enizabeti inyoghuae ni a kpe e lu aga, o she lie me umemhi, iki esesa o la memena, abi o tseku khia khi o she womhe egho, o ya bia omo. ³⁷ Irari khi aa me emini Eshinegba oya dobe e rieles.”§

³⁸ IMeli oo li, “Eshinegba o mhuẹ mhe. O ka a tse na mhe abi u li ngme oli.” Igho oni ageni o li vu.

IMeli o ya feli Enizabeti

³⁹ Eghẹghe ana iMeli o nyanya muno egbe, o je eoli ni e la epfefefe ute ena eke iJudia. ⁴⁰ O ramhi apfe oyi iZakaraya, o tse Enizabeti. ⁴¹ Abi Enizabeti o ro suo otse oyi iMeli, omo ni o la li elemhi o mu egbe nyene. Ayemhe-nopfuase o bhale deba li. ⁴² Enizabeti o khueghie unu a leghe, oo li, “Oni a khivose na u khi elemhi ikpotso. Oni a khivose na omo ni u ya bia o khi. ⁴³ Oghuo mhi khi, ni inyo Onomhuẹ oyemhe o ko ya feli? ⁴⁴ Abi mhi ro lese suo otse oye, omo ni o la mhe elemhi o ri oghelẹ mu egbe nyene. ⁴⁵ Ikhivose o khi na ogbo ni o mie ungmemhi ni Eshinegba o ngme khi o ya roli tse.”

Uwolo ikueghie ni iMeli o to

† **1:33** Li ze 2 iSam 7.12,13,16; Aza 9.7 § **1:37** Li ze Igbae 18.14

46 IMeli ọọ,
 “Mhi ri ayẹmḡe oyẹmḡe
 kuẹghie Eshinegba.

47 Mhi rọte elemhi ayẹmḡe oyẹmḡe
 kuẹghie Eshinegba Ọmiepfuese oyẹmḡe.

48 Irari khi ọ yele mḡe
 ni mhia mu ẹloe le.
 Rọte ana vu,
 ẹgbọ kpa, e ya ke e lu mḡe,
 Ọni a khi vọse na.*

49 Ipfuase o khi
 eva oyi Eshinegba nọ fune,
 Irari khi ọ riẹle
 eminiemhi na mḡe.

50 Ọ mhue isomhelemhi
 na ẹgbọ nya ni ẹ na ulishi oyọli
 rọte agbhotu ya je agbhotu.

51 Ọ ri abọ eyọli
 gbe ikanya ọnyaloo,
 ọ vese ẹgbọ ni e mhue itiegbenga
 elemhi isamhi udu eyewe kua.

52 Ọ ti ighie tiemhile eke,†
 ama ọ yase ẹgbọ ni
 e ti egbewe tiemhie nga idane.

53 Ọ ri eminete na ẹgbọ ni
 okiamhi ọọ gbe le.

Ama eni e pfue,
 ọ ku we pfue abọ-a.

54 Ọ she ri ishiobọ ni ọ shi
 na itawa tse.
 Ọ bhale ya kpaghie ẹgbọ iZireni

* 1:48 Li ze 1 iSam 1.11 † 1:52 Li ze iJobu 5.11; 12.19

eni ẹẹ ga li obo.

⁵⁵ Abi ọ li shi ishobo
na agboagbo na Aburaamu
ali imimi ọli, †
ni ọ gbo li nu

ititawa ngme ọli agboagbo.” §

⁵⁶ IMeli ọ nu Enizabeti la iki ese neni ọ je apfe.

Abi a li bia iJoni Oni ọọ batazi egbo

⁵⁷ Eghẹghẹ o ramhi ni Enizabeti ọ rọ ya bia, ọ ya
bia ọmọ ọmose. ⁵⁸ Idogbapfe ali egbo eyoli e suọ
abi Eshinegba ọọ somhi elemhi ọli. E nu ọli ghele.

⁵⁹ Ogbẹle-elele o ramhi ni a rọ ya shele oni ọmọ a,
ee nono ni e lu ọli iZakaraya ni o khi eva oyi ita li.*

⁶⁰ Inyoli ọọ we, “Iye! Eva oyoli khi iJoni.”

⁶¹ Eni egbo ẹ ọli, “Ogbokhoghuo ọa la unuekpe oye
ni ọ kpe le eva onana ghue.”

⁶² Igho e ri abo nu ita oni ọmọ ngme rọ mhila li
abi a ya ke lu oni ọmọ. ⁶³ Ọọ we, e rue emini a keke
emhi ẹ shi ali ugba na lue. Ọ keke khi, “Eva oyoli
khi iJoni.” O ri abo sha we nya. ⁶⁴ Utoghuokpe, unu
oyoli o khueghie-a, ọọ ngme, ọọ kueghie Eshinegba.

⁶⁵ Ulishi oo mu idogbapfe egho nya. Oni ung-
memhi egbo nya e ke ngme asha kpa eke iJudia.

⁶⁶ O ri abo sha ogbokpa ni ọ suọ oni ungmehi. Ee
mhila, “Ọmọ nabi se ọna ọ ya khi?” Irari khi obo
oyi Eshinegba o nu ọli la.

Uwolo ikueghie ni iZakaraya ọ to

⁶⁷ Ayemhe-no-pfuase ọ tiemhile shi iZakaraya ita
oni ọmọ ọ. Ọọ ngme ungmehi aguele, ọọ lie,

† 1:55 Li ze Igbae 17.7 § 1:55 Li ze 1 iSam 2.1-10 * 1:59 Li
ze iLev 12.3

- 68 “Ikuẹghię o khi na
 Eshinegba Ọnọmhue ọyi iZireni,
 itobọ khi ọ she
 bhale ya pfa
 ẹgbọ iZireni eyọli shi eke.
- 69 O rọte unuẹkpẹ
 oyi iDefidi, ọmọ ọyọli,
 mu adenọmọ Ọmiepfuese
 vule na anye.
- 70 Abi ọ li rọte
 unu emekẹguele
 ni e pfuase eyọli
 ena ẹlele shobọ,
⁷¹ khi lọli ya tsumhi awa
 obọ oyi ebe awa
 ali eni ẹ biselemhi awa.
- 72 Ali khi lọli ya somhelemhi itita awa,
 ni sato ishobọ oyọli ni ọ shi na wẹ,
- 73 ikhi isheli ni ọ romhi
 shi emini ọ gueye ita awa Aburaamu,
⁷⁴ khi lọli ya rue awa
 obọ oyi ebe awa le,
 ini awa khi ri
 ulishi ga lue
- 75 elemhi ipfuase ali ingeli enete,
 agbọagbọ kpa.
- 76 Yeye omimhe,
 a ya lue ọmekẹguele ọyi
 Eshinegba nọ Yagha nẹ Nya;†
 irari khi u ya ralo
 ya bẹ ode-a khe Ọnọmhue.
- 77 Ni u rọ gueye ẹgbọ eyọli khi

† 1:76 Li zẹ iMala 3.1

roṭe igbe-olamhe-kua na we,
e te ya mhoḷi imiepfuese.

78 Irari khi Eshinegba oṣawa
oṣo mhoḷi ilelemhi,
o ya ze ni ovo
imiepfuese oyoli
o te idane ngale shi awa o.

79 Ali ni o roṭe idane ge
nga eni e la alo ebili egbe
ali eni e la okhena eghuli.†

Ni o ri awa te ode opfomhe.”

80 Igho oni omoo o lii fu, o lese ingme. O la ifui
odagbe ifufu ramhi egheghe ni o ro lasele tse abo
ungmemhi oyi Eshinegba ye egbo iZireni.

2

Ubiamhi oyi iJesu (iMat 1.18-25)

1 Egheghe agho, Oghie Ogositosi iSiza o shi ushi a
ka leli egbo ni e la ishishi ni igomoti iRomu e mheso
shi nya. 2 Ona o ya khi ileli egbo oni odode ni a kpe
me egheghe ni iKuirinusi o ro khi igovuno shi eke
iSiria. 3 Ogbogbo o je apfe oyoli ya keke eva shi eke.

4 IJosefu o te eoli iNazareti ona eke iGalili li je
iBetilemu ona eke iJudia apfe oyi itali ni a bia
oghie ni a lu iDefidi shi, oni iJosefu o khi unuekpe
oyi iDefidi. 5 O rue iMeli ni oo gue ughue mhue
obo je oobo li ya keke eva shi eke. Oni iMeli o she
me. 6 Abi e ro la oobo, oku oo to iMeli. 7 O bia omoo
omose ni o khi omodioli. O ri ide gono li yeshi ukpeko
ni a ri eminale e shi na elamhako le. Ogba ni a

† 1:79 Li ze Aza 9.2

sọ elamhako shi o bia li shi, itobo khi ẹa me asha kushi ashini ẹgbọ e ku a shi.

Igeni e gueye erisumha-kia khi a bia ifesu

⁸ Eni e ri elamhako ẹ kia eghuo, e la oni ukiẹkiẹ oni ẹoli ri ẹloe e khu elamhako eyewe ẹliyose. ⁹ Igho aḡeni oyi Ẹshineḡba o bhale deba we agho, ufumhi oyi Ẹshineḡba o ge nyanyanya gasẹ we, ulishi o mu we egbegbo. ¹⁰ Oni aḡeni oḡo we, “A khi ze ni ulishi o mu ẹ, irari khi usomhi onete ni o ri oghẹle oniemi ya ghi oḡbokpa mhi ro bhale ghi ẹ. ¹¹ Irari khi ogbe ni amo ena, a she bia omiepfuese shi ẹoli oyi iDefidi na ẹ. IKirisiti Onomhue lo. ¹² Emini o ya rokhasẹ ẹ khi, a ya me khi a ri ide gẹno omofẹ shi ukpeko ni a ri eminale ẹ shi na elamhako le.” ¹³ Udemhija, igeni ebubu e lasese, e bhale ya ku ma oni aḡeni, ee to uwolo kueghie Ẹshineḡba. E lie, ¹⁴ “Ufumhi o khi oyi Ẹshineḡba ni o la obini o yagha ne. Opfomhe o la eke gbọ na ni o mhue isomhelemhi na.” ¹⁵ Abi eni igeni e ro pfi eni e ri isumha ẹ kia shi agho nga idane se, e gueye egbewe, “Awa je eke iBetilemu ya ri ẹloe me onana ni Ẹshineḡba o bhale ya gueye awa.”

¹⁶ Igho e nyanya rote agho vu ya je oobo. E bhale ya ẹ iJosefu ali iMeli ali oni omọ khi a roli yeshi ukpeko ni a ri eminale ẹ shi na elamhako le. ¹⁷ Abi eni e ri elamhako ẹ kia e ro me oli se, ee gueye ẹgbọ kpa emini oni aḡeni o gueye we idiegebe oyi oni omọ. ¹⁸ Ẹgbọ nya ni e suo emini eni e ri elamhako ẹ kia egho e ngme, o ri abo sha we. ¹⁹ Ama iMeli o ri ingme enana nya shi udu, o sa o, o to ẹloe eke. ²⁰ Eni e ri elamhako ẹ kia ee je apfe, e to uwolo kueghie

Ẹshinẹgba irari ungmemhi ni e suọ ni e gbo ri ẹloe me, abi a li gue ọli yẹwẹ te, ighọ e li ri ẹloe me ọli.

A lu Ijesu eva

²¹ Ẹlẹ eleli o ramhi ni a rọ ya sheḷe ọli a, a lu ọli eva iJesu, ni o khi eva ni aḡeni ọyi Ẹshinẹgba ọ lu ọli neni a me umemhi oyọli.*

A ri Ijesu lo Owa ugamhi

²² Abi eḡheḡhe iropfuase ọyi iJosefu ali iMeli o rọ ramhi abi Ushi ọyi iMosisi o ngme, iJosefu ali iMeli e rue ọni ọmọ bhale iJerusalemu deba Ẹshinẹgba.

²³ Abi o li la ushi ọyi Ẹshinẹgba khi, “Ọmọ odode ni ọ khueghie ọkpotso elemhi a, ọ khada khi ọmose ne, a ri ọni ọmọ ke nga Ẹshinẹgba obọ.† ²⁴ A rue ipfeli inekhukhu aava rọ rieḷe iluasobo na li abi Ishi eyi iMosisi o ngme.‡ ²⁵ Ọmose ọghuo ọ la ọ ni a lu iSamọ ni ọ la eke iJerusalemu, Ayemhe-nọ-pfuase o la li egbe. Ọ khi ọgbọ ni ọ gue ngeli ni ọ migha kẹ Ọmiepfuese ni ọ ya mie eḡbọ iZireni pfuese.

²⁶ Ayemhe-nọ-pfuase ọ she kpe gueye ọli khi ọa ya ghu-a neni ọ rọ ya me iKirisiti ni Ẹshinẹgba ọ shobọ khi ọli ya rọ bhale. ²⁷ Ayemhe-nọ-pfuase ọ kpha li sọ, ọ rue ọli lo elemhi apfe na owa ọyi Ẹshinẹgba abi ita iJesu ali inyọli e rọ rue iJesu bhale ni a rọ rieḷe na li abi Ishi eyi iMosisi o ngme. ²⁸ ISamọ ọ mu ọni ọmọ shi abọ, ọ kueghie Ẹshinẹgba, ọọ,

²⁹ “Ita ni ọ fune,
abi u li shobọ na mhe,
ze ni u roli tse na mhe
ni mhi ghu shi opfomhe.

* **2:21** Li ze iLev 12.3; iLuk 1.31 † **2:23** Li ze Okiali 13.2,12

‡ **2:24** Li ze iLev 12.6-8

30 Irari khi alo eyemhẹ,
e she mẹ Ọmiepfuese
ni u ghie bhale.

31 Ni u she rọ ghi agbọ nya.

32 Ákpá ni o ri
ọghuemhẹ oyi Ẹshinegba
a khasẹ ẹgbọ ijẹta na alo ebili, §
ni o ri ufumhi ẹ na
iZireni ẹgbọ eyẹ.”

33 Abọ e sha ita ali inyo ọni ọmọ abi e rọ suo
khi a ngme eni ingmemhi ena shi ọni ọmọ egbe.

34 ISamọ ọ sọ iromhi na wẹ, ọọ iMeli, “Eri ibhale
oyi ọmọ ọnana ó ya ri ebubu ẹgbọ de, ọ ri ebubu
vule ekẹ iZireni, ọ gbo khi irọkhasẹ ni ẹgbọ e ya ke
ngme emini ẹa ti shi egbe. 35 Ni a rọ bhale ya ẹ
khi osheli oyi isamhi eyi ebubu ẹgbọ e khueghie-
a, yeye ọye u ya mẹ oya abi ọni a sọ ọgbhoro udu.”

36 Ọkpotso ọghuo ni ọ khi ọmekeguele ni a lu Ana,
omi iFanuẹli na unuekpẹ oyi Asha, ọ li la akaghọ.
Ikpe ishilua ọ nu ọdọli la ughue ni ọni ọdọli ọ rọ
ghua. 37 Ọni ọkpotso ọna ọa gbo ye ughue ramhi ni
ọ rọ gbe ikpe egbhuene ali ene. Ọa gbo tigbe rọte
Owa oyi Ẹshinegba vu. Ọọ pfi azumhi ẹlẹ ọguota
ali ẹlẹ iyose. 38 Abi ọ rọ lole deba iJosefu ali iMeli
oni ẹghẹghẹ, ọ kueghie Ẹshinegba, Ọ gue ingme oyi
ọni ọmọ ye ẹgbọ kpa ni e la aghọ ni e migha khe
ipfasheke oyi iJerusalemu.

39 Abi iJosefu ali iMeli e rọ riẹlẹ abi Ishi eyi
iMosisi o ngme se, ee je apfẹ oyewẹ obini iNazareti
na ekẹ iGalili. * 40 Ọni ọmọ ọọ fu, ọ mhue ekpabọ, ọ

§ 2:32 Li zẹ Aza 42.6; 49.6; 52.10 * 2:39 Li zẹ iMat 2.23

mhòli ilẹ̀singme khi ilẹ̀singme, ekpabọ oyi Ẹshinẹgba o la li egbe.

Ijesu ọ bhale Owa ugamhi abi ozele

⁴¹ Ukpe kpa ita iJesu ali inyọli e rọ je iJerusalẹmu ya li ukpe iPasova.† ⁴² Abi iJesu ọ ke rọ gbe ikpe igbẹva, e ye shi ukpe iPasova oyẹwẹ abi e kie kpẹ ẹ li. ⁴³ Oni ukpe o pfo li se, itali ali inyọli ee je apfẹ, ama iJesu ọ kie la iJerusalẹmu, itali ali inyọli ẹa lẹsẹ khi ọ kie la ukhokho. ⁴⁴ E dabi khi ọ nu wẹwẹ kia. E she kia ẹlẹghuo gbada ẹa mẹ ọli, e nono ọli ifuabọ apfẹwẹ ali emọle wẹ ni e ga kia. ⁴⁵ Abi e rọ mẹ khi wẹwẹ ẹa mẹ ọli, e nyenẹ egbe ukhokho je iJerusalẹmu ya nono ọli. ⁴⁶ Ẹlẹ nuzi-esẹ, e tigbe mẹ ọli khi ọ la owa ugamhi nu esẹsẹ Ishi eyi iMosisi shitọ, ọ ku esọ-a a shi emini e sesẹ, ọ mhila wẹ omhila. ⁴⁷ Ilẹ̀singme oyọli ali abi ọ li i gbaghiẹ ogbọ-a, o ri abọ sha ogbọkpa ni ọ suọ li. ⁴⁸ Abi itali ali inyọli e rọ mẹ ọli, abọ e sha wẹ. Inyọli ọọ li, “Ọmọ elọ o zẹ ni u rọ li anye na? Ode o she nuẹ ni anye te ẹ nono ẹ.”

⁴⁹ Ijesu ọ mhila li, “Elọ o zẹ ni a rọ nono mhẹ? Aa lẹsẹ khi mhi mema ya la owa oyi itamhẹ?” ⁵⁰ Ama ọa ye wẹ abi ọ li sọ wẹ ọ. ⁵¹ Ighọ ọ li deba wẹ je iNazarẹti, ọ ri ungmehi oyi itali ali inyọli gbe akanya. Ama inyọli ọ gẹnọ ingme ena nya shi udu. ⁵² Ighọ iJesu ọọ womhẹloe elemhi ẹgbhali ali idiegbe, ẹgbọ ali Ẹshinẹgba e nono ingme oyọli.‡

† **2:41** Li zẹ Okiali 12.1-27; iDẹut 16.1-8 ‡ **2:52** Li zẹ 1 iSam 2.26; Ekpi 3.4

3

*Itsabo oyi Ijoni Oni oṣ batazi egbo
(iMat 3.1-12; iMak 1.1-8; iJon 1.19-28)*

¹ Abi o rọ gbe ikpe igbẹshe ni oghie iSiza ni a lu iTiberusi o rọ khi oghie, oni ẹghẹghẹ iPọtiusi iPaleti o rọ li khi igovunọ shi eke iGalili ali eke iJudia. Ẹghẹghẹ aghọ Erodu o rọ o mhẹse shi eke iGalili. Inyoghuo ọli, ikhi iFilipu o mhẹse ẹ shi eke Iturea ali eke iTirakonitisi. Oghie iLisiansi, o mhẹse shi eke Abilini. ² Ẹghẹghẹ ni Anasi ali iKefasi e rọ khi eni e kpeda nya na ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinegba, Oni ẹghẹghẹ ungmehi oyi Ẹshinegba o rọ bhale deba iJon omi iZakaraya, elemhi ifu oḍagbe ifufu. ³ O rọ tse abo eke iJodani nya kiakia. O liẹ, “A mu nyenẹ rọte olamhe eyeẹ lasele ni a batazi ni a rọ gbe olamhe eye ẹ kua na ẹ. ⁴ Abi a li keke ọli shi ebe Azaya omekeguele, ni o re,

“A ya suọ khi
ogbo o la ifu
oḍagbe ifufu ẹ tsese.

Oṣ liẹ,
riẹle ode shi eke
khe Onomhue,
‘Be ode ni o sheshe
na Onomhue’

⁵ A ka tsua eke suli
igbilimhi eke nya,
a gbomọ ute ogbogbo tiemhie eke,
e mele ugberẹke-a.
A ka ri ode na gẹnẹ-gẹnẹ
mele eni sheshe-a,
ena fuonyo-fuonyo,
a ku we gbe leghe.

6 Ogbokpa o ya me

Imiepfuese oyi Eshinegba.”*

7 Ebu bu egbo e fie bhale deba iJoni ni o batazi we, iJoni o re we, “Ee enye ifue, oghuo o tse agua ye e a na, khi egheghe ofu oyi Eshinegba oo bhale?”† 8 A ke ngeli angeli imu-nyene, a khi ke lie, ‘Aburaamu o khi ita anye.’ Irari khi abi o li mhi li gue oli e ye e khi, Eshinegba o dobe ya rote eche ena wolo eniye lasele na Aburaamu.‡ 9 A she rue uze shi eke ni a ro ya rote imhili era te eni era gbe, ora kpa ni o da da mo udumhi onete ne, eri a ya toli gbe, a tose oia.”§ 10 Eni egbo e mhila iJoni, “Se anye ke li ya kia mena?” 11 IJoni oo we, “Oni o mhue iwulu eva o ka rue oghuo o na obo ni o mhue. Oni o mhue eminale o ka kemhi na oni o mhue.” 12 Emionoga eghuo e li bhale deba li ni a batazi we. Ee oli, “Ose se, se anye li ya kia?”* 13 Oo we, “A khi ke miono oga dose ingme ni ee a ke miono.” 14 Ekholi-okhue eghuo e mhila li, “Se anye li ya kia?” Oo we, “A khi ri itoto rue ikpagho ni ea khi e ye e, a khi ke gbo gue ingme ni ea la obo egbe shi oli egbe. A ze ni ifata eye e e bu e.”

15 Egbe e mu eni egbo, e ri udu oyewe khokho ini iJoni o khi oni Omiepfuese ni aa ngme. 16 Ama iJoni oo we, “Ame mhi ro batazi e, ama obo oo bhale ni o toto dose mhe, eku ni o so shi owe, mhi aa fu te ni mhia taghie oli-a. O ya ri Ayemhe-nopfuase ali erali batazi e. 17 O mu ukpokpo ni a to akhuli ni o ze eafia so oyoli mhue obo. Loli o ro la

* 3:6 Li ze Aza 40.3-5 † 3:7 Li ze iMat 12.34; 23.33 ‡ 3:8 Li ze iJon 8.33 § 3:9 Li ze iMat 7.19 * 3:12 Li ze iLuk 7.29

ashini a la kpishi ado a ke pfi ado-a. Oṣo ti egbegbi ado ni e la oṣo gbili, oṣo wẹ ẹ shi ikpulu tsua ya shi owa eminale. Ama oṣo ya ri erali ni ẹa ya a pfi ghue toṣe efuṣe-a.”¹⁸ Oṣe ebubu iṢoni oṣo te tse abo ungmehi oyi Ẹshinegba ye wẹ, oṣo liẹ wẹ e mu ingeli eyewẹ pfi.

¹⁹ IṢoni oṣo gue emhi ebubu ye oghie Erṣodu ni oṣo riẹṣe ni ẹa ti, ali oṣo gbo gueye oṣo khi oṣa gue kia ni oṣo rue Erṣodias ni oṣo khi ughue iFilipu inyoghwo oṣo shi.
²⁰ Itobo ona, Erṣodu oṣo riẹṣe ingmobe ni oṣo rue nga oṣo, oṣo ya mu iṢoni shi owa ighumha.†

Ibatizi oyi iJesu

(iMat 3.13-17; iMak 1.9-11)

²¹ Abi iṢoni oṣo roṣo batazi eni ẹgbṣo oṣo se, oṣo li batazi iJesu. Abi iJesu oṣo li soṣo iromhi, idane o khueghie-a.
²² Ayemhe-no-pfuase oṣo li abi anekhukhu roṣe idane tiemhile shi oṣo egbe. Uruli o roṣe idane ngme, oṣo, “Omimhe u khi. Mhi i nono ingme oye gba, irari khi u ma ri egbe ẹ mu mhe.”‡

Unuekpẹ oyi iJesu

(iMat 1.1-17)

²³ Ikpe uye ali igbe iJesu oṣo gbe ni oṣo roṣo gbe ikanya eyoṣo ekẹ le. Oṣo khi omi omose ni a lu iJosefu abi ẹgbṣo e kie li khokho li shi, iJosefu ni oṣo khi omi Eli.

²⁴ Omi iMatati
ni oṣo khi omi iLevi,
ni oṣo khi omi iMelki,
ni oṣo khi omi iJana, omi iJosefu.

† 3:20 Li zẹ iMat 14.3-4; iMak 6.17-18 ‡ 3:22 Li zẹ Igbae 22.2; Iwolo 2.7; Aza 42.1; iMat 3.17; iMak 1.11; iLuk 9.35

25 Ni o khi Omi iMatatiasi,
omi Emoosi, omi iNaumu,
omi Esili, omi iNagai,
26 Omi iMaati
omi iMatatiasi, omi iSemeini,
omi iJosechi, omi iJoda,
27 Omi iJoana, omi iResa,
omi iZerubabeli,
omi iShalitieli, omi iNeri.
28 Omi iMelki,
omi Adi, omi iKosamu,
omi Emadamu, omi Eri,
29 omi iJoshua, omi Eliaza,
omi iJorimu,
omi iMatati, omi iLevi,
30 omi iSamø,
omi iJuda, omi iJosefu,
omi iJonamu, omi Eliakimu.
31 Omi iMelea, omi iMena
omi iMatata, omi iNatani,
omi iDefidi,
32 omi iJese,
omi Obedi, omi iBoazi,
omi iSamø, omi iNashoni,
33 omi Aminadabu,
omi Adimi, omi Ani,
omi Ezironi, omi iPerèzi,
omi iJuda,
34 Omi iGiekøpu,
omi Aziki, omi Aburaamu,
omi iTera, omi iNaø.
35 Omi iSerugu, omi iReu,
omi iPelegi, omi Eba,
omi iShela,

³⁶ omi iKenani,
 omi Afazadi, omi iShemu,
 omi iNoa, omi iLameki,
³⁷ Omi iMetuseła, omi Enoki,
 omi iJaređi, omi iMaalaleli,
 omi iKena,
³⁸ omi Enoshi,
 omi iSeti, omi Adamu,
 Omi Eshinegba.

4

Imufe oyi iJesu

(iMat 4.1-11; iMak 1.12-13)

¹ IJesu o rōte okẹ iJodani jele, Ayemhẹ-no-pfuase o voli egbe. Oni Ayemhẹ o rue oli je odagbe ifufu,
² Okphaghie o la oobọ mu oli fe elemhi ogbele egbhueva. Oa le emhikhoghuo ogbele ingme ni a ngme ena. Ikpukhokho o okiamhi oo gbe oli.

³ Okphaghie o o li, “Ini u lese khi Omi Eshinegba u khi, we o ni eche ona o mele ibuleđi-a.”

⁴ Ama iJesu o o li, “A she keke oli shi Ebe-no-pfuase khi o a khi eminale tse o ri agbo a na o gbo.”*

⁵ Igho okphaghie o rue oli nga ashini o yagha egbegbo, o ri eghiele na agbo nya khase oli. ⁶ O o li, “Mhi ya ri itoto ali epfue ni e la agbo nya ne, irari khi a she rewe na mhe, oni o ghole mhe mhi ya rue we na. ⁷ Irarigho, lese nyese ukhomhi na mhe tse, eye ena nya e ke ya khi.”

⁸ IJesu o ro oli, “A she keke oli shi ebe no pfuese. Ke ga Onomhue Eshinegba oye, lolighuo kpe u ya ke ga.”†

* **4:4** Li ze iDeut 8.3 † **4:8** Li ze iDeut 6.13

9 Oni ọkphaghie ọ ke rue ọli bhale iJerusalemu, ọ roli migha ashini o yagha ne ukhomhi owa ugamhi oyi Eshinegba, ọọ li, “Ini Omi Eshinegba u khi, te akana ji tiemhi.”¹⁰ Irari khi a she keke ọli shi Ebe-no-pfuase khi,

“Eshinegba ọ ya ghie igeni eyoli,
e ka kpe abo rue.”[†]

11 E ya ri abo tsua ẹ idane,
ini u khi khi owe shi eche.”[§]

12 Ijesu ọ oli, “A she keke oli shi Ebe-no-pfuase, ‘Khi mu Onomhue Eshinegba oye fe bino.’ ”^{* 13} Oni ọkphaghie ọ mu ijesu fe se, o ze ọli obo ne, ọ ke migha khe egheghe olese.

*Ijesu ọ rote iGalili gba akanya oyoli eke le
(iMat 4.12-17; iMak 1.14-15)*

14 Ijesu ọ nyene egbe bhale iGalili, ekpabo eyi Ayemhe-no-pfuase e roli gbe ikanya. A suo eko ingme oyoli asha khi asha. ¹⁵ Ọ la owa ugamhi oyewe sese. Wewe nya e kuẹghie oli.

*Egbo iNazareti e kie ijesu
(iMat 13.53-58; iMak 6.1-6)*

16 Ọ je eke iNazareti obini ọ la fu vule, igho ogbele iyemhea, ọ lo owa ugamhi abi ọ kie kpe ẹ li. Igho ọ vule migha a ze ebe. ¹⁷ A rue ebe oyi Omekeguele Azaya mholi ọli obo. Ọ naghie ọli-a, Ọ me ashini a keke ọli shi khi.

18 “Ayemhe oyi Eshinegba
ọ la mhe ọ,
irari khi ọ she ze mhe
ni mhi ke gue usomhi onete

[†] 4:10 Li ze iwolo 91.11 § 4:11 Li ze iwolo 91.12 * 4:12 Li ze iDeut 6.16

oyi Eshinegba ye
 eni ẹa mhue.
 O ghie mhe mhi
 guele khi mhi
 ya rue eni a mu
 shi owa ighumha lasese,
 ni mhi khueghie ezalo alo-a,
 mhi pfuese eni a na osoli.

19 Ni mhi ro gue le khi
 isomhelemhi oyi Eshinegba
 o she ramhi.”†

20 O ze se, o khili oni ebe, o rue oli na oni o ri
 eloe a khu oni ugamhi, O shito, igho ogbokpa ni o
 la oni owa ugamhi o wolo alo shi oli egbe. 21 Igho
 oli gueye we, “Amo, emini mhi ze lena o bhale ya
 tse shi e eso.” 22 Ogbokpa o ngme onete oyoli. Abi
 e ro bhale ya e ingmemhi onyaloa ni e rote oli unu
 u lasese, e mhila, “Ona ọa she khi omi iJosefu?”
 23 Ijesu oo we mhi lese khi a ya ri ekpita lie mhe,
 “Obo, ri egbe e ze. ‘A ya gbo lie mhe la akana
 gbe ikanya onyaloa ni u gbe obini iKapanomu.’ ”

24 “Abi o li mhi li gue oli e ye e khi, aa mu ekpe
 e na omekeguele eoli oyoli.† 25 Mhi gueye e khi
 esamhi-olimhi ebubu e la eke iZireni egheghe oyi
 Elaja, ni amẹ o ro mu ikpe ese ali ukhukhui ni
 ukpokpomhi okiamhi o ro pfi oni eke nya. § 26 Abi
 o tseku khi igho, aa ghie Elaja ghi ongewe okhoghuo,
 se ni osamhi-olimhi na iZarifati ni o la eke iSidoni.*
 27 Ebubu egbọ ni efafe e mu e gbo la eke iZireni
 egheghe oyi Elasha Omekeguele, ni o ro khia khi

† 4:19 Li ze Aza 61.1-2 † 4:24 Li ze iJon 4.44 § 4:25 Li ze 1
 Ighie 17.1 * 4:26 Li ze 1 Ighie 17.8-16

aa me ɔngewe ɔkhoghwo ni a ro ze, se ni iNamani ɔngi iSiria.”† 28 Igho elemhi e li bi eni e la elemhi oni owa ugamhi nya abi e ro suo ungmehi ona. 29 Igho e vule khu ɔli oni ɔoli ya fie. E rue ɔli bhale eseso ute oyi oni ɔoli, ni wewe e ba pfi ɔli ya tiemhi. 30 Ama ɔ rote we ifuabo ya lase, ɔ vu.

Ijesu ɔ khu ɔmose ɔghuo ayemhe ɔkphaghie egbe-a (iMak 1.21-28)

31 Igho iJesu ɔ tiemhi ɔoli iKapanomu ni o la iGalili ɛle iyemhea, ɔ sese eni egbo. 32 Emimi ɔ sese we e ri abo sha we, irari khi ekpabo e la ungmehi oyoli.‡ 33 ɔmose ɔghuo ɔ la oni elemhi owa ugamhi ni ɔ mhue ayemhe ɔkphaghie. O tse se leghe. 34 “Ghi e! Elo wa nono anye egbe, iJesu na iNazareti? Eri u bhale ya pfuse anye-a? Mhi lese oni u khi, yeye u khi oni ɔ pfuase oyi Eshinegba.”

35 Igho iJesu ɔ tse se ku ɔli, “Khukhu unu, rote ɔli egbe lasele.” Igho oni ayemhe ɔkphaghie o mu oni ɔmose pfi eke kpɔ ukpeloe oyi eni egbo nya, ɔ lase ɔli egbe le, ama ɔa kuale ɔli utse.

36 Oni ingme o ri abo sha eni egbo, e mhila egbe, “Obo áá me ose se onana? Itobo khi afu ali ekpabo ɔ ro ɔ mhese na iyemhe ɔkphaghie, eni iyemhe e suo eso na li, e na ya lase!” 37 Igho eva oyoli o gbhiaku ashakpa.

Ijesu ɔ ri ebubu egbo ze (iMat 8.14-17; iMak 1.29-34)

38 Ijesu ɔ te oni owa ugamhi fie, ɔ je owa oyi iSamɔ, ɔ bhale ya e khi iba ne fune ee to ɔgo iSamɔ oni ɔkpotso. E gweye iJesu ɔ kpaghie oni ɔkpotso

† 4:27 Li ze 2 Ighie 5.1-14 ‡ 4:32 Li ze iMat 7.28-29

obọ. ³⁹ Ighọ iJesu ọ nyẹsẹ egbe ti mama li, ọ khu eni iba, ighọ eni iba e lase ọli egbe le. Aghọaghọ ọni ọkpotoso ọ vule, ọọ fẹli wẹ epfese. ⁴⁰ Abi ogbomhi o ke rọ mu eke, a tsua ebubu egbo ni e mholi ighuamhi ọdoda bhale ghi iJesu, ọ ri obọ nga wẹ ukhomhi, ọ rẹwẹ ze nya. ⁴¹ Iyemhẹ ebe e gbo li rọte ebubu egbo egbe ya lase, eni iyemhẹ e tsesẹ, e liẹ, “Omi Ẹshinẹgba u khi oo!” Ama iJesu ọ dese wẹ, ọa zẹ ni e ngme, irari khi e lẹsẹ ọli khi Ọmiepfuese ọ khi.

Ijesu ọ tse abọ elemhi owa ugamhi
(iMak 1.35-39)

⁴² Ogbe o gbe-a, iJesu ọ te oni ẹoli je ashini o da-ya, eni egbo ee nono ọli. Abi e rọ mẹ ọli, ẹa ke zẹ ọli vu. ⁴³ Ama ọ gueyẹ wẹ, “Mhi mema ya gue ungmehi onete oyi Eghiele oyi Ẹshinẹgba yẹ ẹoli eni e kpole, itobọ khi emini o zẹ ni Ẹshinẹgba ọ rọ ghie mhẹ bhale na.” ⁴⁴ Ighọ ọ kiele tse abọ kia eni owa ugamhi ni e la eke ijudia gasẹ.

5

Ijesu ọ lu eniyẹ odukhokho eni odode
(iMat 4.18-22; iMak 1.16-20)

¹ Ogbeleghuo khi iJesu ọ nu egbo migha ukiẹkiẹ okẹ ni o khishi na iGenesareti, eni egbo e le gasẹ ọli ri esọ ọ shi ungmehi oyi Ẹshinẹgba* ² Ọ mẹ ọkọ-okẹ eva epfepfe oni okẹ, ni egbo eni ẹ gbe ifeḷe e zẹ obọ shi aghọ. Eni egbo ee yeghe iga ni e rọọ gbe ifeḷe-a. ³ Ijesu ọ lo elemhi oghuo ni o khi oyi iSamọ, ọọ iSamọ ọ gua li ti lase oni egele oni okẹ denẹ. Ighọ ọ shito oni ọkọ-okẹ oniemhi, ọọ sesẹ wẹ. ⁴ Abi ọ rọ sesẹ wẹ se, ọọ iSamọ, “Pfi aga lo

* 5:1 Li zẹ iMat 13.1-2; iMak 3.9-10; 4.1

ashini o limhi ni ọ mu ifeḷe.” ⁵ ISamo ọọ li, “Ọga, a-ooyose anye te ẹ roshẹka ini anye mu ifeḷe, anye a mu emhikhoghuo. Ama itobọ khi u ngme ghọ, mhi ya pfi aga lo.”† ⁶ Abi e rọ pfi aga lo oni oke, e mu ifeḷe ni e bububu, ni o ri aga eyewe kphuru-a.‡ ⁷ Igho e ri obọ lu apfewe ni e ga rọ gbe ifeḷe, ẹẹ e bhale ya kpaghie wewe obọ. E muno eni ifeḷe kulo ọkọ-oke eni e kpole. Eni ọkọ-oke e vọ ifeḷe ya ramhi unu, ni eni ifeḷe e rọ khose eni ọkọ-oke ramhi ni e rọ tiemhi udi oke. ⁸ Abi iSamo iPita ọ rọ me ona, ọ de ya yeshi awe eyi iJesu, ọọ li, “Kpekpẹ ke vu ni u ze mhe obọ, irari khi ona olamhe mhi khi.” ⁹ Abọ e sha li ali egbọ ni e nu ọli la agho, itobọ ifeḷe ebubu ni e mu. ¹⁰ Igho abọ e li sha iJemhisi ali iJon imi iZebedi, ni e khi enuzava eyi iPita. Igho iJesu ọọ iSamo, “Khi ke na ulishi. Rote amo vu, egbọ u ke ẹ ke muno.” ¹¹ Igho e tialọ ọkọ-oke oniemi eyewe ngale egele.

*Ijesu ọ ri omose ni efafe e mu toto
(iMat 8.1-4; iMak 1.40-45)*

¹² Abi iJesu ọ rọ la ẹoli oghuo, omose oghuo ni efafe e mu ọ bhale deba li. Abi oni omose ọ rọ me iJesu, ọ de ya yeshi ọli odalo, ọ lema li, ọọ li, “Onomhue, ini o ghole ẹ, u dobe ya remhe ze.” ¹³ IJesu ọ nise obọ-a rọ ti oni omose, ọọ li, “O ghole mhe, khi oni ọ ze.” Aghoaghọ eni efafe e lase ọli egbe le. ¹⁴ Igho iJesu ọ tse agua ye ọli, ọọ li, “Khi gueye ogbokhoghuo, eri-tse ka ri egbe ẹ khase ọkpodalo-ugamhi ni u rieḷe iluasobo ikhue-pfuase ni iMosisi ọ mhesẹ na ẹ, eghẹghẹ agho ni o khi ọtseḷe

† 5:5 Li ze iJon 21.3 ‡ 5:6 Li ze iJon 21.6

na we.”§ 15 Igho ingme oyoli oo gbhiaku shi o. Ebubu egbo e bhale deba li ni e ro me asha suo ungmehi oyoli ali ni o gbo rewe ze elemhi iwali ighuamhi ododa. 16 Ama eri iJesu oo bi egbe-a je ashini o da-ya, o ya so iromhi.

*Ijesu o ro omose ni o ghu abo ali awe-a toto
(iMat 9.1-8; iMak 2.1-12)*

17 Eleghuo abi iJesu o li sese, egbo iFarisi ali eni ee sese Ishi eyi iMosisi ni e te eoli iGalili ali eke iJudia ali iJerusalemu bhale, e shito agho. Igho Eshinegba o li ri ekpabo na li ro ri eni ee ghua toto. 18 Egbo ni e tsua omose oghuo ni o ghu abo ali awe a bhale, e nono abi e li ya roli lo oni owa bhale odalo oyi iJesu. 19 Abi e ke ro me khi wewe ea me asha, itobo khi egbo e bu dose, e nga ukhomhi oni owa, e ri ili ge oli abi o yeshi iya egho, e rote ekpha roli tiemhile shi iteva egbo, e ro li shi odalo oyi iJesu. 20 Abi iJesu o ro me abi irudunga oyewe oo fu, oo oni omose, “Omue, a she gbe olamhe eye kua ne.” 21 Eni egbo iFarisi ee sa udu oyewe, e lie, “Oghuo oni ogbo ona o khi ni oo pfi unu-a, oghuo o dobe e gbe olamhe kua, see ni Eshinegba lolighuo?” 22 Ijesu o lese emini e sa, o mhila we, “Elo o ze ni a ro sa isamhi enana a shi udu oye. 23 Onoghuo o ya kele ogbo ngme ne? ‘A she gbe olamhe kua ne,’ ali, ‘Vule ke kia,’ 24 Emini o ze ni a ro me na khi ni a ro lese lo khi Omi Ogbo o mholi afu shi elemhi agbo ni a ro gbe olamhe kua.” Oo oni omose ni o ghu abo ali awe-a egho, “Mhie u vule, rue iya oye, ni u ke je apfe.” 25 Utoghuo kpe o vule migha odalo oyewe, o rue iya ni o ro yeshi mhue obo, o je apfe, oo kueghie Eshinegba. 26 Abo e

§ 5:14 Li ze iLev 14.1-32

sha eni ẹgbọ nya, ee kueghię Ẹshinegba. Abo e sha wẹ, ulishi o mu wẹ, ee liẹ, “Awa mẹ ọshabọ amo.”

*Ijesu ọ lu iLiva ọ deba lue
(iMat 9.9-13; iMak 2.13-17)*

²⁷ Onana o dọsẹ se, ọ fiẹ lase, ọ mẹ ọmionoga ni a lu iLiva khi ọ shitọ elemhi okhoho oyọli ni ọ la mie oga, ijesu ọọ li, “Deba mhẹ.” ²⁸ Ighọ iLiva ọ vule, ọ zẹ emini ọọ rieḽe obo, ọ deba li.

²⁹ Ighọ iLiva ọ nye ekhe, ọ lu ukpokpomhi ukue na ijesu shi apfẹ oyọli. Emionoga ebubu ali ẹgbọ elese ni e bu e li bhale shi oni ukue, e nu wẹ le emhi. ³⁰ Ama ẹgbọ iFarisi ali eni e sẹsẹ ishi ee wọlọ khase eniyẹ odukhokho eyi ijesu, ee liẹ, “Elo o zẹ ni ọ rọ nu emionoga ali ena olamhẹ ẹẹ le eminale?”*

³¹ Ijesu ọ sọ wẹ ọ, ọọ wẹ, “Oni ọọ to, ọọ ye apfẹ obo. ³² Mhi aa bhale ni mhi rọ ya lu ẹgbọ ni e pfuase ne, ama ena olamhẹ mhi bhale ya lu, ni e rọ mhue imiepfuese.”

*A mhila ijesu ogbo ingme azumhi
(iMat 9.14-17; iMak 2.18-22)*

³³ Ẹgbọ eghuo e mhila ijesu, “Elo o zẹ khi eniyẹ odukhokho eyi iJoni ali eniyẹ odukhokho eyi iFarisi ẹ pfi azumhi, ni eyẹ e rọ le ni e rọ da?”

³⁴ Ijesu ọ sọ wẹ ọ, “A liẹ mẹ ghọ khi a ri epfese ni e nu ọdọ ọmueshi ọnọgbọ shitọ ọ pfi azumhi, ini oni ọdọ ọmueshi ọ nu wẹ la aghọ? ³⁵ Ama khi ẹghẹghẹ ọọ bhale ni a rọ ya rue ọdọ ọmueshi iteva oyewẹ le, ẹghẹghẹ aghọ, e ya pfi azumhi.”

³⁶ Ọ zẹ okhẹ irọkhokhọ onana khase wẹ, ọọ, “Ogbokhoghuo ọa ya khi ode onogbo ya gbela ma

* **5:30** Li zẹ iLuk 15.1-2

ode onodiọ, ini ọ lighọ, eri ọ mema ya khi oni ode onogbọ-a shi afue. Ini a gbela ode onogbọ ma onodiọ, ẹa ya li abeghuo. ³⁷ Wẹkhi eri ọgbọ ọ ya ku onyọ onogbọ shi akpaba oyi ẹkuẹ-ẹlamhi onodiọ, ini ọgbọ ọ li ghọ, eri oni akpaba o ya nyanọ-a, oni onyọ o ku kua, oni akpaba o li opfu-a. [Akpaba ẹkuẹ ẹlamhi ẹgbọ iJu e ku onyọ ọ shi.] ³⁸ Onyọ onogbọ a ku ẹ shi akpaba onogbọ. ³⁹ Aa me ọgbọ ni ọ ya da onyọ onodiọ se, ni ọ tigbe ya mhila onyọ onogbọ, irari khi ọ ya liẹ khi onodiọ o ti ne.”

6

*Ingme ogbele iyemhea oyi egbo iju
(iMat 12.1-8; iMak 2.23-28)*

¹ Ogbele iyemhea, iJesu ali eniye odukhokho eyoli e rote ifu ishemhi iakpa dose, e be eni iakpa mhue abo, e kphali ikpamhi we le.* ² Egbo iFarisi eghuo, e mhila we, “Elo o ze ni a ro gbe ushi ona ogbele iyemhea-a?” ³ IJesu o so we o, oo we, “Aa kpe ze emini iDefidi o riele abi okiamhi o ro gbe oli ali apfoli? ⁴ Abi o li lo Owa oyi Eshinegba ya rue ibuledi ni a ro o ga Eshinegba le, ni o gbo ro na apfoli le. Eri a ghue oni ibuledi ogho, se ni ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba tse ee le oli.”†‡ ⁵ Loli iJesu o ro oo we, “Onomhue oyi ogbele iyemhea Omi Ogbo o khi.”

*Omose ni o ghu obo-a
(iMat 12.9-14; iMak 3.1-6)*

⁶ Igho elelese ni o khi ogbele iyemhea, iJesu o la elemhi owa ugamhi sese egbo. Omose oghuo o la agho ni obo ita oyoli o ghua. ⁷ Eni egbo iFarisi

* **6:1** Li ze iDeut 23.25 † **6:4** Li ze iLev 24.9 ‡ **6:4** Li ze 1 iSam 21.1-6

ali esese Ishi eyi iMosisi e nono emini wewe e ro ya mu umha-guekia shi iJesu obo. Igho e li to oli okpe ini o ya ri ogho ze ogbele iyemhea oyi egbo iJu. ⁸ IJesu o lese isamhi eyewe oo oni omose ni o ghu obo oghuo-a egho, "Vule migha ana, ni oghokpa o lolo ke me." Igho oni omose o vule migha we iteva. ⁹ IJesu oo, "Mhie i, onoghuo ushi oyi awa o lama shi ogho o riele ogbele iyemhea? Ni a ro riele onete abi ni a ro riele onobe, ni a ro tsumhi agbo oyi ogho, abi ni a ro pfuse oli-a?"

¹⁰ O bino we gase nya, oo oni omose o nise obo-a. O ligho. Oni obo o nise a. ¹¹ Ama elemhi e bi we egbegbo, e gba ugbamhi abi e ya li iJesu.

*IJesu o ze ighiusomhi na kee ogbava
(iMat 10.1-4; iMak 3.13-19)*

¹² Ogbeleghuo, iJesu o nga ute ya so iromhi. O la agho eliyose elgho nya oo so iromhi lema Eshinegba ¹³ Abi ogbe o ro gbe-a, o luno eniye odukhokho eyoli, o ze ogbava elemhi we, o lu we ighiusomhi na kee ¹⁴ ISamo, ni o lu iPita ali inyoghuo Aduru, iJemhisi, iJoni, iFilipu ali iBatomiu. ¹⁵ IMatiu ali iTomosi, iJemhisi omi Afeusi, ali iSamo, ni e lu iZiloti. ¹⁶ IJudasi omi iJemhisi, ali iJudasi Isikaroti ni o ri iJesu de.

*IJesu o sese, o gbo ri egbo ze
(iMat 4.23-25)*

¹⁷ Abi iJesu ali eniye odukhokho eyoli e ro rote oni ute tiemhile, o migha ugbereke, eniye odukhokho eyoli ebubu e la agho. Ebubu egbo e la agho ni e rote ukiekie eke iJudia nya ali eoli iJerusalemu ali eoli iSidoni ali eoli iTai ni e ngeli epfepfe oke oniemhi bhale. ¹⁸ Eri e bhale ya

suo ingmemhi eyoli ali ni o gbo re we ze elemhi ighuamhi ododa. Eni ayemhe ebe e nase e li bhale, o rewe ze. ¹⁹Eni egbo nya e roshaka ri oboti oli, irari khi itoto e te oli egbe lasele, o re we nya ze.

Oghele ali oya

(iMat 5.1-12)

²⁰ Ijesu o bino eniye odukhokho eyoli, oo we,
“Ikhivose o khi na
e ni aa pfue,

irari khi e a mholi
Eghiele oyi Eshingba.

²¹ Ikhivose o khi na
eni okiamhi o gbe memena
irari khi a ya me le khue.

Ikhivose o khi na e
ni a vie memena,
irari khi a ya gia.

²² Ikhivose o khi na e,
ini egbo e biselemhi e,
ni e ro kie e, ni e ro tsue e,
ni e ro kie e khi egbo ebe a khi,
itoboyi Omi Ogbos.

²³ “A ke ghele ini a da me gho. A gbe ishimhi irari khi a ri eleli ni o fune shi iloghie e khe e. Irari khi igho eni e bia we e li nase emekeguele eyi Eshingba egheghe oyewe.*

²⁴ “Ama, o ma kholo e egbe,
ikhi e ni a mhue pfue memena,
irari khi a she mie
eleli oyese.

§ 6:22 Li ze 1 iPit 4.14; iJon 9.22; 16.2 * 6:23 Li ze 2 Okhe 36.16; Ika 7.52

25 O ma kholo ẹ egbe,
ikhi ẹẹ ni a she le khue memena,
irari khi okiamhi o ya gbe ẹ.

O ma kholo ẹ egbe,
ikhi, ẹẹ ni a gia memena,
irari khi a ya viẹ ẹ viẹ oya.

26 O ma kholo ẹ egbe,
ikhi ẹẹ ni ẹgbọ ẹẹ ngme onete oyẹẹ,
irari khi igho eni e bia wẹ
e li ngme onete oyi
emekeguele eyi ẹgbhọli.

Awa mholi inono na obe awa
(iMat 5.38-48; 7.12a)

27 “Mhi gueye ẹ, ẹẹ ni a suọ mhe, a nono ingme oyi obe ẹẹ. A ke riẹ ẹ onete na ẹgbọ ni ẹẹ biselemhi ẹ. 28 A ke sọ iromhi na ẹgbọ ni ẹẹ tsue ẹ, a sọ iromhi ke na ẹgbọ ni ẹa gue ẹ ngeli deba ẹ. 29 Ini ọgbọ ọ lase ukiẹkiẹ esọ oghuo, nyene oni o kpole gbo na li lase. Ini ọgbọ ọ ri itoto mhiẹ awulu, gbo ze ni ọ rue oni u sọ kpọkẹ ma ọ. 30 Ke ri emini ọgbọkpa ọ mhila ẹ na li, ini ọgbọ ọ rue ẹ emhi, ze ọli obọ na li, khi gbo mhila li lue. 31 Ngeli ke deba ọgbọ abi u liẹ nono ni a li ngeli deba ẹ.†

32 “Ini o khia khi ẹgbọ ni e nono ingme oyẹ u leşẹ a nono ingme oyẹwẹ, ighe ikhivose ni o la ọ ne? Irari khi ena olamhe e lili ẹ nono ingme oyi ẹgbọ ni e nono ingme oyẹwẹ to ọ. 33 Ini o khia khi eni e riẹ ẹ onete ne u leşẹ li ẹ riẹ ẹ na, ighe ikhivose ni o ke la ọ ne? Egbegbi ena olamhe e lili ẹ ligho. 34 Ini o khia khi eni e ngmomhi ẹ ne u leşẹ li ngmomhi ẹ na, ighe ikhivose ni o la ọ ne? Irari khi ena olamhe

† 6:31 Li ze iMat 7.12

e li ngmomhi ẹ na egbewẹ. ³⁵ Ama zẹ ni u nono ingme ọbe ẹ, ke riẹ ẹ onete na wẹ. Ke ngmomhi na wẹ, khi ngmomhi na wẹ ni u ke ri ẹloe shi eke khi e ya falẹ ẹ ota to ọ. Ẹghẹghẹ aghọ ikhivose ọye o ya gbẹdi, u khi omi Ẹshinegba nọ Yagha nẹ Nya. Irari khi lọli ọọ somhi elemhi eni ẹa lẹsẹ obode ali ena ọkhọlo. ³⁶ Khi ọna ilelemhi, ẹzeze abi Ita ẹ o li khi ọna ilelemhi.

Igue ẹgbọese ẹzo
(iMat 7.1-5)

³⁷ “Khi gue ọgbọ ẹzo ini a khi li gue yeye ẹzo, khi ri unu pfunche ọgbọ-a, ini a khi li ri unu pfunche-a. Gbekua na ọnuzava ọye, ni Ẹshinegba ọ li gbe kua nẹ. ³⁸ Rona khi a ya rọ nẹ. Ukiekie onete, oni a lolo mimi, ni a jighise ni o tsua kua, a ya rọ somhie opfa. Irari khi ukiekie ni u rọ mhese na ẹgbọ, Ẹshinegba ọ li rọ ya mhese nẹ.”

³⁹ Ọ gbo zẹ okhe irokhokho ona khase wẹ, ọọ wẹ, “Ozalo ọ fe dobe ya ri ozalo nabi lue ke kia? Eri wewe aava e ya de pfilo uchoke.† ⁴⁰ Omọ ni ọ la owena ọa ya fu dose oni ọọ sese ọli, Eri-tse ini omọ ni ọọ ye owena ọ ye owena oyoli se, ọ ya li abi oni ọ sese ọli.§

⁴¹ “Elo o zẹ ni u rọọ me uku ni o la inyoghue ẹloe ni u waa rọ meke me ufolo ọara ni o pfida ẹloe ọye? ⁴² Se u lie lie inyoghue, ‘Inyoghue zẹ ni mhi rue ẹ uku ẹloe a,’ ni yeye ọye waa rọ me ufolo ọara ni o pfi da ẹloe ọye? Yeye ọgbọ ọrugamhi ku alo, kpe tode rue ufolo ọara ni o la ẹloe ọye-a ni u tigbe meke gboo rue uku ni o la inyoghue ẹloe a.

† **6:39** Li zẹ iMat 15.14 § **6:40** Li zẹ iMat 10.24-25; iJon 13.16; 15.20

Ọọra ali ikpamhi eyọli
(iMat 7.16-20; 12.33-35)

⁴³ “Ọọra ni ọa ti ọa dobe ya mo ukpamhi onete, u ke ya lie khi eri ọọra onete o ya mo ukpamhi ni ọa ti.

⁴⁴ Ikpamhi ni ọọra ọọ mo, a ro ọ lese ọọra ni o khi. Aa rote okphokphe e pfanọ okhua-eni.* ⁴⁵ Eri ọgbọ onete ọ rote emini o ti ni ọ roshi udu e rue emini e ti lasele, Ama ọgbọ obe, ọ rote udu obe oyọli rue emhi obe ni ọ roshi udu e lasele. Irari khi isamhi ebubu ni e la ọgbọ udu, ọ te e ngme ungmehi lasele.†

Ọgbọ ọtsegbhe ali oyeghe
(iMat 7.24-27)

⁴⁶ “Elo o ze ni a ro lu mhe, ‘Onomhue, Onomhue,’ ni aa ro ri emini mhia ngme gbe akanya? ⁴⁷ Mhi ya rokhashe e abi ọgbọ ni ọ bhale deba mhe, ni ọ ri esọ e shi mhe eke, ni ọ gbo ri ingmemhi eyemhe a gbe ikanya ọ li. ⁴⁸ Eri ọ li abi ọgbọ ni ọ to owa, ọ tonọ eke-a limhi, ni ọ ri owa gbe ukhomhi eche. Abi ukpokpomhi amẹ o ro rue, ochikpho o ri itoto ghi oni owa abọ, ama ọa dobe nighise ọli, irari khi eri a toli egbegbo. ⁴⁹ Ama ọgbọ ni ọọ suọ ungmehi oyemhe ni ọa ro li gbe akanya, eri ọ li abi ọgbọ ni ọ to owa nga ekhashe. Abi amẹ o ro rue, ochikpho o ri itoto tsua oni owa, oni owa o de, o khi oyese oniemi.”

7

Irudunga oyi okhọli-okhue oyi iRomu
(iMat 8.5-13)

¹ Abi ifesu ọ ro ngme enana nya shi esọ eyi eni egbo se, ọ lo elemhi ẹoli iKapanomu. ² Oobo a

* **6:44** Li ze iMat 12.33 † **6:45** Li ze iMat 12.34

mẹ ọmọse ni ọọ ga ọkhọli-okhue ọniemhi, ni ingme oyọli o lolo mu ọga oyọli egbe. Ọni ọmọse ọọ ghu ughuamhi ni o rọli ramhi eghuli. ³ Abi ọni ọkhọli-okhue ọnofunẹ ọ rọ suọ eko iJesu, ọ ghie egbhali eyi ẹgbọ iJu ghi ọli, ọ bhale ya ri ọni ọọ ga oyelue ze. ⁴ Abi e rọ bhale deba iJesu, e lema li egbegbọ, ẹẹ iJesu, “Ọni ọmọse ọna, ọ khi ọni u kha kpaghie obọ. ⁵ Irari khi ọ ma nono ingme oyi ẹgbọ eyi anye gba, ọ gbo tọ owa ugamhi na anye.” ⁶ Ighọ iJesu ọ deba wẹ vu. Ọ she kia a ramhi owa oyi ọni ọkhọli-okhue ni ọ rọ ghie emọle ọli e liẹ iJesu, “Khi ke nase egbe ẹ, mhia somhi ramhi ni u wa lo owa oyemhẹ le. ⁷ Lọli o zẹ ni mhi rọ bino khi mhiaa ti ramhi ni mhi a bhale deba ẹ. Lẹsẹ ngme oni ungmehi khi ọni ọọ ga mhẹ ọ ya ze. ⁸ Irari khi mhẹmhẹ oyemhẹ, ọna omhẹsẹ mhi li khi, ni ekhọli-okhue e li kpọkẹ na. Mhia mhẹsẹ na ọna, ‘Vu,’ ọ vu. Mhi mhẹsẹ na ọghọ, ‘Bhale,’ ọ bhale. Mhi gueyẹ oghumha oyemhẹ, ‘Rieḷẹ ona,’ ọ rieḷẹ ọli.”

⁹ Abi iJesu ọ rọ suọ oni ungmehi ona, abọ e sha li. Ọ nyenẹ alo ukhokho bino ebubu ẹgbọ ni e deba li, ọọ wẹ, “Mhi gueyẹ ẹ khi mhia kie kpẹ mẹ irudunga ni o na fu ghue, mhia kpe mẹ ọli eke iZireni ne.” ¹⁰ Ighọ eni a kpẹ ghie, e nyenẹ egbe je apfẹ oyi ọni ọkhọli-okhue nọ funẹ, e bhale ya ẹ khi ọni ọọ ga li ọ she ze.

Ijesu ọ rọte eghuli guise omi Ọsamhi-olimhi le

¹¹ Oo li deṅe, iJesu ọ te aghọ vu, ọ je ẹoli ni a lu iNei, eniyẹ odukhokho eyọli ali ebubu ẹgbọ elese e deba li. ¹² Abi ọ li ti ramhi ode unuekpẹ ni a te ẹ lo oni ẹoli le, ọ mẹ khi a tsua ọgbọ ni ọ ghu-a a lasele. Lọlighuo kpe inyọli ọ mẹ bia. Ọni ọkpotsọ ọ gbo khi

osamhi-olimhi. Ebubu egbo e rote oni eoli ve deba li. ¹³ Abi Onomhue o ro me oni okpotso, o mhue ilelemhi na li. Elemhi o e ala li, oo li, “Khi ke vie.” ¹⁴ Igho o vu ya ri obo ti oni akpati olimhi, egbo ni e tsua li e mu migha, iJesu o, “Oni ozeo mhie ye vule.” ¹⁵ Igho oni omose ni o ghu-a egho o vule shito, oo ngme. IJesu o mu oli obo na inyoli. ¹⁶ Ulishi o mu eni egbo nya, e kueghie Eshinegba, e lie, “Omekeguele oniemhi o she bhale iteva oyi awa. Eshinegba o she bhale ya kpaghie egbo eyoli obo.” ¹⁷ Ingme oyi iJesu o gbhiaku eke iJudia nya ali eoli ni e la gase oli.

*Ijoni Oni oo batazi o ghie usomhi ghi iJesu
(iMat 11.2-19)*

¹⁸ Abi eniye odukhokho eyi ijoni e ro gue eni ingme enana nya ye ijoni, o lu aava elemhi we. ¹⁹ O ghie we e ka mhila iJesu, “Yeye u khi oni o ya bhale abi anye ri eloe shi eke ke khe olese?” ²⁰ Abi e ro bhale deba iJesu, e oli, “Ijoni Oni oo batazi egbo o ghie anye ghi e, anye ka mhila e, ‘Yeye u khi oni o ya bhale abi anye ri eloe shi eke ke khe ogboese?’ ” ²¹ Egheghe agho te iJesu o ri ebubu egbo ni e mhue ighuamhi ali iyemhe okphaghie ze. O khueghie ebubu ezalo alo-a. ²² O ro gueye eniye odukhokho eyi ijoni, “A nyene egbe ukhokho ya gueye ijoni emini a me, ni a gbo ri esu suo. Ezalo ee me eke, eni e guoghwo awe-a, ee kia, eni efafe e mu e ze, eleso e suo esu. Eni e ghu-a e guale. A kiele e tse abo usomhi onete oyi iloghie ye egbo ni ea mhue.* ²³ Oghelē o khi ni ogbo ni o da da de ode-a itobo khi o mhue akhokhomhe shi mhe o.” ²⁴ Abi eniye odukhokho eyi ijoni e ro vu se, iJesu o gue

* 7:22 Li ze Aza 35.5-6; 61.1

ingme oyi iJoni ye eni egbo, oo we, “Abi a ro fe fie je odagbe ifufu ya bino oli, ogbo onabi onoghwo a dabi khi a ya me? Ogbo oyeghe ni o li abi ebulo ifulo ni akpekpeli o kha pfi je ana, o pfi oli e je oobo a dabi khi a ya me oobo? ²⁵ Ini o a khi ogbo oghoghwo a dabi khi a ya me oobo, onabi ise a ke nono je oobo sho? Omose ni o so itsua ni e somhi otse? Egbo ni e so itsua ni e somhi otse, apfe oyi oghie e la. ²⁶ Ogbo nabise a dabi khi a je oobo ya me? Omekeguele? Abi o li mhi li gue oli e ye e khi oni o dose omekeguele lo. ²⁷ Onana a keke ingme oyoli kpe shi eke, ni ee,

“ ‘Ghe khe, mhi ya ghie
 aghiusomhi oyemhe ralo ne,
 ni o ya khueghie ode-a
 shi eke khe.’†

²⁸ “Mhi gueye e khi aa me ogbo ni a bia bhale eke agbo ona ni o fu dose iJoni, eri-tse khi oni o ga she ne nya shi Eghiele oyi Eshinegba o fu dose oli.”

²⁹ Egbo nya, li shi emionoga, abi e ro suo ingmemhi eyi iJesu, e mie shi o khi ode oyi Eshinegba o gbe akanya, irari khi iJoni o she batazi we. ³⁰ Egbo iFarisi ali eni e lese emhi ingme ushi e kie ugbamhi ni Eshinegba o gba na we, irari khi ea lama ni iJoni o batazi we.‡ ³¹ Agho iJesu o re, elo mhi fe ri egbo ena agbhotu ona ya khokho, se e fe ga li ena? ³² Eri e li abi eniye ni e shito oki ni e nu egbe e ngme ni e lie,

“ ‘Anye pfi ofele na e,
 ama aa lama gbe ishimhi,
 anye vie evie olimhi khashe e,
 ama aa lama nu anye vie.’

† 7:27 Li ze iMala 3.1 ‡ 7:30 Li ze iMat 21.32; iLuk 3.12

³³ Itobọ khi abi iJoni Oni ọọ batazi egbo ọ rọ bhale, ọa li le emhi wẹkhi eri ọ da onyo, eri ẹ khi, ‘Ayemhe ọkphaghie ọ mhue.’ ³⁴ Omi ọgbọ ọ bhale, ọọ le, ọọ da, a ke lie khi, ‘Ogbọ unu-emhi ali ọgbọ ọdonyo ọ khi, ali khi oni ọ nu emionoga ali egbo ena olamhe ẹ mu omole ọ khi.’ ³⁵ Eri egbhali oyi Eshinegba o rote obọ oyi egbo ni e miesuọ ri egbọli khase.”

Okpotso ọna olamhe ọ ku ituale ni ọọ pfie shi ijesu awe

³⁶ Ogbọ iFarisi ọghuo ọọ ijesu ọ bhale ka kọ feli lue ni ọ nu lue le eminale. Igho ọ je owa oyi oni iFarisi, ọ shito, ọ le emhi. ³⁷ Igho ọkpotso ọghuo, ọngi oni ẹoli ni ọ la agbo olamhe, ọ suọ khi ijesu ọ la oni owa oyi ọgbọ iFarisi ọgho. Ọ de akanama ituale ni o ghale. ³⁸ Ọ bhale, ọ de ya wugha ijesu idi awe. Ọọ vie ku amevie shi ọli awe. Ọ ri itsu ni e la li ukhomhi shishi ọli wewe-a, ọ pfipfi ọli awe. Ọ gbo ku ituale ni ọọ pfie shi ọli awe. § ³⁹ Abi oni iFarisi ni ọ lu ijesu bhale apfe oyoli ya mu oli epfese, ọ rọ me onana, ọ la eke elemhi udu lie, ini ọmekẹguele oyi Eshinegba omose ọna ọ kha khi lo, ọ kha lese uwali ọkpotso ni ọna ọ khi ni ọ ri egbe a ti ọli ena, khi ọna olamhe ọ khi. ⁴⁰ Ijesu ọọ, “ISamọ mhi mhue emini mhi ya gue ye.”

ISamọ ọọ li, “Gueye mhe, Oseşe.” ⁴¹ Ijesu ọọ li, “Omose ọghuo ọ la ni egbo aava e lo ọli ota, ọghuo ọ, ọ lo ọli ẹkpa eva ali ukhukhui, oni ọ kpole ọ lo ọli ipomhi uye ali ishe. ⁴² Abi ẹa ke rọ dobe fali ọli ewe, ọ gbe eni ota kua na we. Mena gueye mhe oni ọ ya nono ingme oyi ọli ne elemhi wewe ava-ava?” ⁴³ ISamọ ọọ li, khi oni ọ lo ikpagho eni e bu ne lo.

§ 7:38 Li ze iMat 26.7; iMak 14.3; iJon 12.3

Ijesu oọ li, “U gue ọ.” ⁴⁴ Ijesu o nyene alo ghue oni ọkpotoso, oọ iSamọ “Wa me oni ọkpotoso ọna, abi mhi ro bhale owa oye wa die ame na mhe ro kpe awe-a, eri oni ọkpotoso ọnana o ri amevie eyoli kpe mhe awe-a, o ri itsu ni e la li ukhomhi shishi we-a. ⁴⁵ Waa pfipfi mhe unu egbe, rote eghẹghẹ ni mhi te lo ana le, oni ọkpotoso ọna o te pfipfi mhe unu awe ramhi memena. ⁴⁶ Waa ku oili shi mhe ukhomhi, oni ọkpotoso ọna, o she ku ituale ni o pfie shi mhe awe. ⁴⁷ Itobo igho mhi gue e ye e khi a she gbe olamhe eyoli ni e bububu kua na li, irari khi oni o nono emini e bu o khi. Oni a gbe ukukuọ kua na, ukukuọ o nono.” ⁴⁸ O gueye oni ọkpotoso, “A she gbe olamhe eye kua ne.” ⁴⁹ Egbọ ni e nu oli shito e mhila egbewe “Oghuo ọnana oọ dabi khi lolu khi ni oọ gbe olamhe kua na ogbọ.” ⁵⁰ Ijesu o gueye oni ọkpotoso “Irudunga oye o she mie e pfuese, ri opfomhe ke je.”

8

Ikpotoso ni e kpaghie ijesu obo

¹ Ona o dose, ijesu o kia rote eoli je eoli. Oo gue usomhi onete oyi Eghiele oyi Eshinegba le. Eniye odukhokho ogbava eyoli e nu oli kia. ² Ikpotoso eghuo ni e kpe mhuẹ ayemhe okphaghie ali iwali ighuamhi ni o ro ze, e li la agho: IMeli ongi iMagidaleni ni ayemhe ishilua e rote egbe lasele; ³ IJoana ni o khi ughue iChuza ni o gbe akanya na oghie Erodu; ISuzana ali ikpotoso elese ghọ, e ga la akaghọ. Enana e rote ekue oyewe e kpaghie ijesu ali eniye odukhokho eyi oli obo.*

* **8:3** Li ze iMat 27.55-56; iMak 15.40-41; iLuk 23.49

*Okhe irōkhokho oyi oghiale
(iMat 13.1-9; iMak 4.1-9)*

⁴ Abi ebubu eḡbọ e rọ rọte ẹoli ọdọda bhale ya lona kugbe, ni e rọ le gasẹ iJesu, iJesu ọ zẹ okhe irōkhokho khase wẹ, ọọ wẹ, ⁵ “Oghiale ọ ya ri ikpamhi emhi kọ. Abi ọ rọ ku eni ikpamhi emhi kia kọ, eghuo ọ e ku shi epfepfe ode. Eghuo ọ eḡbọ e ri awẹ muno wẹ. Ipfeli e bhale ya sanọ wẹ le. ⁶ Eghuo ọ e de ku nga eche, abi e rọ zẹ ngale, e khakha. Itobọ khi ẹa me asha lolo pfi imhili lo eke. ⁷ Ikpamhi eghuo ọ e de shi ifu igba, eni igba e tono wẹ. ⁸ Ighọ eghuo ọ e ku shi eke onete, e fu, e mọ ikpamhi agbhagbhamhi egbhuẹshe. Abi ọ rọ ngme ona se, ọọ li, Oni ọ mholi esọ ọ rọ suọ.”

*Emini o zẹ ni ọ rọ zẹ oni okhe irōkhokho
(iMat 13.10-23; iMak 4.10-20)*

⁹ Eniye odukhokho eyoli e mhila li emini a ri oni okhe irōkhokho ngme. ¹⁰ Ọọ wẹ, “A she khueghie osheli ni o la Eghiele oyi Eshinegba-a khase ẹ. Ama aa rọli khase eḡbọ ni e kpọle. Lọli o zẹ ni mhi rọ ri okhe irōkhokho nu wẹ ẹ ngme.

“ Irari khi ini e ririẹ ẹ fe,
ẹa ya me eke,
ẹẹ suọ, ọa lo wẹ esọ.’†

*Emini okhe irōkhokho oyi oghiale oghọ o ngme
(iMat 13.18-23; iMak 4.13-20)*

¹¹ “Emini a ri oni okhe irōkhokho ngme na. Oni ukpamhi emhi oghọ, ungmehi oyi Eshinegba lọ. ¹² Eni e de kua epfepfe ode eghọ, e khi eḡbọ ni e kha suọ ungmehi oyi Eshinegba, okphaghiẹ ọ bhale ya sanọ wẹ oni ungmehi udu-a, ini e khi miesuọ, ni

† 8:10 Li zẹ Aza 6.9-10

e ba mhuẹ imiepfuese. ¹³ Eni e zẹ nga ọkpegbhẹ e to ẹoli ẹgbọ ni e miesuọ, ni e khia khi abi imufẹ o rọ bhale ẹa ke dobe migha, e de ode-a. ¹⁴ Ikpamhi ni e zẹ shi ifu igba, wẹwẹ e khi ẹgbọ ni e suọ oni ungmehi ama ẹa dobe migha shi ọ, isamhi eyi emhi agbọ ali anasemhẹ ali ẹpfue ni o la agbọ ali ọghuemhẹ ni o la ọ, ọa zẹ ni e mhuẹ iwomhelo shi irudunga. ¹⁵ Ikpamhi ni e zẹ shi eke onete ni e mọ ikpamhi, wẹwẹ e khi egbegbi ẹgbọ ali udu onete ni e kha suọ oni ungmehi, e mu ọli shi, e kha ri egbe mie o ri emini a rọ kọ ọ zẹ lasele.

Ákpá ni a rọ ru nga ukhomhi emhi
(iMak 4.21-25)

¹⁶ “Aa mẹ ọgbọ ni ọ ri ákpá ya ru, ni ọ ya rue ọli sheli elemhi ukoko, wẹkhi ufu ukpho. Eri ọ ri ochoghọ ya rue ọli nga asha na keghe ni eni ẹẹ lo le e ke mẹ eke, ẹẹ mẹ oni ákpá.† ¹⁷ Irari khi aa mẹ emiemi a rọ sheli ni aa ya rọ lasele gboo, wẹkhi eri a mẹ emini a khukhu shi elemhi, ni aa ya khueghie-a gboo. § ¹⁸ Itobọ ighọ mhuẹ ẹgbhẹ shi emini u wa suọ. Oni ọ mhuẹ, a ya rọ ma li ọ. Ama oni ọa mhuẹ a ya gbo mie ọli ukuku ọli ni ọ sa khi loli mhuẹ.”*

Inyoghuo iJesu ali inyi iJesu
(iMat 12.46-50; iMak 3.31-35)

¹⁹ Ighọ inyọli ali inyoghuo ọli e bhale deba li, ama ẹa mẹ asha ramhi ọli egbe, irari ebubu ẹgbọ ni e le gase ọli. ²⁰ Ọgbọ ọ ya gueye iJesu, ọọ li, “Inye ali inyoghue, e migha olase, ẹẹ nono ni wẹwẹ e mẹ.”

† **8:16** Li zẹ iMat 5.15; iLuk 11.33 § **8:17** Li zẹ iMat 10.26; iLuk 12.2 * **8:18** Li zẹ iMat 25.29; iLuk 19.26

²¹ Ijesu oṣo wẹ, “Inyemhẹ ali inyoghuo-mhẹ wẹwẹ e khi egbo ena ni eṣe suo ungmehi oyi Eshinẹgba, ni e gbo roli e gbe akanya.”

*Ijesu o mu akpekpeli migha
(iMat 8.23-27; iMak 4.35-41)*

²² Eṣoghuo ijesu oṣo eniyẹ odukhokho eyoli, “A bhale ni awa da je ukiẹkiẹ obinokpoṣe oyi okẹ ni o khishi.” E lo oko-okẹ e le. ²³ Abi e li le, ijesu o leseṣa. Utoghukpe ukpokpomhi akpekpeli o lo oni oko-okẹ le ya ramhi khi oni oko-okẹ o ku ya luẹ, wẹwẹ nya e la okhena. ²⁴ Eniyẹ odukhokho eyoli e bhale ya guise oṣi le. Eṣe oṣi “Oṣomhū, Oṣomhū okẹ o ya ku awa luẹ.” O vule, o nu oni akpekpeli ali okẹ ni o zughuse ngme. Oni akpekpeli o mu migha. Okẹ ni o zughuse egho o dema, asha kpa oo tsuke. ²⁵ O mhila eniyẹ odukhokho eyoli, “Ighẹ irudunga oyeṣe?” E ri ulishi ali oshabo mhila egbewe, “Oghuo onana o fe ga khi ena? Irari khi oṣo mhese na akpekpeli ali okẹ, e suo na li.”

*Ijesu o ri omose no mhue ayemhe okphaghiẹ toto
(iMat 8.28-34; iMak 5.1-20)*

²⁶ E kia ramhi eke iGerasenesi ni o gbe okẹ ni o khishi na iGalili khi-a. ²⁷ Abi Ijesu oṣo da tiemhile eke, Omose ongi oni eoli, ni o mholi ayemhe okphaghiẹ ni o she tese ni o te ke so awulu, wẹkhi eri o ke la owa ghue, ama atalimhi o ke la, o bhale ya o. ²⁸ Abi o ro me ijesu, o de yeshi oṣi awe, o tseṣe leghe, o liẹ, “Elo u remhe ya li, ijesu Omi Eshinẹgba onofunẹ, kpekpe khi nase mhe.” ²⁹ Eri o ngme ona irari khi ijesu o she mhese na oni ayemhe okphaghiẹ ogho o roṣe oṣi egbe lasele. Iti-ingmi-ingme oni ayemhe o she mu oṣi, ni o khia

khi ini a rię mu ọli ri iwęghę shi ọli abọ ali awę, ọ pfanọ eni iwęghę-a, oni ayemhę ọkphaghie o tsua li je ọdagbe ifufu. ³⁰ IJesu ọ mhila li, “Sę a lu eva oye?” Oni ayemhę ọọ li, eva oyemhę khi, “ILigiọni,” irari khi ayemhę ọkphaghie ebubu e she lo ọli egbe. ³¹ Eni ayemhę ọkphaghie e lema iJesu ọ khi khu wẹwẹ je ilimhi na ningọlọ.

³² Igulu ebubu e la epfẹ ute le eminale. Ighọ eni ayemhę e lema li ọ kpẹkpẹ ọ zẹ ni wẹwẹ e ya lo eni igulu egbe. Ighọ ọ zẹ ni e ya lo eni igulu eghọ. ³³ Eni ayemhę ọkphaghie eghọ e rọte egbe oyi ọni ọmọse lasese, e ya lo elemhi eni igulu eghọ. Eni igulu e rọte oni epfẹ ute na ya kulo okẹ ni o khishi eghọ, okẹ o gbe wẹ. ³⁴ Abi eni e ri eni igulu ẹ kia e rọ mę emini a mę, e na je ifu apfẹ ya gueye ẹgbọ emini a mę. ³⁵ Ẹgbọ e lẹ ya bino emini a mę. Abi e rọ bhale deba iJesu, e bhale ya ẹ khi ọni ọmọse ni iyemhę ọkphaghie e te egbe lase khi ọ shitọ ufuege oyi iJesu. Ọ ga pfomhę, ọ ku egbe-a shitọ, ulishi o mu wẹ. ³⁶ Ẹgbọ ni e mę oni ingme e gueye ẹgbọ elese abi ọni ọmọse ọ li kia ni ọ rọ ze. ³⁷ Ighọ eni ẹgbọ iGerasenesi e gueye iJesu ọ lase ewẹ ekẹ le, irari khi ulishi o mu wẹ. IJesu ọ lo ọkọ-okẹ ọ vu. ³⁸ Ọni ọmọse ni eni iyemhę ọkphaghie e rọte egbe lasese ọọ iJesu, “Kpẹkpẹ zẹ ni mhi deba ẹ vu.” Ama iJesu ọọ li, ọ ke vu. ³⁹ Nyenę egbe je apfẹ ni u ya guele emini Eshinęba ọ rięlę nẹ. Ighọ ọni ọmọse ọ vu ya gueye ẹgbọ ni e la oni ẹoli oghọ nya, emini iJesu ọ rięlę na li.

*Omi iJarusi ali ọkpotoso ni ọ ri obọ ti iJesu awulu
(iMat 9.18-26; iMak 5.21-43)*

⁴⁰ Abi iJesu ọ rọ nyene egbe je ukiękie oke ni o kpole, ęgbọ e tse ọli ọ mu awe itobọ khi o she tese ni e te migha a khe ọli. ⁴¹ Ighọ omose ọghuo ni a lu iJarusi ni ọ khi ọgbọ oni ọ mhesę shi owa ugamhi oyi ęgbọ iJu, ọ de ya wugha iJesu awe. Ọọ lema li ọ kpekpe ọ bhale apfe oyelue. ⁴² Irari khi omọ omueshi ọghuo kpe ni ọ me bia ni ọ lese gbe ikpe igbeva ọ ya ghua. Abi iJesu ọ li le, ęgbọ e le gase ọli, e ma mu ọli ashakpa. ⁴³ Ọkpotsọ ọghuo ọ la ifuabọ we ni ọ she ku ọlia egbe elemhi ikpe igbeva. Ọ she ga pfuse emini ọ mhue-a nya na idokita, ama aa me oni ọ dobe dua ọli egbe. ⁴⁴ Ighọ ọ rote ifuabọ oyi eni ęgbọ lase bena ya ri obọ ti esọ ode ni iJesu ọ sọ, ọlia ni e ku ọli egbe e pfa tee.

⁴⁵ IJesu ọ mhila, “Ọghuo ọ ri obọ ti mhe?”

Ọgbokpa ọ tia. IPita ọọ li, “Ọnomhue, ebubu ęgbọ e le gase ni e ma mu e.”

⁴⁶ Ama iJesu ọ li, “Ọgbọ ọ ri obọ ti mhe, mhi lese khi itoto e she rote mhe egbe ya lase, loli mhi rọ lese.” ⁴⁷ Oni ọkpotsọ ọ me khi loli a dobe ya vu ni a rọ ya me lue, ọ ri ulishi fie lasele, ọ de ya wugha odalo oyi iJesu. Ukpeloe oyi eni ęgbokpa, ọ gueye iJesu emini o ze ni loli rọ ri obọ ti ọli ali abi loli ze utoghuokpe. ⁴⁸ Ighọ iJesu ọ li, “Omimhe ke je khi irudunga oye o she re ze. Ri opfomhe ke je apfe oye.”

⁴⁹ IJesu ọ kie lighọ ngme, ọgbọ ọ rote owa oyi iJarusi ni ọ khi oni ọ mhesę elemhi owa ugamhi bhale. Ọọ li, “Omie ọ she ghua-a. Khi ke bie nase osese.” ⁵⁰ Abi iJesu ọ rọ suọ ona, ọ gueye iJarusi, “Khi ze ni ulishi o mue. Lese miesuọ tse khi ọ ya toto.”

⁵¹ Abi ọ ke rọ ramhi apfe oyi iJarusi, ọa ze ni ọgbokhọghuo ọ nu luẹ lo agho, seẹ ni iPita ali iJoni ali iJemhisi ali inyo oni omọ ali itali. ⁵² Ọgbokpa e she kie kpẹ viẹ eviẹ oyi oni omọ. Ijesu ọọ wẹ, “A khi ke viẹ irari khi oni omọ ọa ghu, eri ọ leseạ.”

⁵³ Wẹwẹ nya ee gia iJesu, irari khi e leseẹ khi oni omọ ọ she ghua. ⁵⁴ Ama iJesu ọ mu ọli obọ ọ lu ọli leghe, “Omimhe, vule.” ⁵⁵ Ayemhe oyọli o nyene egbe bhale deba li. Ọ vule migha utoghuokpe. Igho iJesu ọọ wẹ, “A ri eminale na oni omọ le.” ⁵⁶ Abọ e sha ita ali inyọli. Ijesu ọ gueye wẹ e khi gueye ọgbokhọghuo emini a me.

9

Ijesu ọ ghie eniye odukhokho ogbava fiẹ (iMat 10.5-15; iMak 6.7-13)

¹ Ijesu ọ lu eniye odukhokho ogbava eyọli kugbe, ọ ri itoto ali afu na wẹ ni e rọ ke khu ẹgbọ iyemhe ni ẹa ti egbe lasese, ali ni e gbo ri ẹgbọ ni e mhue ighuamhi ododa toto. ² Ọ ghie wẹ fiẹ e ke ya tse abọ ungmehi oyi Eghiele oyi Eshinegba kiakia ali ni e gbo ke ri ẹgbọ ze. ³ Ọọ wẹ, “A khi tsua emhikhọghuo abi a liẹ le ena, a khi tsua ukpokpo wẹkhi akpaba wẹkhi eminale wẹkhi ikpagho wẹkhi iku itsua eva ni a sọ. ⁴ Owa ni a da lo ne, a la agho ramhi ni a rọ ya te oni ẹoli vu. ⁵ Ini ẹgbọ ẹa da mie ẹ ne, a kpishi itutu ni e la ẹ awe-a shi oni eke ini a rọte oni ẹoli ẹ vu, ni o khi ọtsele ni a ya pfi mu wẹ.”* ⁶ Igho eni eniye odukhokho e vu, rọte ẹoli je ẹoli. E ri usomhi onete oyi Eshinegba tse abọ kiakia. E ri ẹgbọ ọ toto ashakpa.

* **9:5** Li ze iLuk 10.4-11; Ika 13.51

*Oghie Erọdu ọ́ọ́ khọkhọ ọni iJesu ọ́ khi
(iMat 14.1-12; iMak 6.14-29)*

⁷ Ighọ Erọdu ni ọ́ khi oghie shi eke iGalili ọ́ suọ ikanya ọ́nyaloa ni iJesu ọ́ọ́ gbe. Abọ́ e sha li itobọ́ khi ẹgbọ́ eghuo e liẹ́ khi iJoni Ọ́ni ọ́ọ́ batazi ẹgbọ́ lọ́ ni ọ́ rọ́te eghuli guale. ⁸ Eghuo ẹ́ khi Elaja ọ́ khi ni ọ́ bhale, eghuo elese e liẹ́ khi ọ́ghuo ọ́mekẹ́guele enediọ́ ọ́ khi ni ọ́ nyenẹ́ egbe bhale agbọ́.† ⁹ Ama, Erọdu ọ́ọ́, “Mhẹ́mhẹ́ mhi khi iJoni ukhomhi ọ́. Ọ́ghuo ọ́nana ọ́ khi ni mhia suọ́ eko?” Ọ́ọ́ dua abi ọ́ li ya mẹ́ ọ́li.

*Ijesu ọ́ ri eminale na ẹgbọ́ agbẹ́lẹ́ ishe (5,000) le
(iMat 14.13-21; iMak 6.30-44; iJón 6.1-14)*

¹⁰ Abi eni ighiusomhi na kẹ́ẹ́ e rọ́ jele, e gueyẹ́ iJesu abi e li kia. Ighọ́ ọ́ rue wẹ́ vu je epfẹ́ ẹ́oli na lu iBẹ́tisaida, ¹¹ Ama eni ebubu ẹgbọ́ e suọ́ obini ọ́ je, e deba li. Ọ́ mie wẹ́, ọ́ gue ungmehi Eghiele oyi Ẹ́shinẹ́gba yẹ́ wẹ́, ọ́ ri eni e mhué ighuamhi toto.

¹² O te aghọ́ li dẹ́nẹ́ abi ogbọ́mhi o ke rọ́ mu eke, eniyẹ́ odukhokho ogbava e bhale deba li, ẹ́ẹ́ ọ́li. “Gueyẹ́ eni ẹgbọ́ e vu je ẹ́oli ni e ti mama ana ni e ya nono ashini e ya ku shi ali eminale ni e ya le, irari khi ifui ọ́dagbe ifufu awa la.”

¹³ Ọ́ sọ́ wẹ́ ọ́, ọ́ọ́ wẹ́, “A ri eminale na wẹ́ le.”

Ẹ́ ọ́li, “Ibulẹ́di eva ali ifẹ́lẹ́ aava e lẹ́şẹ́ la ana, sẹ́ ni awa vu ya dẹ́ eminale ghi wẹ́.” ¹⁴ Irari khi emọ́şẹ́ agbẹ́lẹ́ asha ishe e la aghọ́.

Ama ọ́ọ́ eni eniyẹ́ odukhokho, “A rẹ́ wẹ́ shitó ikui-iku ẹgbọ́ egbhueva ali igbigbe.” ¹⁵ Eni eniyẹ́ odukhokho e li ghọ́, ọ́gbọ́kpa ọ́ shitó. ¹⁶ Ijesu ọ́ rue eni ibulẹ́di ishe ali ifẹ́lẹ́ aava eghọ́, ọ́ bino idane,

† **9:8** Li zẹ́ iMat 16.14; iMak 8.28; iLuk 9.19

o kphemhi shi eni eminale, o kholo we a. O rue we na eniye odukhokho eyoli ni e kemhi we na eni egbo. ¹⁷ Igho wewe nya e le, e khue. Eni eniye odukhokho e woloo eni e le kpole shi ighughu igbeva.

*IPita o guele oni iJesu o khi
(iMat 16.13-19; iMak 8.27-29)*

¹⁸ Eleghuo khi iJesu o la ashini o da-ya e so iromhi, eniye odukhokho eyoli e nu oli la agho, o mhila we, “Oghuo egbo e fe e lie khi mhi khi?”

¹⁹ E oli, “Egbo eghuo e khi iJoni Oni oo batazi egbo u khi, elese e lie Elaja, elese ghoo e khi omekeguele onodiio u khi ni u nyene egbe bhale agbo.” †

²⁰ O ro mhila we “Oghuo ee e khi mhi khi?”

IPita oo li, “Yeye u khi Omiepfuese onayi Eshinegba.” §

*Ijesu o gue ingme osoli, ali eghuli, ali iguale oyoli
le*

(iMat 16.20-28; iMak 8.30--9.1)

²¹ Ijesu o tse agua ye we e khi gueye ogbokhoghuo. ²² Igho, Oo we, “Omi Ogboo o mema ya me osue emhi ebubu. Eni egbhali ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali esese Ishi eyi iMosisi, e kie oli. E mema ya gbe oli-a, ama elenuzi-ese, o ya guale.”

²³ Igho o gueye we nya, “Ini ogbokhoghuo o nono ni loli khi omoo odukhokho oyemhe, o mema ya kie egboli, o rue apfida oyoli ogbele kpa, oo deba mhe.” * ²⁴ Itoboo khi oni o da nono ni loli tsumhi agbo

† **9:19** Li ze iMat 14.1-2; iMak 6.14-15; iLuk 9.7-8 § **9:20** Li ze iJon 6.68-69 * **9:23** Li ze iMat 10.38; iLuk 14.27

oyoli ne, o ya wase oli-a, ama oni o da wase agbo oyi oli-a ne shi itobo oyemhe, o ya tsumhi oli.† ²⁵ Ighe eleli ni ogbo o ya me ini o mhue agbo ona nya ni o ro wase ayemhe oyoli-a? ²⁶ Ini ogbo o da na omama mhe ali ungmehi oyemhe ne, Mhemhe Omi Ogbo mhi li ya na omama oyi oni ogbo, ini mhi bhale elemhi ufumhi oyemhe, ali ufumhi oyi Ita ali oyi igeni ni e pfuase ²⁷ Mhi gue oli e ye e abi o li, khi, egbo eghuo e la ana ni ea ya ghu ne, neni e ro ya me oni Eghiele oyi Eshinegba.”

Ijesu o mu imamachi

(iMat 17.1-8; iMak 9.2-8)

²⁸ Abi ogbele nuzi eleli o ro gba abi ijesu o te ngme eni ingme, o rue iPita ali iJonni ali iJemhisi nga ute ya lema. ²⁹ Abi o li so iromhi egho, alo eyoli e mu nyene, itsua ni o so e ge nyanyanya abi akpa. ³⁰ Igho Emose aava, iMosisi ali Elaja, ³¹ e li lasela e ge nyanyanya, e nu ijesu u ngme, e gheta eghuli ni ijesu o ya ghu obini iJerusalemu. ³² Olese o mema re iPita ali apfoli. Abi e ro guale ni lese o ro kala we alo-a, e me ufumhi oyi ijesu ali emose aava ni e nu oli migha. ³³ Abi eni emose aava e li vu, iPita do ijesu, “Oga, oo ga guete ti khi anye la akana. Ze ni anye tono okholo ese, oghuo oye, oghuo oyi iMosisi, onokpole oyi Elaja.” Eri o li ngme tse, o a lese emini o ngme.

³⁴ O kie ligho ngme, otughunu o bhale ya khukhu we-a. Ulishi o mu we abi e ro lo elemhi oni otughunu. ³⁵ Igho uruli o rote oni otughunu ngme, oo, “Omimhe na ni mhi ze, a ri eso shi emini

† **9:24** Li ze iMat 10.39; iLuk 17.33; iJon 12.25

o ngme.” †§ 36 Abi oni uruli o ro ngme se, e me khi iJesu luęghuo o ke migha. Eni eniye odukhokho e ri ingme ona shi udu, ęa gueye oğbokhoghuo emini e me eghęghę agho.

*Ijesu o ri ozeo ni ughuamhi o mu ze
(iMat 17.14-18; iMak 9.14-27)*

37 Ogbeakolo abi e rote ukhomhi ute tiemhile, ebubu egbọ e bhale deba li. 38 Igho omose oghuo o rote elemhi eni ebubu egbọ tseşe leghe, o li “Oseşe, kpekpe bino omimhe, loli o khi omọ oghuo kpe ni mhi me bia. 39 Ayemhe obe o tsua mu oli, eri oo mu oli pfi eke, oo kpi awe-a, o roli e chi ofulu unu. Oa ga nono ni loli rue oli obọ-a kpa. Eri oo nono ni loli pfuse oli ayemhe-a. 40 Mhi she lema eniye odukhokho eye e khu oli oni ayemhe egbe-a, ęa dobe.”

41 Ijesu oo we, “Ee egbọ ni aa mhue irudunga wekhi ileşe. Ele ingme mhi dobe ya ri egbe mie umhaleşe oye e ramhi? Ele ingme mhi ke nu e ya la akana?” Oo oni omose, “Rue omie bhale ana ghi mhe.”

42 Abi oni omọ o li bhale, oni ayemhe okphaghię o mu oli pfi eke jighise, oo chi ofulu unu. Igho iJesu o dese oni ayemhe okphaghię, o ri oni omọ ze. O rue oli na itali. 43 Abọ e sha eni egbọ nya shi ekpabọ oyi Eshinegba ni e fune.

*Ijesu o gbo gue ingme eghuli oyoli le shi eke
(iMat 17.22-23; iMak 9.30-32)*

Abọ e kie ligho sha eni egbọ shi emini iJesu o rięle, iJesu oo eniye odukhokho eyoli, 44 “A ri eso

† 9:35 Li ze Aza 42.1; iMat 3.17; 12.18; iMak 1.11; iLuk 3.22

§ 9:35 Li ze 2 iPit 1.17-18

shi eke shi ingme ni mhi ya gueye ę ena. A ya ri Omi Ọgbọ na ęgbọ de.”⁴⁵ Eri-tse khi eni eniye odukhokho ęa lese abi oni ungmehi o ngme. Irari khi eri a roli sheli we ini e khi lese emini a roli ngme. Ama ulishi oo mu we shi abi e lie mhila li.

Ọghuo ọ fune

(iMat 18.1-5; iMak 9.33-37)

⁴⁶ Ekhako o bhale iteva oyi eniye odukhokho eyoli shi oni ọ ya fune elemhi we.*⁴⁷ Ijesu ọ lese emini ee sa udu oyewe, ọ rue ukuku omọ lasele migha we iteva.⁴⁸ Ọọ we, “Onini ọ da ri eva oyemhe mie omọ ọna ne, mhemhe ọ mie. Onini ọ da mie mhe ne, oni ọ ghie mhe ọ mie. Irari khi onini ọ da ri egboli tiemhie-ekę ne elemhi ę, loli ọ khi oni ọ fune nya.”†

Oni ọa da khi obe awa ne oyi awa ọ khi

(iMak 9.38-40)

⁴⁹ IJon ọọ, “Oga, anye me omose ni ọ ri eva oye ę khu ayemhe okphaghię lase, anye nono ni anye gueye ọli ọ khi ke ligho irari khi ọa ya debe abi anye lie debe.”⁵⁰ Ijesu ọọ we, “A khi ke ligho, irari khi ọgbọ ni ọa da khi obe awa ne, onayi awa ọ khi.”

Egbọ iSameria ęa lama mie iJesu

⁵¹ Abi eghęghę o ro ramhi ni a ro ya rue iJesu je iloghie, ọ mholi ọli shi udu khi loli ya je iJerusalemu.⁵² Ọ ghie ighiusomhi ralo, ni e lo elemhi ęoli nikeke na elemhi iSameria ni e ya mu egbe emhikpa shi eke khe ọli.⁵³ Ama eni ęgbọ iSameria ęa lama mie ọli irari khi e lese khi

* **9:46** Li ze iLuk 22.24 † **9:48** Li ze iMat 10.40; iLuk 10.16; iJon 13.20

iJerusalemu ọọ je. ⁵⁴ Abi eniye odukhokho eyọli ikhi iJemhisi ali iJoni e ro me gho, e ọli, “Onomhue, waa ke ze ni anye lu erali rote idane tiemhie ro tose we a nya?”†

⁵⁵ Ijesu o nyene alo ukhokho, o dese we, ọọ we, aa lese ayemhe ni a mhue. Oa khi eri omi ogbo o bhale ya yese egbo agbo-a, ama eri o bhale ya tsumhi we. ⁵⁶ Igho iJesu ali eniye odukhokho eyọli e vu je ọli olese.

*Emini ideba-ijesu-kia o ya mie ogbo o rue
(iMat 8.19-22)*

⁵⁷ Abi e li lee egho, omose oghuo ọọ iJesu, “Oga mhi ya ke debe je obiobini wa je kpa.”

⁵⁸ Ijesu ọọ li, “Inyakọ e mhue ese, ipfeli e mhue eko, ama Omi Ogbo ọa mhue ashini o do ukhomhi e gbe.” ⁵⁹ Ijesu o gueye omose olese, “Deba mhe.” Oni ogbo ọọ li, “Oga, kpe ze ni mhi ya ri itamhe to.”

⁶⁰ Ijesu ọọ li, “Zobe ni eni e ghu-a e ri eni e ghu-a to. Yeye fie ke ya gue ungmehi Eghiele oyi Eshinegba le.” ⁶¹ Olese ọọ li, “Oga mhi ya debe, kpe ze ni mhi ya tse apfemhe, okhila.”§

⁶² Ijesu ọọ li, “Ogbo ni o da ri obọ nga egba ni ọọ she e gua ese, ni o da bino ukhokho ne, ọa te ni o lo Eghiele oyi Eshinegba.”

10

Ijesu o ghie egbo egbhuse etuogbava fie

¹ Ona o dose se, Onomhue o ze egbo egbhuse etuogbava, o mu we ava-ava, o e ralo na lue ni e kia je ikpe ni ọọ nono ni lo li kia ramhi. ² Oọ we,

† 9:54 Li ze 2 Ighie 1.9-16 § 9:61 Li ze 1 Ighie 19.20

“Ikhiesẹ oniẹmhi o la ọ, eri-tse eni ẹ khiesẹ wẹ ẹa bu. Itobọ ighọ, a sọ lema ita ọni ọ mhue okhiesẹ, ni ọ ghie eni ẹ khiesẹ bhale ishemhi oyọli.* ³ A ke lẹ! Eri mhia ghie ẹ abinẹ isumha ne la ifuabọ idumhi.† ⁴ A khi tsua ẹkuẹ ukpaghọ wẹ khi akpulu wẹ khi ekuẹ, a khi tse ẹgbọ ode.

⁵ “Ini a lo owa okhoghuo, a kpẹ to de liẹ ‘Opfomhẹ o ka la oni owa ona.’ ⁶ Ini ogbọ opfomhẹ ọ la aghọ, opfomhẹ oye ẹ o deba li, ini aa mẹ, opfomhẹ oye ẹ o nyenẹ egbe deba ẹ. ⁷ Apfe okhoghuo ni a da lo ne, a la aghọ le, a la aghọ da emiemini e da rọ ya na ẹ. Irari khi o ti ni ogbakanya ọ mie ifata. A khi ke kia te owa da je owa.‡

⁸ “Ini a da lo ẹoli le ni e rọ da mie ẹ ne, a le emini e rọshi ekẹ na ẹ. ⁹ A ri eni ẹẹ ghua ni e la aghọ ze, a gueye wẹ, ‘Eghiele oyi Ẹshinegba o she ti mama ẹ.’ ¹⁰ Ẹoli ni a bhale kpa ni ẹa da mie ẹ, a je ifu apfe ya liẹ, ¹¹ ‘Itutu oyi ekẹ oye ni e la anye awe, anye she kpishi wẹ shi ekẹ na ẹ, ni e ya pfi ọtselẹ mu ẹ. Ama ẹẹ oye ẹ, a lẹse khi Eghiele oyi Ẹshinegba o she ti mama ẹ.’§* ¹² Mhi gueye ẹ khi ogbelẹ iso-ẹzo khi o ya somhi iSodomu egbe dọse oni ẹoli oghọ.†

Ẹoli ni ẹa miesuo
(iMat 11.20-24)

¹³ “O ma khọlọ ẹ egbe, ikhi ẹẹ ẹgbọ iKorazi! O ma khọlọ ẹ egbe, ẹẹ ẹgbọ iBetisaida! Irari khi ini ikanya ọnyalọ ni a la elemhi ẹ gbe khi a la ekẹ iTai ali iSidoni li gbe wẹ lọ, e kha mu nyenẹ agbọagbọ.

* **10:2** Li zẹ iMat 9.37-38 † **10:3** Li zẹ iMat 10.16 ‡ **10:7** Li zẹ 1 iKori 9.14; 1 iTimo 5.18 § **10:11** Li zẹ Ika 13.51 * **10:11** Li zẹ iMat 10.7-14; iMak 6.8-11; iLuk 9.3-5 † **10:12** Li zẹ Igbae 19.24-28; iMat 11.24; 10.15

E sọ ide evie, e shito ukhomhi emue.† 14 Eri-tse khi Eshinegba o ya mhue isomhelemhi na egbo iTire ali egbo iSodumu dose e ogbele iguezo. 15 Ee egbo iKapanomu, eri a dabi khi a ya ti e nga idane? Iiye! Eri a ya ti e tiemhi ilimhi irierie. §

16 “Oo we, oni o da ri esọ shi e o ne, mhemhe o ri esọ shi o. Oni o da kie e, mhemhe o kie. Oni o da kie mhe ne, oni o ghie mhe o kie.”*

Ijele oyi egbo egbhuesẹ etuogbava

17 Igho eni egbo egbhuesẹ etuogbava egho e ri oghelẹ jele. Ee oli, “Onomhue, eri egbegbi iyemhe okphaghiẹ e ri irari eva oye nyese ukhomhi na anye.”

18 Ijesu oo we, “Mhi me khi okphaghiẹ o rote idane de pfile abi erali akphala. 19 A ghe khe! Mhi she ri afu na e, ni a ro lighi enye ali ikpi dose, ali ni a gbo mu itoto ali ekpabo alo ebili nyaa o le. Emhikhoghuo ea ya li e.† 20 A khi ghele khi okphaghiẹ o ri irari eva oyemhe nyese ukhomhi na e, ama a ke ghele khi a keke eva oye e shi iloghie.”

Ijesu o ghele

(iMat 11.25-27; 13.16-17)

21 Eghẹghẹ agho, oghelẹ o te elemhi Ayemhe-no-pfuase vo ijesu egbe, oo li, “Mhi tse uwegbe, Ita ni o mhue eke ali ukhuli. Irari khi u she ri emhi ena sheli egbo ni e fia alo-a ali eni e mema wena ebe. Ama u rewe khasẹ ikuku eniye. Igho lo Ita, irari khi abi o li ghole e shi ghọ.

† 10:13 Li ze Aza 23.1-18; Ezik 26.1--28.26; iJoẹ 3.4-8; Emo 1.9-10; iZaka 9.2-4 § 10:15 Li ze Aza 14.13-15 * 10:16 Li ze iMat 10.40; iMak 9.37; iLuk 9.48; ijon 13.20 † 10:19 Li ze Iwolo 91.13

22 “Itamhẹ ọ she ri emhikpa shi mhẹ obọ. Aa mẹ ọgbọ ni ọ lẹsẹ ọni ọmọ ọ khi, sẹ ni Ita. Aa mẹ ọgbọ ni ọ lẹsẹ ọni Ita ọ khi, sẹ ni ọmọ. Eni e ghọle ọni ọmọ ọ ri Ita a khase.”†

23 Ighọ ọ nyenẹ alo ghue eniyẹ odukhokho eyọli, ọ bẹna nu wẹ ngme, ọọ wẹ, “Ikhivọsẹ o khi na ikpalo ni e mẹ emini ẹẹ a mẹ. 24 Mhi gueyẹ ẹ khi emekeguele ali ighie ebubu e nono ni wẹwẹ e mẹ emini ẹẹ a mẹ ali ni e suọ emini a suọ ena, ama ẹa dobẹ.”

Ekpita oyi ọngi iSamarita ọnete

25 Ighọ ọsẹsẹ Ishi eyi iMosisi ọghuo ọ vule ya mu ijesu fẹ bino. Ọ mhila li, “Elo mhi fẹ ya li ni mhi rọ ya mhue agbọ na agbọagbọ?” 26 Ijesu ọ li, “Elo a keke shi ebe Ishi eyi iMosisi? Sẹ u liẹ zẹ emini a keke shi ọ?”

27 Ọ ijesu, “Rọte ekelemhi udu oyẹ nya ali ayemhẹ oyẹ nya ali ekpabọ eyẹ nya ali isamhi eyẹ nya nono ingme oyi Eshinegba. U gbo nono ingme oyi ọnuzava ọyi ẹ abi u nono ingme egbe ẹ.”§

28 Ijesu ọọ li, “U ga guẹ gbaghiẹ-a. Lina ke ngeli khi u ya mhue agbọ ona agbọagbọ.”*†

29 Eri ọni ọsẹsẹ Ishi eyi iMosisi ọna ọ nono ni lọli rọkhasẹ khi lọli lẹsẹ enana nya. Ọ mhila ijesu, “Ọghuo ọ fẹ khi ọnuzava ọyemhẹ?”

30 Ijesu ọ lina sọ ọli ọ, “Ọmọsẹ ọghuo ọ ke rọte ẹoli iJerusalemu tiemhi ẹoli iJeriko. Ighọ ọ de ya pfilo ighiatọ abọ. E gbe ọli banọ-a, e kesẹ ukuku ayemhẹ shi ọli ọ, e mie ọli emini ọ mhue nya. 31 A bhale ya

† 10:22 Li zẹ iJón 3.35; 10.15 § 10:27 Li zẹ iLẹv 19.18; iDeut 6.5 * 10:28 Li zẹ iLẹv 18.5 † 10:28 Li zẹ iMat 22.35-40; iMak 12.28-34

ẹ khi ọkpodalo-ugamhi ọyi Ẹshinẹgba ọ rote oni ode ẹ dose. Abi ọ ro me ọni omose ni ighiatọ e gbe egbo, ọ da je ukiẹkiẹ ode ni o kpole ya dose vu. ³² Igho oni ọ la Owa oyi Ẹshinẹgba gbe akanya oghuo, eni a lu iLivaiti, ọ ramhi agho, ọ me ọli, ọ li rote ukiẹkiẹ ode ni ọ kpole ya dose. ³³ Omose ongi iSameria oghuo ni ọ le asha, ọ ramhi ashini oni omose ọ la. Ọ me ọli, elemhi ọli e lala li. ³⁴ Ọ le deba li, ọ ku oili ali onyo shi ọli ikpe ni ọ kuali utse. Ọ ri ide genọ li ewe. Ọ tsua li nga akphere oyoli, ọ tsua li bhale owa ni a ku ẹ shi, ọọ gueye we e ri eloe khu ọli.† ³⁵ Ogbeakolo ọ ri ifata ogbele eva na oni ọ mhue oni ashini a ku ẹ shi. Ọ ọli, ‘Kpekepe ri eloe khu omose ona. Ingme ni o ke ya gbe nya, ini mhia jele mhi ya fali ẹ we.’

³⁶ “Oghuo ọ elemhi egbo aase ena u sa khi ọ khi onuzava ọyi oni omose ona ni ighiatọ e gbe?” ³⁷ Oni osese ushi ọọ li, “Oni ọ mhue ilelemhi na li.”

Igho iJesu ọọ li, “Li ligho ke ngeli.”

Ijesu ọ je apfe oyi iMata ali iMeli

³⁸ Abi iJesu ali eniye odukhokho eyoli e li le, e bhale ẹoli oyi ọkpotoso ni a lu iMata. Oni iMata ọ mie ọli shi owa. ³⁹ Oni iMata ọ mhue inyoghuo ọkpotoso ni a lu iMeli ni ọ shito kpeşe iJesu ri esọ shi emini ọ sese. § ⁴⁰ Abi a li ya mu iJesu epfese, o zu iMata alo, ọa me asha ri esọ shi emini iJesu ọ sese. Igho ọ bhale deba iJesu, ọọ li, “Wa me khi inyoghuo-mhe ọ zobe ikanya nya na mhemhe-ghuo a gbe? We ọ bhale ya kpaghie mhe obo.” ⁴¹ Onomhue ọọ li, “iMata, iMata, u ma kphakpha egbe ke nase egbe ẹ shi itobo emhi ebubu. ⁴² Ama emhi oghuo o mema

† 10:34 Li ze 2 Okhe 28.15 § 10:39 Li ze ijon 11.1

mu egbe. IMeli ọ she zẹ oni o tinẹ ni o laọ, ọgbọ ọa ya mie ọli lue.”

11

*Ijesu ọ sẹsẹ abi a liẹ sọ iromhi
(iMat 6.9-13; 7.7-11)*

¹ Ogbeleghuo, iJesu ọ la asheghuo o sọ iromhi, Abi ọ rọ sọ se, ọmọ odukhokho ọyọli ọghuo, ọọ li, “Ọnọmhuẹ, sẹsẹ anye abi a liẹ sọ iromhi abi ijọni ọ li sẹsẹ eniyẹ odukhokho eyọli.”

² Ijesu ọọ wẹ, “U kha sọ iromhi, ke liẹ:
“ Ita anye ni ọ la iloghie,
 anye ri ufumhi
 na eva oye no pfuase,
Zẹ ni eghiele oye ọ bhale.
 Zẹ ni a riẹlẹ
 ọghuẹmhe oye eke agbọ
 abi o li shi obini iloghie.

³ Ri eminale ona ogbe-namo
 na anye le.

⁴ Gbe olamhe kua na anye,
 abi anye li ẹ gbe kua na
 ẹgbọ ni e lamhe shi anye ọ.
Khi zẹ ni anye de pfilo imufe,
 ama tsumhi anye
 obọ oyi ọkphaghie.’ ”

⁵ Ijesu ọọ wẹ, “Ini o khia khi ọngẹ ẹ ọ mhue ọmọle ni ọ rọ lẹ deba ọmọle ọli itsotso ogbie, ni ọ rẹ ọli, ‘Omue kpekpe ngmomhi irui ibuledi esẹ na mhe,
⁶ Irari khi ọmọle mhe ni ọ la asha ọ bhale ya kushi na mhe, ama mhia mhue emini mhi ya rọ feli ọli epfese.’

⁷ “Ini ɔni ɔmɔle ɔ, ɔ rɔte elemhi owa liɛ ɔli, ‘Khi ke nase mhe ghue irari khi mhi she pfi okpe ode, mhemhe ali imimhe anye she yeshi, mhia ke ya dobe vule ya rue emhi okhoghuo ne.’ ⁸ Mhi gueye e khi ini ɔmɔle ɔli ɔa tseku ri itobo khi wewe e khi ɔmɔle vule ya rue emini ɔɔ mhila li na li, ama itobo khi ɔ mema kie le e mhila li tse, ɔ mema ya vule ya rue emiemi ni ɔ nono na li.

⁹ “Mhi gue e ye e: Mhila khi a ya ro ne, nono khi u ya me, kpheli obode khi a ya khueghie-a ne. ¹⁰ Irari khi ɔni ɔ mhila loɔi a ro ɔ na, ɔni ɔ nono loɔi ɔɔ me, ɔni ɔ kpheli obode loɔi a khueghie-a a na.

¹¹ “Ee ni a khi ita, ɔghuo elemhi e omiɔli ɔ ya mhila li afele ni ɔ ya rue enye na li, ocho ni ɔ kha ro ri afele na li? ¹² O ke khia khi ini ɔ mhila li ekeli, ni u ya rue okpi na li? ¹³ Ini ee ni a khi egbo ebe a lese abi a liɛ ri egbegbi emhi somhi imie opfa, se Ita e ni ɔ la iloghie ɔa ke li ya ri Ayemhe-no-pfuase na eni e mhila li?”

Ijesu ali Okphaghie

(iMat 12.22-30; iMak 3.20-27)

¹⁴ Eɛ oghuo khi iJesu ɔ khu ayemhe okphaghie unghenu fie, ɔ khu ɔni ayemhe fie lase, ɔni unghenu ɔɔ ngme. Oni ingme o ri abo sha egbo ni e la agho. ¹⁵ Ama egbo eghuo e, “Ekpabo ebe oyi iBezeb ni ɔ khi oghie oyi iyemhe ebe, ɔ ro a khu iyemhe ebe fie lase.”*

¹⁶ Eghuo ɔ, e mu ɔli fe bino, e ɔli ɔ riɛle ɔnyaloa ni o ri wewe ya mie shi ɔli ɔ khi Eshinegba ɔ mie shi ɔli ɔ.†

* **11:15** Li ze iMat 9.34; 10.25 † **11:16** Li ze iMat 12.38; 16.1; iMak 8.11

17 Ama iJesu ọ she lẹsẹ usamhi oyẹwẹ, ọ, “Eghiele ni o da kemhi egbọli o ya de, ọmhuẹ-apfẹ ni o da kemhi egbọli o ya de. 18 Ini Ọkphaghie ọ kemhi egbọli, sẹ eghiele oyọli o li ya migha? Eri mhi a ngme ona itobọ khi ẹ khi ekpabọ oyi iBezebọ mhi rọ ọ khu iyemhẹ ọkphaghie kua. 19 Mena ini mhi ri ekpabọ eyi iBezebọ ọ khu iyemhẹ ọkphaghie kua, ekpabọ onoghuo eniyẹ eyi ẹẹ e rọ a khu wẹ kua? Eniyẹ eyi ẹẹ e ya gue ẹ ẹzọ itobọ ungmehi ni a ngme ena. 20 Ama ini o khia khi ekpabọ oyi Eshinegba mhi rọ ẹ khu iyemhẹ ọkphaghie kua, oghọ o rọkhasẹ khi Eghiele oyi Eshinegba o she bhale ẹ iteva.

21 “Ọmọsẹ ni ọ mhue ekpabọ ọ kha ri itsua okhọli gbanọ egbe egbegbo ni ọ rọọ khe owa oyọli ekhe, itsua eyọli e ya mhue akhukhu. 22 Ama ọmọsẹ ni ọ toto dọsẹ ọli ọ kha tsua okhọli mu ọli ni ọ rọ ne ọli abọ, eri ọọ miono ọli itsua okhue nya ni ọ regbenga. Ọ tsua ọli ẹpfue ni ọ mhue shi oni owa vu ya kemhi.

23 “Oni ọa da ku ma mhe ọ ne, ọbe mhe ọ khi. Ọgbọ ni ọa da mu ma mhe ọ ti ẹgbọ gbili ne, eri ọọ vese ẹgbọ kua.†

Abi ayemhẹ o liẹ kia
(iMat 12.43-45)

24 “Ini ayemhẹ ọkphaghie ọ rọte ọgbọ egbe ya fiẹ, eri ọ kpe a kia je ifu ọdagbe ifufu ni amẹ ẹa la ya nono ashini ọ kpe je ya yemhẹ-a, ama ini ọa mẹ asha, ọ egbelue, ‘Mhi gbo lo a je owa ni mhi kpe te vu.’ 25 Ini ọ bhale ọ ni ọ rọ bhale ya ẹ khi, a ga fuomhi oni owa muene, emhikpa o ga gue la ayọli

† 11:23 Li zẹ iMak 9.40

kuete. ²⁶ Igho, o vu ya wolo iyemhe oshilua elese ni e kholo dose loli, e bhale ya la oni omose egbe, ikpukhokho oyi oni omose o ke kholo dose abi o kpe li.”

²⁷ Abi iJesu o li ngme oni ungmehi ona, okpotso oghuo o rote oni elemhi ebubu egbo tseşe leghe oo, “Oni a khi vose na okpotso ni o bia e, ni o kuşele, o khi.”

²⁸ IJesu oo li, “Egbo ni e suo ungmehi oyi Eşhinegba ni e ro oli gbe akanya, wewe e mema mhue ikhivose ne.”

Ōlele oyi iJona
(iMat 12.38-42)

²⁹ Abi eni egbo e ke li bua shi o, iJesu oo, “Egbo ebe, egbo agbhotu onana e khi. E mhila olele onyaloa, ama aa ya me onyaloa okhoghuo, se ni olele oyi iJona omekeguele. § ³⁰ Abi iJona o khi olele na egbo iNineve, igho Omi ogbo o gbo li ya khi olele na egbo ena agbhotu ona.* ³¹ Oghie-okpotso oyi eke iSheba o ya shito ukpekhomhi ezọ ya gue agbhotu ona ezọ, o pfa ezọ mu we, irari khi o ke rote eke odonue bhale ya ri esọ suo ungmehi egbhali oyi oghie iSolomoni, ama ogbo ni o fu dose iSolomoni o la akana. † ³² Egbo iNineve e ya mu ezọ vule shi agbhotu ona o, e pfa ezọ mu we irari khi e mu pfi abi iJona o ro ya ri ungmehi oyi Eşhinegba tse abo ye we, memena ogbo ni o fu dose iJona o la akana. ‡

Egbegbi ákpá
(iMat 5.15; 6.22,23)

§ 11:29 Li ze iMat 16.4; iMak 8.12 * 11:30 Li ze iJona 3.4

† 11:31 Li ze 1 Ighie 10.1-10; 2 Okhe 9.1-12 ‡ 11:32 Li ze iJona 3.5

³³ “Aa me ọgbọ ni ọ ya ri ákpá ru ni ọ ya ri ọli sheli, eri ọ ri ochoghọ ya rue ọli nga ashini o yagha, ni a bhale ya ẹ khi ẹgbọ ni ẹẹ lole ẹ me eke. §
³⁴ Ikpamhalo eye ẹ khi ákpá oyi idiegbe oye. Ini ikpamhalo eye ẹ me eke egbegbo, idiegbe oye nya o khili ákpá. Ama ini u tase alo-a, idiegbe oye nya o khili alo ebili. ³⁵ Itobo ona khi ze ni ákpá oye o khi alo ebili. ³⁶ Ini idiegbe oye e khili ákpá ni obili ọa ro la ashikhoghuo ọ, eri o ya ke ge nyanyanya abine khi ákpá o nga ọgbọ egbe.”

Epfua esesa

(iMat 23.1-36; iMak 12.38-40)

³⁷ Abi iJesu ọ ro ngme se, iFarisi oghuo ọ lu ọli ọ bhale ya nu lue le eminale. Ọ lo deba li ya shito shi oni eminale. ³⁸ Ama abo e sha oni iFarisi abi ọ ro me khi iJesu ọa kpe abo a neni ọ le emhi. ³⁹ Igho Onomhue ọọ li, “Wa me mena khi ẹ ẹgbọ iFarisi khi eri a kpe ukhokho uko ali itasa eye-a, ama elemhi oye ọ vọ emhi ituegbe ali okholo. ⁴⁰ Ẹ ẹgbọ eyegehe! Ọa khi Eshinegba ni ọ riẹle ukhokho ọ ọ gbolo ẹ riẹle elemhi ọ? ⁴¹ Ama a rue emini e la elemhi uko ali utasa na ẹgbọ ni ẹa mhue, egehe agho emhikpa e ya pfuase na ẹ.

⁴² “O ma a kholo ẹ ẹgbọ iFarisi egbe gba, itobo khi a gue ze aze-oghuo-igbe ebe akhokho, ali ebe alagho ali ebe elese ni a rote ogba ẹ khiese, emini ẹa lolo mu eloe. Ama igue-so-ezo ali inono onayi Eshinegba, a ri obo gbe we shi. Ena e khi emini a kha mema ke riẹle, ma eni a riẹle egho.*

§ **11:33** Li ze iMat 5.15; iMak 4.21; iLuk 8.16 * **11:42** Li ze iLev 27.30

⁴³ “O ma a kholo e e egbo iFarisi egbe gba, irari khi ukpekhomhi ni o yagha a nono elemhi owa ugamhi ali otse ekpe elemhi oki.

⁴⁴ “O ma a kholo e egbe irari khi eri a li abi uji oyi egbo ni ogbo o a shi o lele shi ni egbo e lighi e dose, ni ea lese.”

⁴⁵ Osese ushi oghuo o soli o, oo, “Osese, ini u wa ngme enana, eri u li ri anye ma o me bie.”

⁴⁶ Ijesu o soli o, oo, “O ma a kholo e e ni a sese Ishi eyi iMosisi egbe, irari khi eri a so itsua ni egbo ea dobe ya tsua na we tsua, ama e e aa lama ya tsua ugegemo.

⁴⁷ “O ma a kholo e egbe irari khi e e a man o iji na emekeguele ni itita e e gbolo-a. ⁴⁸ Eri a pfi otsele shi o, a gbo mu ma emini itita e e riele irari khi we we e gbolo emekeguele eyi Eshinegba a, e e a man o iji na we. ⁴⁹ Itobo ona, rote ileasingme oyi Eshinegba, o ro lie, ‘Mhi ya ghie emekeguele ali ighiusomhi na kee ghi we, e ya gbolo eghuo o-a, e mu okholi vule shi elese o.’ ⁵⁰ Itobo igho Eshinegba o ya mu ota so egbo ena agbhotu ona, shi o lia eyi emekeguele nya, rote eghenge ni agbo ona o te gba eke le. ⁵¹ Rote o lia eyi Ebeli ya ramhi o lia eyi iZakaraya ni a gbe-a shi iteva Owa oyi Eshinegba ali atete. Igho lo! Mhi gueye e khi a ya na e osue to o.†

⁵² “O ma kholo e e ni a lese Ishi eyi iMosisi pfo egbe, irari khi a she rue okpe ni a ro e khueghie ode ileasingme sheli. E e na, aa lama lo, egbo ni e nono ni we we e lo, aa ze ni e me asha dose lo.”

⁵³ Abi iJesu o ro rote agho vu, egbo iFarisi ali esese Ishi eyi iMosisi e mu okholi vule shi o li o

† **11:51** Li ze Igbae 4.8; 2 Okhe 24.20-21

egbegbo. E ri omhila ododa a khi oli ode. ⁵⁴ Ini e ba me asha mu ungmehi mholi oli obo.

12

Ijesu o tse agua shi iri-ugamhi-kualo (iMat 10.26-27)

¹ Egheghe ana ebubu egbo agbele agbele e legba, ni o ramhi ni e ro lighi egbewe, ijesu o nu eniye odukhokho eyoli ngme, oo we. “A mu egbe e shi iri-ugamhi ku alo oyi egbo iFarisi ni o li abi ifuma ni a ro ma ibuledi e nye.”* ² Irari khi aa me emini a ro sheli ni o ya ya lasele, wekhi eri a me emini a khukhu ni o ya ya khueghie-a. ³ Ungmemhi ni u ngme eliyose a ya suo oli ele oguota. Emni u nyese ogbo esogweye elemhi owa aza, a ya suo oli eko ukhomhi owa.†

Oni a ya na ulishi (iMat 10.28-31)

⁴ Emole mhe, abi o la mhi li gue oli e ye e, a khi na ulishi egbo ni o khia khi idiegbe e lese dobe ya gbe-a, ini e gbe idiegbe-a, ea ke mhue emhi olese ni e ke dobe ya li. ⁵ Ama mhi ya gueye e oni a ya na ulishi. A na ulishi Eshinegba ni o mhue itoto ni o kha gbe ogboa se, o gbo pfi oli lo ilimhi iriere. Abi o li mhi li gue oli e ye e, a na ulishi oyoli. ⁶ Oa khi ikobo eva a ri ipfeli isuesue oshe e de? Ama abi o rie khi igho, Eshinegba oa yele ongewe okhoghuo a. ⁷ Egbegbo lo khi, Eshinegba o she leli itsu ni e la e ukhomhi nya. Itobo igho a khi ze ni ulishi o mu e, irari khi a mu eloe dose ipfeli isuesue ebubu.

* **12:1** Li ze iMat 16.6; iMak 8.15 † **12:3** Li ze iMak 4.22; iLuk 8.17

*Eni e migha na iJesu ali eni e kie ọli
(iMat 10.32,33; 12.32; 10.19,20)*

⁸ Abi o li mhi li gue ọli ẹ ye ẹ khi, ọni ọ da lama gue ingme oyemhe ye egbo ne, Omi ogbo ọ li ya gue ingme oyoli ye igeni eyi Eshinegba. ⁹ Ama ọni ọ da kie mhe ukpeloe egbo, mhi ya li kie ọli ukpeloe igeni eyi Eshinegba. ¹⁰ Ogbo ni ọ da ze emuebe na Omi ogbo ne, a ya gbekua na li. Ama ogbo ni ọ da pfi unu-a deba Ayemhe-no-pfuase, ogbo a ya gbekua na li. †

¹¹ Ini a rue ẹ bhale owa ugamhi oyi egbo iJu ali egbo eni ẹe mhesẹ ali enighie, a khi ze ni a yele abi a ya ngme, ali abi a li ya pfa egbe ẹ shi eke. ¹² Irari khi Ayemhe-no-pfuase ọ ya sese ẹ abi a ya ngme oni egheghe. §

Okhe irokhokho oyi oyeghe

¹³ Ogbo oghuo elemhi eni ebubu egbo ọ lu iJesu, ọọ li, “Osesẹ kpekpe gueye inyoghuo-mhe ni ọ kemhi ugu na mhe.” ¹⁴ IJesu ọ so ọli ọ, ọọ, “Oghuo ọ zemhe shi ọni ọ re ẹ a gue ezọ ali ọni ọọ kemhi ugu na egbo?” ¹⁵ Igho ọ gueye we nya, “A mu egbe ẹ shi emhi ituegbe, irari khi agbo oyi ogbo ọa migha nga ukhomhi epfue ni ọ mhe.”

¹⁶ Ọ ze okhe irokhokho ona khasẹ we, ọọ we, “Eke oyi omose ni ọ pfue oghuo, o lolo ti emhi na li. ¹⁷ Ọni omose ọ shito sa, Ọọ, ‘Se mhi li ya kia egho? Mhi a me asha ke ri emhi ya shi aka oyemhe.’

¹⁸ “Igho ọọ, ‘Emini mhi ya riele na. Mhi ya guoghọ aka oyemhe-a, mhi ya to aka onofune olese ni mhi ro so iakpa ali itsua elese shi. ¹⁹ Eghẹghe

† **12:10** Li ze iMat 12.32; iMak 3.29 § **12:12** Li ze iMat 10.19-20; iMak 13.11; iLuk 21.14-15

agho mhię egbemhe, Omue u ze ukhomhi onete gba e! Irari khi u mhuę epfue ni e bububu, ni e ya tsua-ę ramhi ikpe ebubu. Ka yemhe-a, ke le, ke da. Wa li agbo abi o ghole e.’ ”

²⁰ “Ama Eshinegba o o li, ‘Yeye oyeghe! U ya ghu-a amiose; mena oghuo o ke ya mholi eni ugu ni u she ti ma na egbe e?’ ”

²¹ “Igho o ya li ogbokpa egbe ni o da ti epfue ma na egboli, ni o a mhuę epfue oyi emini o mu Eshinegba eloe.”

A khi ke sa usamhi agbo

(iMat 6.25-34)

²² Igho iJesu o gueye eniye odukhokho eyoli, o o we, “Irarigho, a khi ze ni usamhi emini a ya le ali usamhi emini a ya da, o nase e, wekhi usamhi idiegbe oye emini u wa so. ²³ Agbo oye o mu egbe dose eminale, idiegbe oye o gbo mu egbe dose ode ni a so e shi o. ²⁴ A bino ipfeli na ukhomhi idane, ea ro ko wekhi eri ee khiese, ea mhuę ashini e tsua eminale a shi wekhi eri e mhuę aka, ama eri Eshinegba o ro na we a le. A mu eloe dose we! ²⁵ Ongeę onoghuo o ya dobe ri irari inyama-egbe oyoli khi ogbele oghuo ma agbo oyoli? ²⁶ Aborokhia khi u wa ya dobe riele ukuku emhi onana, elo o ze ni u ro a nase egbe e shi emini e kpole?”

²⁷ “Sa o bino abi ebuli idodo e li e fu. Ea ya gbe akanya wekhi eri ee do ide. Ama mhi gue a ye e khi egbegbi iSolomoni ni o tseku ligho mhuę itsua ni e somhi otse, o a khue akhue nabi ebuli okhoghuo o khue.* ²⁸ Ee ni a mhuę ukuku irudunga, ini o khia khi igho Eshinegba o ri ide ku ebuli egbe, ni e kha

* **12:27** Li ze 1 Ighie 10.4-7; 2 Okhe 9.3-6

laọ amo, akọ a toşę wẹ-a, sẹ u ke liẹ sa khi ọa ya li ri egbegbi itsua sọ ẹ?

²⁹ “Irarighọ, a khi ke sa emini a ya le ali emini a ya sọ; a khi zẹ ni o nase ẹ udu. ³⁰ Irari khi ẹgbọ ena agbọ ona nya, wẹwẹ e na khu emhi enana, ama Ita ẹ ni ọ la iloghie ọ lẹşẹ khi e to ẹ. ³¹ Ochoghọ emiemini u wa riẹlẹ nya, zẹ ni Eghiele oyi Ẹshinegba o khi onodode, emhi elese ni u wa nono nya, ọ ya rẹwẹ ma ọ nẹ.

Ẹpfue na obini iloghie
(iMat 6.19-21)

³² “A khi zẹ ni ulishi o mu ẹ, ẹẹ ikuku isumha, irari khi ọghuemhẹ oyi Ita ẹ o khi ni ọ rọ ri oni eghiele na ẹ. ³³ A ri emhikpa ni a mhue de, a kemhi eni ikpaghọ na eni ẹa mhue. A zẹ ni a mhue ẹkue ukpaghọ ni ọa ya khakha, ali ni a gbo mhue ẹpfue shi iloghie ni ọa ya pfo wẹkhi oghiatọ ọ mẹ asha a ti bhale ọ, wẹkhi ifu e mẹ asha a tọwẹ, ³⁴ Irari khi ashini ẹpfue oye o la, aghọ udu oye ọọ la.

A mu egbe shi ekẹ khẹ ibhale oyi Onomhue

³⁵ “A mu egbe shi ugamhi, a zẹ ni ikpa eye ẹ e ke ge.† ³⁶ Abi eni ẹ ga ọgbọ e migha khẹ ijele oyi oni ọ mhue wẹ ni ọ ye ukue ni a rọ a rue ọkpotso, ini ọọ bhale ni ọ rọ kpheli obọ ode, e nyanya khueghie ode a na li aghoaghọ.‡ ³⁷ O ma ti eni ẹ ga ọgbọ eghọ egbe ini oni ọ mhue wẹ ọ bhale ya ẹ khi e mu egbe migha khẹ lue. Abi o la mhi gue a ye ẹ khi, ọ ya mu egbe akanya, ọ lu wẹ, ọ nu wẹ shito, ọ ri eminale na wẹ le. ³⁸ Oghẹlẹ o ya khi na eni eni ẹẹ ga eghọ ini oni ọ mhue wẹ ọ bhale ya ẹ khi e mu egbe shi

† 12:35 Li zẹ iMat 25.1-13 ‡ 12:36 Li zẹ iMak 13.34-36

eke ini o tseku khi itsotso ogbie, o ke khi ini ogbe o ya gbe o ro bhale. ³⁹ A lese ona khi ini oni o mhuẹ apfe o lese egheghe ni oghiatọ o ro o bhale ọli owa ya do lo, ọa kha ze ni o lo ọli owa ya do. ⁴⁰ Eẹ oyee a ke mu egbe, irari khi Omi ogbo o dobe ya bhale egheghe ni aa sa shi.”§

*Oni o guẹ eẹ ga ali oni ọa guẹ eẹ ga
(iMat 24.45-51)*

⁴¹ IPita o mhila li, oo, “Onomhuẹ anye u kpe ekpita ona ye abi ogbokpa?”

⁴² Onomhuẹ oo li, “Oghuo o fe khi oni oreløkhu, ni o mhọli ileşingme, ni oo gbe akanya te ode igesikia, ni ọga oyọli o ri apfe nga obọ, ni o gueye ọli o ri eminale na eni e ga li ke le shi egheghe? ⁴³ Ikhivose o khi na oni o ga ogbo ogho, ini ọga oyọli o bhale ya e ọli shi igue-riele. ⁴⁴ Mhi gue a ye e khi eri o ya ri emini o mhuẹ nya nga ọli obọ. ⁴⁵ Ama ini oni oo ga ogbo ogho o la udu oyọli lie, ‘Oga oyemhe o she tese e dose,’ ni o ro gbe eni eẹ ga eni ikpotso ali eni emose ni a ro shi ọli obọ, oo le, oo da, onyo oo gbe ọli. ⁴⁶ Eri oni ọga oyọli o ya bhale ele ni ọa sa shi ni ọa ri eloe shi eke e khe ọli, ikhi egheghe ni ọa sa shi. Oni ọga oyọli o gbe ọli, o kuale ọli utse, o ghie ọli abo pfilo deba egbo umha-sueso.

⁴⁷ “Ama oni oo ga ogbo ogho, ni o lese oghuemhe oyi ọga oyọli, ni ọa mu egbe ni o ro riele oghuemhe oyọli, a ya gbe ọli itali, a nali osoli egbegbo. ⁴⁸ Ama oni o ga ogbo ni ọa lese oghuemhe oyi ọga oyọli ni oo riele emini o ye ni a gbe ọli shi, a ya gbe ọli ukukuọ. Irari khi oni a ri emini e bu na, emini e bu a ya

§ 12:40 Li ze iMat 24.43-44

mhila li. Oni a ri emini e lolo bu nga obọ, emini e lolo bu a ya mhila li.

*Ijesu ọa ri opfomhẹ bhale ama okemhi
(iMat 10.34-36)*

⁴⁹ “Erali mhi bhale ya pfi shi ekẹ agbọ ona. Abi a khẹ khi e she a lala. ⁵⁰ Mhi mhue ibatizi ni mhi ya mie shi egbe. Egbe ẹa ke sheshe mhẹ ne ini mhia li mie ọli se.* ⁵¹ Eri a dabi khi opfomhẹ mhi rọ bhale ekẹ agbọ? Ilye! Okemhi mhi rọ bhale. ⁵² Rọte memena vu, ẹgbọ oshe ni e la omhue-apfẹ oghuo e ya kemhi egbe. Aasẹ ọ e mu okhọli vule shi aava ọ, aava ọ e mu okhọli vule shi aasẹ ọ. ⁵³ Ita ali omiọli ọnọmọse e ya mu okhue vule shi egbe wẹ ọ. Inyọ ali omiọli ọnọkpotoso e mu okhue vule shi egbe wẹ ọ. Inyọdọ ali ọsami ọli, e ya mu okhue vule shi egbe wẹ ọ.”†

*Ilesẹ emini ẹghẹghẹ o ngme
(iMat 16.2,3)*

⁵⁴ Ijesu ọ gueyẹ eni ẹgbọ nya, ọọ, “Ini a da mẹ khi otughunu o gbe shi obini ovọ o te ẹ tiemhi eko ne, aghọaghọ a liẹ khi amẹ o ya ruẹ, amẹ o ruẹ esheshighọ. ⁵⁵ Ini akpekpeli o rọte ukiẹkiẹ ọgobọ ini a sọ alo ghue obini ovọ o te ẹ lo eko ẹ li ne, ẹ khi ogbe o ya nye amo, esheshighọ o lighọ. ⁵⁶ Ẹẹ erugamhi-ku-alo, a lesẹ abi a liẹ bino abi ekẹ ali ukhui o ngme, a guele abi ogbe o ya li. Elo o zẹ khi aa lesẹ abi ẹghẹghẹ o ngme memena?

*Yeyẹ ali ọbe ẹ a rọ nu egbe rieḽe
(iMat 5.25-26)*

* **12:50** Li zẹ iMak 10.38 † **12:53** Li zẹ iMika 7.6

⁵⁷ “Elo o ze khi a gueye egbe e emini o te ode ni a ke riele oli? ⁵⁸ Abi ye ye ali oni o lue ezo a lie ke le ikotu, rosheka ni a ro riele neni a ramhi ikotu. Ini o a khi igho, eri o ya ti e bhale ufuege oyi oso-ezo, oni oso-ezo o mue ghi oni o omhese, oni o mhese egho mue ya pfilo owa ighumha. ⁵⁹ Mhi gueye e khi u wa ya tigbe lase agho le, ini u wa li fali oko ni a ya fie pfo nya.”

13

Ini ee aa li mupfi eri a li ya pfua

¹ Eghenge agho, egbo eghuo ni e la agho e gueye ijesu abi oghie iPaleti o ku oia eyi egbo iGalili eghuo ni o gbolo-a ma oia eyi elamhako ni a ro luase obo. ² Ijesu oo we, “Eri a dabi khi olamhe eyi eni egbo iGalili egho e dose olamhe eyi egbo iGalili ni e kpole, ni o ze khi e ghona we osue? ³ Iiye! Aa khi igho, ini ee aa li mupfi, igho ee a ya li pfua. ⁴ Abi khi eri a dabi khi egbo ogbalale ni owa atonga ni o la eke iSiloamu o de mu gbolo-a egho, khi olamhe eyewe e kholo dose eyi egbo ni e kpole ni e la iJerusalemu? ⁵ Iiye! Mhi gue e ye e khi ini ee aa li mu pfi, igho a li ya pfua.”

⁶ Agho ijesu o la ze okhe irokhokho oyi oara okhua-eni ni o ya mo. Oo we, “Omose oghuo o ko okhua-eni shi ogba upfonu. O je o ya bino ini loli me udumhi o pfa, ama o me emhikhoghuo o. ⁷ O gueye omose ni o ri eloe a khu oni ogba upfonu, oo li, ‘Oonokpe-ese na ni mhi te e kiasa oni oara ona ini mhi me udumhi o, mhia me okhoghuo. Ka khi oli-a, elo o ze ni o ro le eke shi afue?’

⁸ “Oni ọmọse ọ lema oni ọ mhue oni ogba ipfonu, ọọ li, ‘Ọga kpekpẹ ze ọli obọ ukpe ona bino ni mhi gua gasẹ udi ọli, ni mhi ku ifatalaza shi ọ bino. ⁹ O kha mọ idumhi ishukpe, o ti, ama ini ọa ke mọ, u khi ọli-a.’ ”

Ijesu ọ ri ọkpotoso ni ọ guoghọ-a ze eḷe iyemhẹa.

¹⁰ Eḷe iyemhẹa, ijesu ọ la owa ugamhi u sẹsẹ egbọ. ¹¹ Ọkpotoso ọghuo ọ la aghọ ni o khia khi o gbe ikpe igbelele ni ayemhẹ ọkphaghie o te mu ọli ọnọ-a. Eri ọ ke nyese, ọa ke dobe e vule migha. ¹² Abi ijesu ọ rọ mẹ ọli, ọ lu ọli lasele, ọọ li, “Kpotso, ughuamhi oye o she pfo.” ¹³ Ọ ri abọ nga ọli egbe, aghoaghọ oni ọkpotoso ọ vule migha, ọ kueghie ẹshinegba. ¹⁴ Elemhi e bi oni ọ mhese shi oni owa ugamhi khi ijesu ọ ri oni ọkpotoso ze eḷe iyemhẹa. Oni ọmọse ọọ egbọ ni e le gba, “Ogbele esesa e la efo uka ni awa rọ ọ gbe ikanya, a ke bhale eni ogbele esesa eghọ ni a la ọ rẹ e ke ze, ama a khi ke bhale eḷe iyemhẹa.”* ¹⁵ Onomhue ọ sọ li ọ, ọọ, “Eḷe egbọ eri ugamhi ku alo, ọa khi eri a taghie ichi ali ikpHERE eye-a shi ashini a ọnọ wẹ shi, a rue wẹ je okẹ ya da amẹ eḷe iyemhẹa?” ¹⁶ Elo o ke ze ni ọkpotoso ọna ni ọ li khi omiomi Aburaamu ni ọkphaghie ọ she ọnọ ikpe igbelele, ni aa rọ li ya taghie ọli-a eḷe iyemhẹa? ¹⁷ Abi ijesu ọ rọ ngme ona se, omama o mu egbọ ni e mu okhọli vule shi ọli ọ, ama ikanya ọnyaloa nya ni ọ gbe o ri egbe e mu eni egbọ.

*Okhe irokhokho oyi ukpamhi ọara iMositadi
(iMat 13.31-32; iMak 4.30-32)*

* **13:14** Li zẹ Okiali 20.9-10; iDeut 5.13-14

18 Ijesu o mhila wẹ, oọ, “Sẹ Eghiele oyi Eshinegba o fẹ li? Elo mhi fẹ ya ri ọli khokho? 19 Eri o li abi ukpamhi ọara iMositadi ni ọgbọ ọ rue ya kọ ogba. Oo fu, o mele ukpokpomhi ọara ni ipfeli e ku eko shi iguabọ eyọli a.”

*Okhe irokhokho oyi ifuma
(iMat 13.33)*

20 O gbo rọ mhila wẹ, “Elo mhi fẹ ya ri Eghiele oyi Eshinegba khokho? 21 Eri o li abi ifuma ni ọkpotso o rọ ma italabi ifulawa esẹ wushe ni o fuma shio.”

*Ode na pfi
(iMat 7.13,14,21-23)*

22 Eghẹghẹ agho, iJesu o kiakia ẹoli khi ẹoli, o sẹsẹ ẹgbọ abi o li je iJerusalemu. 23 Ogbọ oghuo o mhila li, oọ, “Onomhue, ikuku ẹgbọ tse Eshinegba o ya mie pfuese?”

Ijesu oọ wẹ, 24 “A roshẹka ni a rọte unu-ode na pfi lo. Mhi gue a ye ẹ khi ebubu ẹgbọ e ya roshẹka ni wẹwẹ e lo, ama, ẹa ya dobe. 25 Itobọ khi ini oni o mhue owa o da vule ya pfi okpe ode ne, eri a mema migha olase ke kpheli ode shi afue, a lema, a lie, ‘Oga kpekephueghie ode a na anye.’

“Ama o so wẹ o, oọ, ‘Mhi aa lese ẹ wẹkhi eri mhi lese obini a te bhale.’

26 “Eghẹghẹ agho, a ya lie, ‘Anye nu ẹ le, anye nu ẹ da, u gbo la ifu apfe eyi anye e sẹsẹ.’

27 “Ama o ya gbo lie, ‘Mhia lese obini a te bhale. Eẹ nya a vu mhe ana lasese, eẹ ẹgbọ okholo.’†
28 Agho ẹgbọ e la ke vie, eẹ gbe akọ akọ, ini a me Aburaamu ali Aziki ali iGiekopu ali emekeguele

† 13:27 Li zẹ Iwolo 6.8

obini Eghiele oyi Eshinegba ama a khu ẹ ya lase. ²⁹ Eghẹghẹ agho ẹgbọ e ya rote obini ovọ o te ẹ ngale ali obini ovọ o te ẹ lo eko, ali ukiẹkiẹ obita ali ukiẹkiẹ ọgobọ ini a sọ alo ghue obini ovọ o te ẹ lo eko bhale, e ya shitọ shi ukue na Eghiele oyi Eshinegba.† ³⁰ A bino khi a ya me ẹgbọ eghuo ni e kpe kpe ukhokho e ya kpe odalo, ẹgbọ ni e kpe kpe odalo e ya ke kpe ukhokho.”§

*Ingme oyi iJerusalemu o to iJesu egbe
(iMat 23.37-39)*

³¹ Eghẹghẹ agho ẹgbọ iFarisi eghuo e bhale deba iJesu, ẹ ọli, “Vu ana lasese irari khi oghie Erọdu o nono ni lọli gbe-a.”

³² IJesu ọọ we, “A ka gueye oni anyako ọgho, ‘Khi mhi ya khu ayemhe okphaghiẹ ẹgbọ egbe lasese ali mhi gbo ri ẹgbọ ya ze amo ali ako, ama akopfua mhi ya gbe akanya oyemhe pfo.’ ³³ Abibi o riẹ li, mhi mema ya ti okiali ke je odalo, amo ali ako ali akopfua, irari khi omekẹguele okhoghuo ọa khi oni o me asha a ghu shi ẹoli oboese se ni iJerusalemu.

³⁴ “Eekhue-oo! IJerusalemu, iJerusalemu. Eẹ ni a gbolo emekẹguele-a, ni a gbolo ẹ tonon eni a ghie ghi ẹ eche, iti-ingme o ghole mhe ni mhi kono imie kugbe, abi okhokho o lie kono imi ọli shi ifu ipfua, ama ọa ghole e! ³⁵ A bino khi apfe oye ẹ khi ikpukpu igbe e ke khi. Khi ọgbọ ọa ke la o, mhi gue a ye ẹ khi aa ke ya me mhe, se ini oni eghẹghẹ o ramhi ni a ke ro a lie, ‘Eshinegba o khi vose na oni o ri eva oyi Onomhue bhale.’ ”*

† **13:29** Li ze iMat 8.11-12; 22.13; 25.30 § **13:30** Li ze iMat 19.30; 20.16; iMak 10.31 * **13:35** Li ze Iwolo 118.26; iJere 22.5

14

Ijesu o gbo ri ogbo ze ele iyemhea

¹ Ogbelęghuo ele iyemhea, ijesu o je apfe oyi okhemhue iFarisi oghuo ya le eminale, egbo e ri eloe mema shi oli egbe ni e me emini o ya li. ² Itobo khi omose oghuo o la agho ni o fumhi abo ali awe. ³ Ijesu o mhila eni iFarisi ali eni e sese Ishi eyi iMosisi, "O fe ti elemhi Ishi eyi iMosisi ni ogbo o ro ri ogbo ze ele iyemhea, abi khi o a ti?" ⁴ Ama ea pfa shi oli eke. Igho o pfi obo rue oni omose, o roli ze, o rue oli obo-a, oli o ke je.

⁵ O mhila we, oo we, "Ongęe onoghuo o ya mholi omo, o ke khi ena ni o ya de pfilo ilija ni o a ya nyanya mu oli o lasele, ini o riękhi ele iyemhea?"*

⁶ Ea me so shi oli o.

Ijesu o sese osese iregbe-tiemhi eke

⁷ Ijesu o me abi egbo eni a lu bhale oni ukue, e li ya shito ashini o mhue ekpe shi oni ukue, o ze okhe irokhokho khasę we, oo we, ⁸ "Ini ogbo o lu e bhale ukue ni a la rue omueshi khi kpe tode ya shito ashini o mhue ekpe, itobo khi, otse a she li kpe lu ogbo ni o mu eloe dose li shi oni ukue. ⁹ Ini a me gho, oni o lu e shi ukue, o ya bhale deba e, oo, 'Kpekpe vule ni omose ona o shito.' Eghęghę agho u ri omama ya shito ukpekhomhi onikeke. ¹⁰ Ama ini a lu e shi ukue, kpe ya rue ukpekhomhi onikeke shito na ro bhale ya e khi oni o lue shi oni ukue o bhale deba e, oo 'Omuę, vule je ukpekhomhi ni o yagha.' Eghęghę agho u mhue ekpe shi ukpeloe oyi ogbokpa ni o ga la oni ukue.† ¹¹ Irari khi oni o da ti

* **14:5** Li ze iMat 12.11 † **14:10** Li ze Ekpi 25.6-7

egbọli nga, a ya ti ọli tiemhi, ama ọni ọ da ti egbọli tiemhi, a ya ti ọli nga.”[‡]

¹² Igho iJesu ọ gueye ọni ọ lu ọli shi oni ukue, “Ini u ya nye ekhe feli egbo, khi lese lu emole e, ali inyoghuo e, ali egbo eye ali eni e pfue tse, irari khi e li dobe e ghie lu e shi ekhe ni e nye elelese, ni o li abine khi e she fali e ota to ọ. ¹³ Ama ini u mhọli ukue, luno egbo eni ẹa mhọli ali egbo eni ẹa mhọli awe e kia ali eni e guoghọ awe-a ali ezalo. ¹⁴ Eghẹghẹ agho u mhọli ikhivose. Itobo khi ẹa ya dobe fali e oru to ọ. U ya me eleli ogbele ite-eghuliguale oyi egbo ni e pfuase.”

*Okhe irokhokho oyi ukue Oniemhi
(iMat 22.1-10)*

¹⁵ Abi omose oghuo ni e ga shito shi eni ekhe, ọ ro suo abi iJesu ọ ngme, ọọ li, “Oghẹle o ya khi na ogbo ni ọ ya la ukue na Eghiele oyi Eshinegba le emhi.”

¹⁶ IJesu ọ so ọli ọ, ọọ li, “Omose oghuo ọ mu egbe ni ọ ro ya mhuẹ ukue oniemhi. Ọ lu ebubu egbo shi oni ukue. ¹⁷ Eghẹghẹ oni ukue o ramhi, ọ ghie ọni ọọ ga li ghi egbo ni ọ lu shi oni ukue, ọ ọli ọ ka gueye we, ọ li, ‘A bhale khi mhi she mu egbe se.’

¹⁸ “Ama ogbogbo ọ guele emini o ze khi lo li a ya me asha bhale. Ọni odode ọọ li, ‘Mhi lese de eke ishemhi, mhi ya le ya bino ọli. Kpekpe khi wola.’

¹⁹ “Olese ọọ li, ‘Mhi lese de ena agbhagbhamhi ishe ni a ge toma aava aava kugbe, ni a ro gua ishemhi. Mhi ya le ya rewe gbe akanya bino. Kpekpe khi wola.’

²⁰ “Igho olese ọọ, ‘Mhi lese rue okpotso mhi aa ya me asha bhale.’

[‡] **14:11** Li ze iMat 23.12; iLuk 18.14

21 “Igho ɔni ɔɔ ga ni a ghie egho, ɔ nyene egbe ukhokho ya gueye ɔga ɔyoli, abi eni egho e ngme nya. Igho elemhi e li bi ɔni ɔdapfe. ɔɔ ɔni ɔ ga li, ‘Nyanya fie je olase, ka kia ode ni e je ifu apfe nya, wolo egho eni ea mhue. Eni e ghu abo ali awe-a ali ezalo ali eni ea dobe a kia bhale.’

22 “Igho ɔni ɔɔ ga ɔgho ɔ bhale, ɔɔ ‘Oga mhi she ye usomhi ni u ghie mhe, ama owa ɔa kie vo egho ne.’

23 “Igho ɔni ɔga ɔ gueye ɔni ɔɔ ga ɔgho ɔgho, ɔɔ, ‘Je ode ali ifu apfe ya lu we lole ni owa oyemhe o vo. 24 Mhi gueye e khi ɔghokhoghwo ɔa la egho ni mhi ri ebe ghi ni ɔ ya ri unu mu eminale ni mhi nye.’ ”

*Emini o ya gbe e, ni u ro khi omoo odukhokho
(iMat 10.37,38)*

25 Ebubu egho e deba iJesu le iJerusalemu, iJesu ɔ nyene alo gueye we, ɔɔ we, 26 “Ini ɔgho ɔkhoghwo ɔ da nono ni loli bhale deba mhe ni ɔa ro da kie itali ali inyoli ali ughue oli ali imioli, ali inyoghwo oli, ali agbo ɔyoli ne, ɔa ya dobe khili omoo odukhokho oyemhe. § 27 ɔgho ni ɔa da tsua apfida oyoli ke deba mhe ne, ɔa ya dobe khi omoo odukhokho oyemhe.*

28 “Ongeɛ onoghwo ɔ ya to owa atonga ni ɔa ya kpe tode shito ta ingme ni o ya gbe oli, ni ɔ me ini loli ya mhue ikpagho to li pfo? 29 Ini ɔa khi igho, ɔ kha ri oli gbe ni ɔa ke ro dobe to li pfo, eri eghokpa ni e da me oni owa e ri oni omose ya ke li egia. 30 E lie, ‘Omose ɔna ɔɔ to owa ama ɔa ke dobe to li pfo.’

31 “Oghie onoghwo ɔɔ nono ni loli ri okhue ghie oghie olese ni ɔa kpe tode ya shito sa bino ini loli

§ 14:26 Li ze iMat 10.37 * 14:27 Li ze iMat 10.38; 16.24; iMak 8.34; iLuk 9.23

ya doḅe ri eḅo agḅeḅe igbe 10,000 ya nu ɔni oghie ɔgho ni ɔ mhuẹ eḅo agḅeḅe uye 20,000 kholi? ³² Ini ɔ me khi loli aa ya te ɔli ɔ, eri ɔ ya nyanya ghie eḅo ghi ɔni oghie abi ɔa li ramhi ɔli egbe ne, ɔo li ze ni wewe e ro rieḅe.

³³ “Igho khi ɔḅo ni ɔa rue emhikpa ni ɔ mhuẹ obo-a, ɔa ya doḅe khi ɔmo odukhokho oyemḅe.

Ugbheli

(iMat 5.13; iMak 9.50)

³⁴ “Ugbheli o ma ti gba, ama ini ugbheli ɔa ke mhuẹ iviolo oyoli, se a ka gbo doḅe ya ri ɔli ke gbo mhuẹ iviolo oyi ugbheli? ³⁵ Eghẹghẹ agho aa ke ri ɔli ya rieḅe emhi okhoghuo, wekhi eri a ya ku ɔli shi eke ni o ri eke woghọ, ama eri a ke ya ku ɔli kua.

“Oni ɔ mhuẹ esọ ɔ ro suọ.”

15

Okhe irokhokho oyi osumha ni ɔ wa-a

(iMat 18.12-14)

¹ Igho ebubu emionoga ali ena olamḅe e bhale ti mama iJesu ni e ro suọ ingmemhi ni ɔ ngme.

² Ama eḅo iFarisi ali esese Ishi eyi iMosisi e, “Oni ɔmose ɔna ɔ kpe abo e mie eḅo olamḅe, ɔ gbo nu we e le eminale.”*

³ Igho iJesu ɔ ze okhe irokhokho

khase we, ɔ, ⁴ “Ini o khia khi ɔnge e ɔ mhuẹ isumha

egbhueshe, ni a ro bhale ya e khi ɔghuo ɔ wa ɔ a, se

ɔ ya li? Aa khi eri ɔ ya ze ɔghuo ɔa la egbhueshe eni

e kpole obọ shi ifu ɔdagbe ifufu, ɔ vu ya nono ɔghuo

ni ɔ wa egho, ramhi ni ɔ ro ya me ɔli mu? ⁵ Ini ɔ

me ɔli, egbe ee mu ɔli, ɔ mu ɔli ta ike. ⁶ Ini ɔ ramhi

apfe, ɔ luno emole ɔli ali idogbapfe eyoli, ɔo we, ‘A

* **15:2** Li ze iLuk 5.29-30

bhale ya nu mhe ghele irari khi osumha oyemhe ni o wa, mhi she me oli mu.’ ⁷ Mhi gueye e khi ini ogbo olamhe o mu pfi, oghelē o la iloghie dose ogbo oghuo o la egbhueshe ni e she pfuase ni ea ke nono imupfi.

Ukpagho ni o waa

⁸ “Ini o khia khi okpotso o mholi ikpekhuhi igbe, ni o ro wase oghuo o-a, se o ya li? Oa khi eri o ya ri akpa ru, o fuomhi owa nguene, o kuegbe-a nono oli ramhi ni o ro ya me oli rue? ⁹ Ini o me oli rue, o luno emole oli ali idogbapfe eyoli, oo we, ‘A bhale ya nu mhe ghele irari khi ukpekhuhi oni o wa mhe-a, mhi she me oli rue.’ ¹⁰ Mhi gueye e khi igho igeni eyi Eshinegba e lie ghele ini ogbo olamhe oghuo o mu pfi.”

Omọ oni o wa-a

¹¹ Ijesu o gbo ze okhe irokhokho ona khasē we, oo we, “Omose oghuo o ya la o ni o mhue eniye emose aava. ¹² Onikeke ni o la o, oo itali, ‘Itamhe, kemhi ugu ni o ya khi oyemhe na mhe.’ Igho oni itali o kemhi oni ugu na we. ¹³ Oa tese ne, oni omọ ogho o tsua ugu eyoli. O vu je eoli odonue oboese, o ya pfuse e pfue egho kua. ¹⁴ O pfuse e pfue egho nya kua se, ukpokpomhi okiamhi o lo oni ushishi ogho nya le. Oyemhe o gbe oli. ¹⁵ Igho o le deba omose ni o khi omọ eke agho. O ri egboli mele oni oo ga oni omose-a. O ghie oli je ishemhi oyoli ni o ri eminale na igulu eyoli ke le. ¹⁶ O nono ini loli me asha ke le eminale ni eni igulu e le kpole. Ama ogbokhoghuo o a bo eminale na li. ¹⁷ Abi egbhali eyoli e ro tiemhile, o mhila egboli, ‘Oa khi eri ighumha eyi itamhe nya e me eminale a le, e kese shi, ni mhi

rọ la ana ri egbe na okiamhi a gbe ya ghua! ¹⁸ Mhi nyenę egbe ya je apfę deba itamhę, ni mhi ya lię ọli, Ita mhi she lamhę na Eshinęgba ali yęyę. ¹⁹ Mhia ke tẹ ọni abi a lu omię, rue mhę abi oghumha oghuo oye.’ ²⁰ Igho o vu ya je deba itali. Ama abi o li bhale ni o kie nuata shi apfę egho, itali o mę ọli, o mhue ilelemhi na li. O na ya mu ọli, o pfi abo gege ọli uruli, o pfi ọli elemhi egbe. ²¹ Ọni omo oọ itali, ‘Itę, mhi she lamhę shi Eshinęgba ali yęyę o, mhia ke tẹ ni a lu omię, ke rięlę mhę abi eni eę ga e otuoghuo.’ ²² Ama itali o luno eni eę ga li, oọ, ‘Okuekhoogo! A nyanya a rue egbegbi itsua ni e somhi otse nya bhale so li. A rue ukhui shi ọli obo, ni a ri ekue so li. ²³ A mu ęna ni o khobọ bhale ni a gbe ọli-a ni awa mhue ukue ke ghele gbii. ²⁴ Irari khi eri omimhę ọna o kpę ghua ama o she guale. Eri o kpę wa ama a she mę ọli rue.’ Igho e lu ukue, e ghele gbii. ²⁵ Eghęghę agho omiọli onogbhali ni o kpę la ifui ishemhi o rote ishemhi jele. Abi o rọ ti mama apfę, o suo eko ebola ali ishimhi. ²⁶ Ọni omiọli ogho o lu ọni oọ ga oyi itali oghuo, o mhila li, o, ‘Elọ a mę?’ ²⁷ Ọni oọ ga oọ li, ‘Inyoghuo e o jele, ni itę o rọ gbe ęna ni o gbędi oghuo-a. Irari khi o jele shi itoto ali oghęlę.’ ²⁸ Igho elemhi e bi ọni inyoghuo ọli onogbhali ogho, ọa ke lama lo owa le. Igho itali o lę deba li, o lema li o lo le. ²⁹ Ama oọ itali, ‘Bino oonokpe-ingme ni mhi te la ana a gę, ni mhia a tigbe da ushi oye okhoghuo ghue, ama agboagbo wa tigbe mu elamhi okhoghuo na mhę ghue, ni emole mhę e li nu mhę ghele. ³⁰ Ama abi omię ọna ni o tsua itsua epfue eye ya pfuechę kua na idegbe o rọ jele, u ya gbe ęna ni o gbędi-a na li.’ ³¹ Itali oọ li, ‘Omimhę, eghęghę kpa

u te nu mhe la akana, emhikpa ni mhi mhue eye e khi. ³² Ama o ti ni awa ghele, irari khi eri inyoghue ona o kpe ghua, ama o she nyene egbe bhale agbo; eri o kpe wa ama a she me oli rue.’ ”

16

Okhe irokhokho oyi orloekhu ona ikpamhika

¹ Ijesu o ze okhe irokhokho khashe eniye odukhokho eyoli, oo we, “Omose oghuo ni o pfue o la o, o mhue orloekhu epfue enayoli. A gueye oni omose khi oni orloekhu o pfuse lue epfue-a. ² Igho o lu oli, o mhila li, ‘Elo ona o khi ni mhi a suo idiegbe oye? Rokhashe mhe ghue abi u li gbe akanya oye irari khi waa ke gbolo ya khi orloekhu oyemhe.’ ³ Igho oni orloekhu o sa o, ‘Se mhi li ya kia abi oga oyemhe o ro ya khu mhe akanya ena? Mhi aa mhue itoto ni mhi ro dobe ya gua ishemhi. Omama omhila kia-kia oo mu mhe. ⁴ Mhi lese abi mhi ya li ini egbo e zemhe lo apfe oyewe le ini a khu mhe akanya.’

⁵ “Igho o lu egbo ni e lo oga oyoli ota. O mhila onodode, ‘Ingme u lo oga oyemhe?’

⁶ “Oo li, ‘Igalo oili olivu egbhueshe asha elele.’ Oni orloekhu oo li, ‘Mo ebe, shito khi we-a, ni u keke igalo egbhueshe asha ene.’ ⁷ O mhila onuzava, ‘Ingme yeye u lo?’

“Oo li, ‘Ikpulu ado agbele.’

“ ‘Oo li, mo ebe shito khi we-a ni u keke egbhueshe asha eleli.’

⁸ “Oni oga ogho o kuoghiye oni orloekhu ona ikpamhika ogho, irari khi o riele ingme ikpamhika ni o li abi ileasingme. Irari khi egbo ena agbo ona e

leşe abi e li ri ikpamhika nu egbe e ngeli doşe abi eḡbo ni e khi ena ákpá e li. ⁹ Mhi gue ọli e ye e, a ri eḡfue ni a mhuẹ mu emọle shi agbo ona ni a ro bhale ya e khi ini e pfo, a ya ze e lo iloghie.

¹⁰ “Oḡbo ni a da dobe ri egbe e nga shi ukuku emhi ni a ro nga li obo ne, o ya ze regbenga shi eminiemhi, ini a roli nga ọli obo. Oni o a da ze ri egbe e da shi ukuku emhi ne, o a ya ze ri egbe da shi eminiemhi. ¹¹ Ini u wa ze ni a regbenga shi eḡfue na agbo ni a ro shi e obo, se a li ya ri eḡbegbi eḡfue nge obo? ¹² Ini o khia khi u wa ze ri egbe e nga shi eḡfue oyi oḡboese, oghuo o ya ri oye ne?”

¹³ “Aa me oni o o ga oḡbo ni o dobe ya ke ga ega aava utoghuo. Eri o ya nono ingme oyi oghuo, o a nono ingme oyi onokpole. O o su o es o na oghuo doşe onokpole. Wa dobe ya ke ga Eshinegba u gbolo e ga ukpagho.”*

Oşeşeyi iJesu eghuo

(iMat 11.12,13; 5.31,32; iMak 10.11,12)

¹⁴ Abi eḡbo iFarisi ni e nono ingme ukpagho doşe e ro su o ona, e do iJesu okonyo. ¹⁵ IJesu o o we, “Eri a ngeli ukpeloe agbo ni a ro ke khase khi eni angeli oyewe o migha shi ipfuase a khi, ama Eshinegba o lese usamhi udu oyee. Emini eḡbo ee bino khi oo mu eloe gba, eri o o kpare Eshinegba.

¹⁶ “Eri a ri Ushi oyi iMosisi ali emini emekeguele e keke gbe akanya ramhi eḡheḡhe oyi iJonni Oni o o batazi eḡbo. Rote eḡheḡhe agho vu ya ramhi memena, eri a ri ungmehi oyi Eghiele oyi Eshinegba a tse abo, oḡbokpa o rosheka ini loli dobe

* **16:13** Li ze iMat 6.24

lo ọ.† 17 O ya keḷe ni eke ali ukhuli ni e kelea, ama ukpamhi ungmehi okhoghwo kpele ọa ya de Ishi eyi iMosisi pfi-a.‡

18 “Omose ni ọ da khu ughue ọli pfi ni ọ ya rue ọkpotso ọlese ne, ọ she kia okia. Omose ni ọ da rue ọkpotso ni a khu ughue, ọ she li kia okia.§

Omose ni ọ pfue ali iLazarosi

19 “Omose ọghuo ọ ya laọ ni ọ mema pfue. Ọọ so itsua enete ni e somhi otse ni e ghale, ọ li agbo nyafunyafu ogbele kpa. 20 Omose ọghuo ọna umhame ni a lu iLazarosi, ọ li ya la ọ. Igboko e ge ọli. A tsua li bhale ode unuekpe oyi oni omose ni ọ ghọ pfue ọgho eghẹghe kpa. 21 Eri oni iLazarosi ọ shito oni ode unuekpe oyoli ini loḷi me eminale ni e rote ọli ukhomhi itebu de kua rue le. Eri ewa e gbolo bhale ya lalo ọli eni igboko.

22 “Eghẹghe o bhale ni oni iLazarosi ọ ro ghua. Igeni eyi Eshinegba e bhale ya tsua li je ashini Aburaamu ọ la. Omose ni ọ ligho pfue egho, ọ li ghua, a ri ọli to. 23 Ilimhi iriere ni ọ la me osue, ọ yase alo idane, ọ me Aburaamu khi ọ nuata shi lue egbe, iLazarosi ọ shito mama li. 24 Igho ọ lu leghe, ‘Aburaamu ita! Kpekpe mhuẹ ilelemhi na mhe. Ghie iLazarosi ni ọ to obọ amẹ to mhe elemhi, itobo khi mhi la ukpokpomhi osoli elemhi ere memena.’

25 “Ama Aburaamu ọọ li, ‘Omọ sato khi abi u ro la agbo, u she mie eminete eye, ama iLazarosi ọ mie emini ẹa ti eyoli. Mena egbe e pfomhi ọli shi ana, yeye u la ukpokpomhi osoli. 26 Ini a ri obọ rue ona ọ shi eke, rote ashini u la bhale ana ugbilimhi eke

† 16:16 Li ze iMat 11.12-13 ‡ 16:17 Li ze iMat 5.18 § 16:18 Li ze iMat 5.32; 1 iQori 7.10-11

o pfa awa a. Irarigho, eni eę nono ni wewę e rote ana da je obini u la, ęa ya dobe wękhi eni e la obini u la e dobe ya da bhale deba anye oola.’

²⁷ “Oni omose oọ ọli, ‘kpekpe mhia lema ę, ghie iLazarosi je apfe oyi itamhe, ²⁸ irari khi mhi mhue inyoghuo emose oshe. Zobe ni o ya tse agua ye we ini e khi bhale asha osoli ona.’

²⁹ “Aburaamu o sọ ọli o, oọ li, ‘E mhue Ishi eyi iMosisi ali emekęguele, e ri esọ shi we eke.’

³⁰ “Oni omose oọ li, ‘Iye, Aburaamu ita, ini ogbọ o rote eghuli guale ya tse agua ye we, e ya mu nyene.’

³¹ “Aburaamu oọ li, ‘Ini ęa ri esọ shi emini Ishi eyi iMosisi ali emekęguele e ngme, ęa ya ri esọ shi eke ini ogbọ o tseku rote eghuli guale.’ ”

17

Olamhe ali igbekua

(iMat 18.6,7,21,22; iMak 9.42)

¹ Ijesu oọ eniye odukhokho eyoli, “Emini e ri ogbọ o lamhe olamhe e mema ya bhale, ama o ma kholo oni ogbọ ni o rote obọ oyoli bhale egbe. ² O ti ne ini a mu eche iko zu ogbọ oghoghọ uruli tsua pfilo okę oniemi, dose ni o ro ya ze ni otuoghuo ikuku eniye enana ke lamhe olamhe. ³ A mholi egbhe shi emini a riele.*

“Ini inyoghuo ę o lamhe, gue ọli ye ọli. Ini o mu nyene, gbekua na ọli. ⁴ Ini o lamhe ne iti ishilua ogbele, ni o ro bhale ya lema ę eni iti ishilua egho, ni o re, ‘Mhi mu nyene.’ U mema ya gbekua na li.”

Irudunga

* **17:3** Li ze iMat 18.15

⁵ Eni ighiusomhi na keę ogbava ni iJesu o ze, ee, “Onomhue, zese irudunga oyanye-a.” ⁶ Onomhue oo we, “Ini u mhue irudunga ni o she abi ukpamhi imositadi, u ya lie ọara ọaghie ona, ‘Oo eke-a, ni u ya gbola shi elemhi okę oniemi!’ O ya suo ne.

Akanya oyi oni o ga ogbo

⁷ “Ini ongeę o fe mhue oni oo ga li ni o gua ishemhi e nali, okekhi isumha o ri eloe e khu nali. Eri o ya lie oli, ‘Nyanya bhale ya le eminale ini o rote ishemhi jele’? ⁸ Oa khi eri o ri ochoghọ ya kpe lie oli, ‘Ka nye emhi ogbomhi na mhe, u kpha li na mhe ni mhi le. Mhi kha le se, ni mhi ro da se, u tigbe ya le oye’? ⁹ O ya tse oni o ga ogbo ogho o mu ikanya irari khi o da ye usomhi ni o ghie oli? ¹⁰ Igho khi ee, ini a rięle abi a ghie e se, a ke lie, ‘Eni e ga ogbo tse anye khi, akanya khi akanya oyi anye, anye e gbe.’ ”

Ijesu o ri emose ishoma ze

¹¹ Abi iJesu o ro je iJerusalemu, o rote iteva eoli iSameria ali eoli iGalili ii dose. ¹² Abi o li lo eoli oghuo le, emose ogbe ni efafe e mu e bhale deba li, e ta pfia migha. ¹³ E tsesę leghe, ee lie, “Ijesu Onomhue, mhue ilelemhi na anye!” ¹⁴ Abi iJesu o ro me we, oo we, “A ka ri egbe e khase ekpodalougamhi eyi Eshinęba.” Abi e li le egho, eni efafe e kala we egbe-a, e ze.† ¹⁵ Igho oghuo o elemhi we, abi o ro me khi loli ze, o nyene egbe ukhokho bhale, o kuęghie Eshinęba leghe. ¹⁶ O bhale ya de yeshi iJesu odalo, o tse oli uwegbe. Ongi iSameria oni omose o khi. ¹⁷ Igho iJesu o mhila we, “Oa khi

† **17:14** Li ze iLev 14.1-32

egbo ogbe a ro ze? Igho otiale ni e kpole? ¹⁸ Aa me ongewe okhoghuo ni o nyene egbe ukhokho bhale ya kuoghi Eshinegba, se ni ofese onana?" ¹⁹ Ijesu o li, "Vule ke je, irudunga oye o she re ze."

Ibhale oyi Eghiele oyi Eshinegba
(iMat 24.23-28,37-41)

²⁰ IFarisi eghuo e mhila iJesu egheghe ni Eghiele oyi Eshinegba o ro ya bhale. Ijesu o o we, "Eghiele oyi Eshinegba o ya bhale ni a ke me alo gbugbugbu. ²¹ Oa khi oni a lie, 'Ghe oli ana.' We khi, 'Ghe oli agho.' Irari khi Eghiele oyi Eshinegba o la iteva oye e."

²² Igho o eniye odukhokho eyoli, "Egheghe o bhale ni a ya nono ogbele oghuo oyi omi ogo, ama a ya me oli. ²³ Egbo e ya ke gueye e, 'Bino khi o la agho.' Ali khi, 'O la ana.' Ama a khi na deba we. ²⁴ Irari khi ele ni Omi Ogo o ya bhale, eri o ya li abi erali akphala ni o nyamhise alo rote ukiokie ukhui oghuo ya je ukiokie ni o kpole. ²⁵ Ama o mema kpe ya me osue egbebo, egbo agbhotu ena e kie oli.

²⁶ "Abi o ke lese li egheghe oyi iNoa, igho o ya li ogbele ni Omi Ogo o ya bhale.† ²⁷ Eri egbo e le, e da, e rue ikpotso, a ri ikpotso ye ughue ya ramhi ni iNoa o ro lo oko-oké oniemhi. Igho ame ni ofune o rote idane tiemhile ya pfuse we-a nya. §

²⁸ "Igho o gbo li egheghe oyi iLoti. Egbo e le, e da. E de, e ro de. E ko, e to ape. ²⁹ Ama ele ni iLoti o lase eke iSodumu le, erali ali ingamhi e rote idane ze kule ya pfuse we-a nya.* ³⁰ Igho o ya li ele ni

† 17:26 Li ze Igbae 6.5-8 § 17:27 Li ze Igbae 7.6-24 * 17:29 Li ze Igbae 18.20; 19.25

Omi Ogbọ ọ ya bhale. ³¹ Eḽe ni a ngme ena, ọni ọ la ukhomhi owa, ọ khi tiemhile ya wolọ itsua eyọli. Ighọ o khi ọni ọ la ishemhi, ọ khi nyeneḽe egbe je apfe shi emhi khoghuo.† ³² A sato ingme oyi ughue iLọti!‡ ³³ Ogbọ ni ọ da nono ni lọli tsumhi agbọ oyọli ne, o ya de ọli obọ-a, ama ogbọ ni rue agbọ oyọli obọ-a shi eke itobọ oyemhe ne, ọ ya me ọli rue.§ ³⁴ Eliyose ni a ngme ena, emose aava e ya lese shi ukpho oghuo, a ya rue oghuo ọ vu, o kpe ọtuoghuo ọ le. ³⁵ Ikpotoso aava e ya ke mhele emhi kugbe, a ya rue oghuo ọ vu, o kpe ọtuoghuo ọ le.” ³⁶ [Emose aava e ya la ishemhi, a ya rue ọtuoghuo ọ vu, o kpe ọtuoghuo ọ le.]

³⁷ Eniye odukhokho eyọli e mhila li, e ọli, “Obo lo Onomhue?” Ijesu ọọ we, “Ashini idiegbe olimhi o la, agho ighuli ee legba.”

18

Okhe irokhokho oyi osamhi-olimhi ali osọ-ẹzo

¹ Ijesu ọ ze okhe irokhokho khasẹ eniye odukhokho eyọli, ni ọ ro sese we khi o ti ni a ke lema eghẹghẹ kpa, ali e khi ze ni o losẹ we. ² Oọ we, “Elemhi eoli oghuo, omose osọ-ẹzo ọ ya la ọ ni ọa li na ulishi Eshinegba wekhi eri ọ mu ekpe na ogbọ. ³ Osamhi-olimhi ọ li la oni eoli ni ọ bhale deba ọni osọ-ẹzo, ọọ li, ‘Kpekpe pfa ẹzo na mhe shi ingme ni o de mhemhe ali ogbọ.’ ⁴ O ga tese ọni omose ọa kie pfa shi ọli eke. Ama ikpukhokho ọ, ọni omose ọọ egbeoli, ‘Ini o riẹ khia khi mhi aa

† **17:31** Li ze iMat 24.17-18; iMak 13.15-16 ‡ **17:32** Li ze Igbae 19.26 § **17:33** Li ze iMat 10.39; 16.25; iMak 8.35; iLuk 9.24; iJon 12.25

ya na ulishi Ẹshinẹgba wẹkhi eri mhia mu ekpe na oḡbo, ⁵ ni o ro khia khi oni oḡpotso ona o lina bhale ya nase mhe ena, mhi ya pfa ezo na li, ini o khi ya ri ibhale oyoli ona kie ke nase mhe!’ ”

⁶ Onomhue oo we, “Aa suo abi osọ-ezo ona okhọlo ona o ngme? ⁷ Ẹshinẹgba o a ya li pfa ezo na eniye eyoli ni e viẹ e lu oli, ghe ele-ogwota, ghe ele-iyose? ⁸ Mhi gueye e khi o ya pfa ezo na we pia. Abi o li ena, ini Omi Oḡbo o nyene egbe bhale, o li bhale ya e irudunga eke agbo?”

Okhe irokhokho oyi iFarisi ali omionoga

⁹ Ijesu o gbo ze okhe irokhokho ona khasẹ eḡbo eghuo ni e regbenga khi wewe e mhọli igue-ngeli dose eḡboese, ni e ri eloe a gbe eḡboese. ¹⁰ “Emose aava e je Owa Oyi Ẹshinẹgba ya so iromhi. Oghuo o o khi iFarisi, onokpole o khi omionoga. ¹¹ Oni iFarisi o vule, o so iromhi, o kuẹghie eḡbọli, oo lie, ‘Ẹshinẹgba, mhi kphemhi ne khi mhi aa li abi eḡboese ni e khi ighiatọ ni ee li ingmobe, ni ee kia okia abi omose omionoga onana. ¹² Iteva mhia pfi azumhi elemhi efo uka. Mhi a ze aze-oghuo-igbe elemhi emini mhi mhue kpa.’

¹³ “Ama oni omionoga ogho, o tapfia migha o a gbudu yase alo feli idane, ama o lese gbe abo nga aye, o lie, ‘Ẹshinẹgba mhue ilelemhi na mhe, mheme oḡbo olamhe.’ ¹⁴ Mhi gue eḡbegbi ingme a ye e khi oni omionoga ona Ẹshinẹgba o bino khi o pfuase dose oni omose ni o kpole. Egbe e mu oli je apfe. Itobo khi oḡbo ni o da ti eḡbọli nga ne, eri a ya ti oli tiemhi eke, ama oni o da ti eḡbọli tiemhi eke, a ya ti oli nga.”*

* **18:14** Li ze iMat 23.12; iLuk 14.11

Ijesu o khi vose na ikuku eniye
(iMat 19.13-15; iMak 10.13-16)

¹⁵ Eleghuo, egbo e li mu eniye enikeke bhale ghi ijesu ni o ri oboto ti we. Abi eniye odukhokho eyoli e ro me we, ee e khi bhale ya nase oli. ¹⁶ Ama ijesu o lu eni eniye, oo we, “A ze ni ikuku eniye e bhale deba mhe, a khi ke mu we migha irari khi enabi wewe e mhue Eghiele oyi Eshinegba. ¹⁷ Abi o li mhi li gue oli ye e khi, oni o da mie Eghiele oyi Eshinegba abi ukuku omoto o li mie oli ne, o ya lo oli le.”

Oghie ni o pfue
(iMat 19.16-30; iMak 10.17-31)

¹⁸ Okhemhue oghuo o mhila ijesu, oo, “Osese onete, se mhi ya li ni mhi ro ya mhue agbo na agboagbo?” ¹⁹ Ijesu o mhila li, “Elo o ze ni u ro o lu mhe osese onete? Ogbokhoghuo o la o ni o khi onoti, se ni Eshinegba.” ²⁰ U lese abi ishi eyi Eshinegba e ngme, “Khi kia okia, khi gbe ugbeli, khi do ughiatoto, khi pfi otsele egbhue mu ogho, mu ekpe na ite ali inye.”†

²¹ Oo ijesu, “Rote abi mhi te khi omoto mhi te ri ishi ena nya a gbe akanya.”

²² Abi ijesu o ro suo ona, oo li, “O kpo e emhi oghuo le, le ya ri emini u mhue nya de, u kemhi eni ikpago na egbo ni ea mholi khi u ya mhue epfue shi iloghie. Ni u tigbe bhale ke deba mhe.”

²³ Abi oni omose o ro suo ona, egbe e pfo li-a itobo khi o pfue gba. ²⁴ Ijesu o me abi egbe e pfo li-a shi o, Oo, “O ma mu unu ni egbo ni e lolo pfue ni e ro lo Eghiele oyi Eshinegba. ²⁵ Ni ogho ni o pfue

† **18:20** Li ze Okiali 20.12-16; iDeut 5.16-20

o ro lo Eghiele oyi Eshinegba, o ya munu dose, ni ogbo ke dua ni loli ri alakumi rote ese asuge ya fie.”
²⁶ Egbo ni e suo ona e mhila, “Oghuo o ke ya mhue imiepfuese sho?” ²⁷ Ijesu oo we, “Emini oa ze ogbo a riefe loli o ze Eshinegba a riefe.” ²⁸ IPita oo ijesu, “Bino, anye she tsua emhi eyanye nya kua se, anye bhale deba e.” ²⁹ Ijesu oo we, “Abi o li mhi li gue oli e ye e khi, aa me oni o ya tsua apfe-oli, okekhi ughue-oli pfa, ni o tsua inyoghuo oli, ghe itali ghe inyoli ali imioli pfa, itobo Eghiele oyi Eshinegba, ³⁰ ni oa ya mhue eleli ni e bu dose eghoghoh, elemhi agbo ona ali agbo oni o ke e bhale.”

Ijesu o gbo gue ingme eghuli oyoli le
(iMat 20.17-19; iMak 10.32-34)

³¹ Ijesu o rue eniye odukhokho ogbava eyoli je asha eghuo, o gueye we. “A ri esho shi eke, awa ya nga obini iJerusalemu. Emini emekeguele e keke shi Omi Ogbo egbe nya, e bhale ya tse oobo. ³² A ya mu oli, a rue oli na egbo ijeta. E ya roli li egia, e tsue oli, e tono ete ku oli, e gbe oli itali, e tigbe gbe oli-a. ³³ Ele onuzi-ese, o ya guale.” ³⁴ Eniye odukhokho eyoli ea lese udi ingme ena irari khi eri a ri ingme enana sheli we, ali khi ea gbo lese emini oo ngme.

Ijesu o khueghie ozalo alo-a
(iMat 20.29-34; iMak 10.46-52)

³⁵ Abi ijesu o li ti i mama iJeriko, ozalo oghuo o shito epfe ode, o mhila. ³⁶ Abi o ro suo okeke egbo ni e dose, o mhila we emini a me. ³⁷ A gueye oli khi ijesu na iNazareti oo dose. ³⁸ O lu leghe, oo li, “Ijesu Omi iDefidi mhue isomhelemhi na mhe.” ³⁹ Egbo ni e ralo na li e oli o khukhu unu. Ama igho o kie

li tseṣe ọọ liẹ, “Omi iDefidi mhue isomhelemhi na mhe.” ⁴⁰ IJesu ọ migha, ọ e lu oni ọmose ghi lue. Abi ọ ro ti mama li, iJesu ọ mhila li. ⁴¹ “Elo wa nono ni mhi rieṣe ne?” Ọọ iJesu, “Onomhue mhi a nono ni mhi ke me eke.” ⁴² IJesu ọọ li, “Alo eye e khueghie-a, irudunga oye o she re ze.” ⁴³ Aghoaghọ alo eyọli e khueghie-a. Ọ deba iJesu kia, ọ kuęghie Eshinegba. Abi eni egbọ nya e ro me ọli e li li kuęghie Eshinegba.

19

IZakioshi omionoga

¹ IJesu ọ rote ẹoli iJeriko doṣe. ² Ọmose oghuo ọ la oni ẹoli ni a lu iZakioshi, loli ọ khi ọga ọyi emionoga. Ọ ga mema mhue ẹpfue egbegbo. ³ Ọ nono ni loli me oni iJesu ọ khi, ama ọa doṣe. Ọa me asha itobọ khi egbọ e bu doṣe. Ali khi ogbọ ni ọa yagha ọ khi ni ọ lolo she. ⁴ Igho ọ na ya ralo ode ni iJesu ọ te ya doṣe, ọ ya nga ọara ugbele shito, ini loli me asha me ọli. ⁵ IJesu ọ ramhi agho, ọ yase alo idane lu ọli, Ọọ li, “IZakioshi, nyanya tiemhile, mhi mema ya kushi apfe oye amo.” ⁶ Igho ọ nyanya tiemhile. Egbe e mu ọli, ọ ri oghelẹ kpe abo mie iJesu.

⁷ Egbọ nya ni e me ona, e wolo, e liẹ, “Ọ she ya kushi na ogbọ ọna olamhe.” ⁸ O ke lese li denẹ tee, iZakioshi ọ ti vule, ọọ, “Onomhue ghe i, mhi ya khi ẹpfue eyemhe shi asha eva, mhi ri asheghuo ọ na egbọ ni ẹa mhue. O kha khia khi mhi li ogbokhoghuo le ghue, mhi ya fali ọli eni ota agbhagbhamhi ene.” ⁹ IJesu ọọ li, “Amo ena imiepfuese o she bhale apfe ona, itobọ khi omi Aburaamu, ọmose ọna ọ li khi.

10 Irari khi eri Omi Ọgbọ ọ bhale ya nono ẹgbọ ni e waa, ali ni ọ gbo rọ ya mie wẹ pfuese.”*

*Okhẹ irọkhọkhọ iguẹ-ri emini a rọ nẹ kia
(iMat 25.14-30)*

11 Abi e kie li suọ ingmemhi ena, iJesu ọ zẹ okhẹ irọkhọkhọ khasẹ wẹ irari khi ọ she ti i mama iJerusalemu. Eni ẹgbọ e dabi khi utoghuokpe Eghiele oyi Ẹshinegba o rọ ya bhale. 12 Ọọ wẹ, “Ọmọse ọkhemhuẹ ọghuo ọ ye ushishi odonuẹ ni a rọ ya ri oghie na li, ikpukhokhọ, ọ gbo jele. 13 Ighọ ọ luno eni ẹ ga li ogbe, ọ kemhi ikpaghọ eyi igolu na wẹ. Ọọ wẹ, ‘A ri ikpaghọ ena du oki ramhi ni mhi rọ ya jele.’

14 “Eri tse khi eri apfoli e biselemhi ọli, e ghie usomhi ghi eni e ya gbanọ ọli ukhomhi khi wẹwẹ ẹa nono ni ọni ọmọse ọna, ni ọ khi oghie oyi wẹwẹ.

15 “A kie ri oghie na li, ọ jele. Ighọ ọ luno eni ẹ ga li eghọ ni ọ ri ikpaghọ na, ni lọli mhila wẹ abi e ri eni ikpaghọ kia.

16 “Ọni odode ọ bhale, ọọ li, ‘Ọga, ukpaghọ igolu oye o she bia igbe elese.’

17 “Ọni ọga ọọ li, ‘Mu akanya, ọni ọọ ga ọnete oyemhẹ. Itobọ khi u khi ọni a ri egbe ẹ nga shi ukukuọ ni a rọ shi ẹ obọ, mọ ẹoli igbe ke mhẹshẹ shi.’

18 “Onuzava ọ bhale, ọọ li, ‘Ọga ukpaghọ igolu oye o she bia ishe elese.’

19 “Ọni ọga ọọ li, ‘Yẹyẹ mọ ẹoli ishe ri ẹoli ke khu.’

20 “Onuzasẹ ọ bhale, ọọ, ‘Ọga ghe ukpaghọ igolu oye. Eri mhi gẹnọ li shi ode ya shi nẹ. 21 Eri ulishi oye o mu mhẹ itobọ khi ọgbọ ni ọ ze alo u khi.

* **19:10** Li zẹ iMat 18.11

Ashini u waa roshi u te e rue, ashini u wa ro ko shi u te a khiese.’

²² “Oni oga oyoli o o li, ‘Mhi ya rote emini yeyeghuo u ngme se unu ingme ikhi yeye oni o ga ogbo obe ona. Abi u ro lese khi omose ni o ze alo mhi khi, khi ashini mhia ro shi mhi te a rue, mhi gbo rote ashini mhia roko shi a khiese. ²³ Elo o ze ni u waa ro ri ukpago oyemhe ya shi owa ukpago na mhe ni e la agho ke gbe nga o, ni mhi me oli ali eleli eyoli mie ini mhi nyene egbe jele?’

²⁴ “Igho o gueye eni e migha, ‘A mie oli oni ukpago igolu ona na oni o mhue eleli asha igbe.’

²⁵ “Eni egbo e oli, ‘Oga, o she kpe mhue igbe.’

²⁶ “Oni oga o o we, ‘Abi o li mhi li gue oli e ye e khi, ogbo ni o da kpe mhue ne, a ya ro ma li o. Ama oni o kpe mhue a ya gbo mie oli oni o kpe mhue.† ²⁷ Ama ebe mhe egho ni ea nono ni mhi le eghiele shi we ukhomhi, a wolo we lase ana, a gbolo we-a ukpeloe mhe.’ ”

Ijesu o lo iJerusalemu le

(iMat 21.1-11; iMak 11.1-11; iJon 12.12-19)

²⁸ Abi ijesu o ro ngme ona se, o ya ralo na we. E nga iJerusalemu. ²⁹ Abi o ro ti mama eoli iBetifagi ali iBetani obini ukhomhi ute ni o khi eera olivu, o ghie eniye odukhokho eyoli aava ralo, o o we, ³⁰ “A je eoli ni o la e odalo. Ini a ramhi agho, a ya me omi akphere ni ogbo o nga ghue khi a mu oli zu. A taghie oli-a, a mu oli ghi mhe ana. ³¹ Ini ogbokhoghuo o mhila e, khi o o, ‘Elo o ze ni a ro taghie o lia?’ A lie oli, ‘Onomhue o mhue emini o ri oli ya li.’ ” ³² Eni o ghie, e bhale ya e oni akphere

† **19:26** Li ze iMat 13.12; iMak 4.25; iLuk 8.18

tee abi iJesu o li gueye we. ³³ Abi e li taghie o lia, eni e mholi oli e mhila we, “Elo o ze ni a ro taghie oni akphere a?” ³⁴ E we, “Onomhue o mhue emini o roli ya li.” ³⁵ E mu oli ghi iJesu. E ri ide ku oli egbe, e mu iJesu nga o. ³⁶ Abi o li le, egbo e naghie ide ku ode. ³⁷ Abi o ro ti i mama ashini ute Olivu o te pfi ukhomhi kpoke, eni eniye odukhokho nya ee kuoghie Eshinegba leghe shi ikanya onyaloa ni e me. ³⁸ Ee lie,

“Ikhivose o khi oyi oghie
ni o ri eva oyi Onomhue bhale.”

“Opfomhe o la iloghie,
ufumhi o la obini o yagha ne nya.”†

³⁹ Igho iFarisi eghuo ni e la ifuabo eni egbo ee iJesu, “Osese, gueye eniye odukhokho eye e khukhu unu.”

⁴⁰ Oo we, “A ri esọ shi eke, ini e khukhu unu, eche ya ke tseşe leghe.”

Ijesu o vie na iJerusalemu

⁴¹ Abi o ro ti i mama iJerusalemu ni o ro me oni eoli, o vie na li. ⁴² Oo, “Abi a khe khi u lese emini o ya ri opfomhe ghi e amo ena lo! Eri tse khi a she ri oli sheli na e mena.” ⁴³ Ogbelẹ oo bhale ni ebe e e ro ya gbe ogba gasẹ e, e khi e shi iteva, e rote ashakpa gasẹ e shi. ⁴⁴ E ya kholi e pfuse-a. E ya kesẹ omọ wekhi odio le, e shashe e apfe-a. E ya kesẹ ukpolo nga ukpolo, itobo khi aa lese egheghe ni Eshinegba o ro bhale ya tsumhi e.

Ijesu o je Owa Oyi Eshinegba
(iMat 21.12-17; iMak 11.15-19; iJon 2.13-22)

† 19:38 Li ze Iwolo 118.26

⁴⁵ Igho ọ lo Owa Oyi Ẹshinẹgba, ọ khu ẹgbọ ni e la agho ẹ du oki fie. ⁴⁶ Oọ wẹ, “A she keke ọli shi Ebe-no-pfuase khi, ‘Owa oyemhe owa iromhi lo.’ Ama, a she ri ọli mele egbha ighiatọ a!”[§]

⁴⁷ Ogbelekpa iJesu ọ la Owa oyi Ẹshinẹgba sese, ama eni ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali esese Ishi eyi iMosisi ali eni e ralo na eni ẹgbọ, ee nono ni wewe e gbe ọli-a.* ⁴⁸ Ama ẹa me ode ni e te ya riele ọli, itobo khi eni ẹgbọ e ri esọ shi osese oyọli, ẹa nono ni ungmehi oyọli okhoghuo o de wẹ esọ-a.

20

A mhila iJesu oni ọ ri afu na li (iMat 21.23-27; iMak 11.27-33)

¹ Ẹleghuo khi iJesu ọ la Owa Oyi Ẹshinẹgba tse abo usomhi onete oyi Ẹshinẹgba, ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali esese Ishi eyi iMosisi, ali eni egbhali e bhale deba li. ² Ẹ ọli, “Gueye anye afu oyi oni u ro ọ gbe ikanya enana. Oghuo ọ ri eni afu ena ne?”

³ IJesu oọ wẹ, “Mhi ya li mhila ẹ ogbo, a so mhe ọ! ⁴ Ibatizi ni iJoni oọ batazi ẹgbọ, obọ oyi Ẹshinẹgba o te bhale abi obọ oyi ọgbọ?”

⁵ E lu egbe wẹ ochi, e ke, “Awa khe, ‘Obọ oyi Ẹshinẹgba o te bhale.’ Ọ ya mhila awa, ‘Elo o ze khi aa mie ọli suọ?’ ⁶ Ini awa ke, ‘Obọ oyi ẹgbọ.’ Ẹgbọ nya e ya tonoo awa eche irari khi ọgbokpa ọ lese khi ọmekẹguele iJoni ọ khi.” ⁷ Igho ẹẹ iJesu, “Anye aa lese obini o te bhale.”

⁸ IJesu oọ wẹ, “Mhia li ya gueye ẹ afu ni mhi ro a gbe ikanya enana.”

§ 19:46 Li ze Aza 56.7; iJere 7.11 * 19:47 Li ze iLuk 21.37

*Okhe irokhokho oyi eghiale ena okholo
(iMat 21.33-46; iMak 12.1-12)*

⁹ Ijesu o ze okhe irokhokho ona khasẹ eni egbo, o o wẹ, “Omose oghuo o gua ipfonu shi ogba, o roli ye ongmomhi na eghiale. O vu ẹoli ni o la tẹse.*

¹⁰ Eghẹghẹ ikhiẹse o ramhi, o ghie oni o o ga li ghi wẹ e rote oni ogba pfanọ idumhi ghi luẹ. Ama eni eghiale e gbe oni a ghie ogho. O pfinu abo efue je.

¹¹ Oni omose o gbo ghie oni o o ga li onuzava ghi wẹ. E gbe oli, e yeghe oia. O gbo pfinu abo efue ya je.

¹² Oni omose o gbo ghie onuzase. E kuale oli utse, e khu oli ya fie.

¹³ “Oni o mhue oni ogba ipfonu ogho, o o, ‘Se mhi fe ya li egho? Mhi ya ghie omimhe ni mhi nono ingme oyoli egbegbo, otse, e ya mu ekpe na li.’

¹⁴ “Ama abi eni eghiale e ro me oli, ee, ‘Egbegbi omi oli na ni o ya le ugu ogba ona, awa gbe oli-a ni awa rue oni ugu le.’ ¹⁵ Igho e ti oli je olase oni ogba ipfonu, e gbe oia.

“Se oni o mhue oni ogba ipfonu egho o fe ya li wẹ? ¹⁶ Eri o ya bhale ya gbolo eni eghiale egho-a, o tigbe rue oni ogba na eghiale elese.” Abi eni egbo e ro suo oni ingme, e, “Eshinegba o gbe etse kua!”

¹⁷ Ijesu o bino wẹ alo ukhomhi, o o wẹ, “Se emini a keke ona o fe ngme, ni o o,†

“ Eche ni itsona e kie pfiu,
o tigbe ya mele eche ebe
ni o mu eloe ne nya-a?”

¹⁸ “Oni o da ya de nga oni eche ne, o guogh-a, ali oni oni eche o da ya de mu ne, o mhele oia.”

* **20:9** Li ze Aza 5.1 † **20:17** Li ze Iwolo 118.22

*Ingme oga izeze**(iMat 22.15-22; iMak 12.13-17)*

¹⁹ Eni e sesh Ishi eyi iMosisi ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi e nono ode ni e te ya mu oli aghoaghо, irari khi wewe o ze oni okhe irokhokho tsue. Ama ulishi oyi egbo oo mu we. ²⁰ Igho e li ri eloe shi oli egbe egbegbo. E ze egbo ni e riele abi egbo ni ee mie shi iJesu o deba li, e ke de oli awe, ini e me ushi mu shi oli obo, ni e mu oli ghi ena omhese eyi igovunо. ²¹ Igho eni a ze egho ee mhila li ogbo, “Ose, anye ga lese khi abi ungmehi oyi Eshinegba o li u lie ngme oli, u gbolo a sese emini e te ode, waa ya gbe ogbokhoghuo azeba, ama eri wa sese egbegbi ingme oyi Eshinegba. ²² O fe ti ni anye ze oga na oghie iSiza abi anye khi ze?” ²³ IJesu o she lese oshili eyewe. ²⁴ Oo we, “A ri ukpagho elomho khase mhe. Alo eyi oghuo a fe mu shi o?”

²⁵ E oli, “ISiza.”

IJesu oo we, “A ri emini e khi eyi iSiza na iSiza, a ri emini e khi eyi Eshinegba na Eshinegba.”

²⁶ E a dobe rote emini o ngme igbaa me emhikhoghuo mu shi oli obo. Abo e sha we shi abi o li gbaghie oni ogbo-a, e khukhu unu.

*Egbo iSadusi e mhila li ogbo irote-eghuli guale**(iMat 22.23-33; iMak 12.18-27)*

²⁷ Egbo iSadusi eghuo ni e a lama shi o khi a ya me irote eghuli guale, e ri omhila bhale deba iJesu. †
²⁸ E oli, “Ose, iMosisi o keke shi eke na awa khi ini omose o ghu-a pfi ughue oli shi eke agbo ni o a ro bia eniye, inyoghuo oni omose o rue oni okpotso ughue ni o bia eniye shi agbo na inyoghuo oli ni o ghu-a

† 20:27 Li ze Ika 23.8

eghọ. § 29 Inyoghuo egbe etuoshilua e ya la ọ. Ọni odode ọ rue ọkpotso, ọ ghua, ọa bia ọmọ. 30 Ọnuzava ọ rue ọni ọkpotso. 31 Ighọ ọnuzase ọ gbo rue ọli. Ighọ wewe nya e rue ọli, e ghulo-a, ẹa bia ọmọ. 32 Ikpukhokho ọ, ọni ọkpotso ọ li ghua. 33 Mena, ogbele ni egbo e ya te eghuli guale, ughue oghuo ọni ọkpotso ọ ya khi, aborokhia khi wewe oshilua e ga rue ọli ughue egho?”

34 IJesu ọọ we, “Egbo ena agbo ona e rue ikpotso, wewe e gbo ri ikpotso a ye ughue. 35 Ama egbo ni a leli shi eni e mhue okemhi shi agbo ogho ali irote eghuli guale, ẹa ya rue ikpotso, wexhi eri a rewe ya ye ughue. 36 Ẹa ke ke ghu, irari khi eri e ke ya li abi igeni eyi Eshinegba. Imi Eshinegba e ke ya khi, irari khi e she rote eghuli guale. 37 Ashini a keke ingme oyi ebuli ni oo to shi, iMosisi ọ te rokhase e gboo khi eni e ghua, e guale, irari khi ọ lu Onomhue, ‘Eshinegba oyi Aburaamu ali Eshinegba oyi Aziki ali Eshinegba oyi iGiekopu.’* 38 Eshinegba oyi egbo ni e la agbo ọ khi. Ọa khi Eshinegba oyi egbo ni e ghua.” 39 Esese Ishi eyi iMosisi eghuo ni e la agho ee ọli, “Osese, u ga guẹ ngme!” 40 Ogbokhoghuo ọa ke gbo gbudu mhila li ogho olese.

*Omi oghuo oni Omiepfuese o khi
(iMat 22.41-46; iMak 12.35-37)*

41 Igho iJesu ọ mhila we, “Se ee a lie lie khi oni Omiepfuese khi omi iDefidi ọ khi? 42 Irari khi oni iDefidi ọ ngme ọli shi ebe Iwolo, ni ọ re,
“Onomhue ọọ Onomhue oyemhe:
Shito mhe ukiekie obita

§ 20:28 Li ze iDeut 25.5 * 20:37 Li ze Okiali 3.6

43 ramhi ni mhi rọ ya
ri ebe ẹ shi ẹ ẹkoawẹ
ni u kpha awẹ ukhomhi.’†

44 Ini iDefidi ọ lu ọli, ‘Ọnọmhue.’ Sẹ ọ ke gbo liẹ khi omi iDefidi?”

Ijesu ọọ e mhue ẹgbhe shi esese Ishi eyi iMosisi egbe

(iMat 23.1-36; iMak 12.38-40)

45 Abi eni ẹgbọ e kie ku esọ-a shi ekẹ eghọ, iJesu ọọ eniyẹ odukhokho eyọli, 46 “A mhue ẹgbhe shi esese Ishi eyi iMosisi egbe. O ma ghọle wẹ ni e ke sọ itsua na dọlọdọlọ ke kia gase, ni ẹgbọ e ba ke tse wẹ otse ekpe atu oki. Eẹ shitọ ashini o mhue ekpe elemhi owa ugamhi, e gbolo ẹ shitọ ashini o yagha ni o fune ukue. 47 Eẹ lo apfe oyi esamhi-olimhi ya ri itoto miono wẹ emini e mhue. Eẹ sọ iromhi ni e nuẹ eyi abamemhe. A ya na ẹgbọ eghoghọ osue egbegbo.”

21

Isomhopfa oyi osamhi-olimhi

(iMak 12.41-44)

1 Ijesu ọ bino gase, ọ me khi ẹgbọ ni e mhue epfue e pfi ukpaghọ lo akpati ni a pfi ukpaghọ a lo elemhi Owa oyi Eshinegba. 2 Ighọ osamhi-olimhi ni ọa mhue emhi ọ li pfi ikpamhi inini eva lo oni akpati. 3 Ijesu ọọ eniyẹ odukhokho eyọli, “Mhi gueye ẹ khi osamhi-olimhi ọna ọ ga rona dose ẹgbọ eni e kpole nya. 4 Eri ẹgbọ eni e kpole ena e rọte epfue eyewe rona, ama osamhi-olimhi ọna ọ rọte umhamẹ ri ukukuọ ni ọ mhue rona.”

† 20:43 Li ze Iwolo 110.1

*Ijesu o guele emini a ya me ikpukhokho agbo
(iMat 24.1-2; iMak 13.1-2)*

⁵ Eniye odukhokho eyoli eghuo e ngme abi a li ri eche ni e somhi otse li atsona shi ugbe oyi oni Owa Oyi Eshinegba, li shi itsua isomhopfa ni a ro ma o na Eshinegba. Ama ijesu o o we, ⁶ “Emini a bino ena ii, eghenge o bhale ni o khia khi echeli okhoghuo o a ke ya nga olese egbe, irari khi a ya bighi we kua.”

*Ozughu ali Ajilimhe
(iMat 24.3-14; iMak 13.3-13)*

⁷ E mhila li, ee oli, “Oses, eghenge onoghuo a ro ya me ona. Elo a ya me ni o ro ya khashe khi oni eghenge o she ramhi?” ⁸ Ijesu o o we, “A mhu egbhe ini ogbo o khi di e. Ebubu egbo e ya ri eva oyemhe bhale, ee lie, ‘Mhemhe mhi khi Omiepfuese,’ ali khi, ‘Oni eghenge o she ti bhale.’ A khi deba we. ⁹ Ini a suo eko okhue ali ozughu, a khi ze ni egbe e guogho e a, irari khi emhi enana e mema bhale ya tse, eri-tse khi ukpeshe agbo o a kie ramhi ne oni eghenge.”

¹⁰ O o we, “Ishishi e ya mu okhue vule shi ishishi o, eghiele e mu okhue vule shi eghiele o. ¹¹ Eke e ya ke de kule. Okiamhi ali ighuamhi ebe e ya la asha ododa. A ya me ebemulishi ali ukpokpomhi irokhashe khi e te idane bhale.

¹² “Eri-tse khi neni a ya me ena, a ya muno e a nase e, a muno e je owa ugamhi ali owa ighumha. A mu e ghie enighie ali igovuno irari oyemhe. ¹³ Ona o ya khi eghenge ni a ro ya me asha pfi otsele na mhe. ¹⁴ A mholi oli shi udu memena, a khi ze ni udu o nighise e shi emini a ya me so we o. ¹⁵ Mhi ya ri ungmehi shi e unu ali egbhali ni

o khia khi ebe e ęa ya dobe nu e khe ako.* 16 Ita e, ali inyoghuo e, ali egbọ eye e, ali emole e, e ya ri egbhue re e de, e gbolo eghuo elemhi e-a. 17 Egbokpa e ya ri itobọ oyemhe kie e. 18 Ama, etsui okhoghuo oyi ongeę ọa ya pfua. 19 Ini a migha egbegbo, a ya tsumhi e.

Ijesu o guele shi eke khi a ya guoghọ iJerusalemu
a

(iMat 24.15-21; iMak 13.14-19)

20 “Ini a me khi ekholi-okhue e pfi gase iJerusalemu, a lese khi ipfueche-a oyoli o shi ti ramhi. 21 Eghẹghẹ agho, egbọ ni e la eke iJudia, e na nga ikhomhi ite. Egbọ ni e la ifu apfe, e na ifu apfe o vu. Eni e la oboese e khi ke gbo nyene egbe bhale ifu apfe. 22 Irari khi eghẹghẹ iso-ezo ni a she kpe keke shi eke na ni o bhale ya tse.† 23 Eghẹghẹ agho o ma kholo ikpotso ni e me umemhi egbe, ali eni e ri eniye shi egbe. Osue onofune o ya la oni eke. Ofu oyi Eshinegba o ya de rughu eni egbọ. 24 Eghuo o e ya ghu eghuli oghoro, a muno eghuo ighumha je ishishi ododa. Egbọ iJeta e ya guoghọ iJerusalemu-a ya ramhi, ni eghẹghẹ oyi egbọ iJeta e ro ya dose.

Ibhale oyi Omi Ogbọ

(iMat 24.29-31; iMak 13.24-27)

25 “A ya ke me irokhasẹ elemhi ovo ali uki ali ikpetata. Ishishi e ya le oya eke agbo, abo e sha we abi oke oniemi o li ya ke vuna.‡ 26 Ubi o ya rue egbọ, irari ulishi e sa usamhi emini o a bhale

* 21:15 Li ze iLuk 12.11-12 † 21:22 Li ze Osia 9.7 ‡ 21:25 Li ze Aza 13.10; Ezik 32.7; iJoę 2.31; Iro 6.12-13

eke agbo itobo khi ekpabo ni e la ukhui e ya ke nighise. ²⁷ Eghẹghẹ agho, e ya me khi Omi Ogbọ o la elemhi otughunu tsua ekpabo ali ufumhi oniemi, rote idane e tiemhile. § ²⁸ Ini a da me na ne, a vule a yase ukhomhi eke irari khi eghẹghẹ ipfasheke oye e o she ti bhale.”

*Owena ni a rote okhua-eni rue
(iMat 24.32-35; iMak 13.28-31)*

²⁹ Ijesu o ze okhe irokhokho ona khasẹ we, o o we, “A ke bino ọara okhua ali eera nya. ³⁰ Ini e da ta ebe enegbo ne, a lese khi oruame o shi ti e bhale. ³¹ Igho o li khi ini a da me emhi enana ne, a lese khi Eghiele oyi Eshinegba o she ti ramhi.

A mu egbe shi eke

³² “Abi o li mhi li gue ọli e ye e khi, agbhotu ona ọa ya dose ne neni a me emhi ena nya. ³³ Eke ali ukhuli e kha bhale ya dose, ingmemhi eyemhe e mema bhale ya tse.

³⁴ “A kuegbe-a ini ukue iditse, ali onyo idada ali usamhi agbo e khi ya rue e egbhali, ini ogbele ibhale oyemhe o khi ya de shi eghẹghẹ ni a sa shi. ³⁵ Irari khi oni ibhale ona ogbokpa ni o la agbo o ya bhale na. ³⁶ A ke mu egbe eghẹghẹ kpa, a lema ni a toto migha, ni a pfue okhena ni o o bhale, ali ni a ro dobe migha odalo oyi Omi Ogbọ.”

³⁷ Ogbelẹkpa ijesu o ro la Owa oyi Eshinegba ii sese. Ini obili o o bi, o fiẹ nga Ute Eera Olivu.* ³⁸ Eluzogbe kpa, emi egbọ nya e bhale Owa Oyi Eshinegba ya ri esọ shi ọli eke ni e suo ungmehi oyọli.

§ 21:27 Li ze iDan 7.13; Iro 1.7 * 21:37 Li ze iLuk 19.47

22

Ijudasi ọ lama khi ọli ya ri ijesu de
(iMat 26.1-5,14-16; iMak 14.1-2,10-11; iJon
11.45-53)

¹ Ukpe ni a la le ibuleḍi ni ọgbọ ri ifuma ma nye na lu iPasova o ti bhale.* ² Ighie eyi ekpodalougamhi eyi Eshinegba ali eni ẹ seṣe Ishi eyi iMosisi, e nono abi e li ya gbe ijesu a, ama ulishi oyi ẹgbọ o mu wẹ.

³ Ighọ Ọkphaghie ọ lo iJudasi ni a gbolo a lu Isikaroti udu, ni ọ khi ọghuo eniye odukhokho ogbava eyi ijesu. ⁴ Oni iJudasi ọ fie deba ighie eyi ekpodalougamhi ali eni ẹ kẹ ekẹ Owa Oyi Eshinegba. Ọ nu wẹ ye ochi abi ọ li ya ri ijesu na wẹ de. ⁵ Egbe e mu wẹ, e lama khi wẹwẹ e ya fali ọli ikpaghọ. ⁶ Ọ lama shi wẹ ọ, ọ nono abi ọli ri ya me asha ri ọli na wẹ mu ini ebubu ẹgbọ ẹa la akaghọ.

Eminale ni o kpukhokho

(iMat 26.17-25; iMak 14.12-21; iJon 13.21-30)

⁷ Ukpe ni a la le ibuleḍi ni aa ri ifuma shi nye, ni a rọ omi osumha ẹ luase obo, o ramhi. ⁸ Ighọ ijesu ọ ghie iPita ali iJon ralo, ọọ wẹ, “A ka mu egbe eminale iPasova oyi awa.”

⁹ E mhila li, “Obo wa nono ni anye je ya mu egbe?”

¹⁰ Ijesu ọọ wẹ, “Abi a lie ke lo iJerusalemu le te, a ya me omose ọghuo ni ọ tsua ubene amẹ. A deba li je owa ni ọọ je. ¹¹ Ini a ramhi aghọ, a lie oni ọ mholi oni owa oghọ, ‘Ọseṣe ọ́ọ́, ighe elemhi owa oye ni epfese e ku ẹ shi, ni mhemhe ali eniye odukhokho

* 22:1 Li zẹ Okiali 12.1-27

eyemhẹ anye la ya le eminale iPasova? ¹² Ọ ya ri ukpokpomhi agbala khasẹ ẹ ukhomhi owa atonga ni a lolo riẹlẹ somhi otse. A mu egbe oni eminale shi aghọ.”

Eminale ni o kpe ukhokho ni iJesu ọ nu eniye odukhokho eyọli le

¹³ Ighọ e bhale ya ẹ khi abi iJesu ọ li ngme ọli te o khi. Ighọ e mu egbe oni eminale iPasova shi aghọ.

Abi e rọ le eminale oyi Onomhufe

(iMat 26.26-30; iMak 14.22-26; 1 iKori 11.23-25)

¹⁴ Oni eghẹghẹ o ramhi, iJesu ali ighiusomhi na keẹ eyọli e shitọ shi gasẹ ni e rọ ya le eminale. ¹⁵ Ọọ wẹ, “Ọ kie kpẹ ghọle mhẹ egbegbọ ni mhi nu ẹ le eminale iPasova ona neni mhi ya mẹ osoli. ¹⁶ Mhi gueye ẹ khi, mhi aa ke gbo ya le eminale ona, sẹ ni awa kẹ le oni o khi egbegbọ obini Eghiele oyi Eshinegba.”

¹⁷ Ọ rue oni uko, ọ kphẹmhi. Ọọ wẹ, “A mọ uko ona, a kemhi ọli da. ¹⁸ Mhi gue ọli ẹ ye ẹ khi, mhia ke gbo ya da onyọ ọra upfonu ona, sẹ ni Eghiele oyi Eshinegba o bhale.”

¹⁹ Ighọ ọ rue ibulẹdi mhufe obọ, ọ kphẹmhi, ọ khi ọli a, ọ rọ na wẹ, ọọ, “Idiegbe oyemhẹ na ni mhi rọ na ẹ. A lina ke riẹlẹ ọli rọ sato mhẹ egbe.”

²⁰ Ighọ ọ gbo rue uko abi ọ rọ le emhi se, ọọ, “Uko ona o khi ishobọ onogbọ ni o rọte ọlia eyemhẹ bhale, ni a ku shi ekẹ na ẹ.† ²¹ A ghe i, obo oyi oni ọ ya remhẹ de o nu mhẹ shitọ ẹ le emhi memena.‡ ²² Abi ẹ khi omi ọgbọ ọ li ya kia, ighọ a li ya mẹ ọli,

† 22:20 Li zẹ ijere 31.31-34 ‡ 22:21 Li zẹ Iwolo 41.9

ama epfua o khi ni oḡbọ ni o ya rọli de.” ²³ Ee mhila egbewe ọni o khi ni o ya gbe ikanya enana.

²⁴ Igho ekhako o gbo li lasese shi iteva oyewe shi ọni o fune nya shi elemhi we. § ²⁵ IJesu o o we, “Eri ighie eyi eḡbọ iJeta e e jili we. E kha jili we se, e lie we khi eri we we e kpaghie we obo.* ²⁶ Ama a khi li abi we we, ochogho, ọni o nono ni loḡi fune elemhi e, o ri eḡbọi tiemhie ekẹ nya, ọni o ralo o ke ga enekpoḡe.† ²⁷ Oghuo o fu ne, ọni o shito ukhomhi itebu e le emhi, abi ọni o o kphan o eminale ghi eni e shito o le? Oa khi ọni o shito le? Ama eri mhemhe mhi le e iteva abi ọni o ga e.‡ ²⁸ E e a nu mhe migha abi mhi ro la imufe. ²⁹ Mhi ri eghiele na e, abi itamhe o li ri eghiele na mhe. ³⁰ Ni a ro bhale ya e khi a nu mhe le, a nu mhe da obini iloghie oyemhe. A ya shito ukpekhomhi oghie, a gue unuekpe igbeva eyi iZireni ezọ. §

*Ijesu o guele shi ekẹ khi iPita o ya kie luẹ
(iMat 26.31-35; iMak 14.27-31; iJon 13.36-38)*

³¹ “ISamo, iSamo, ghe i, Okphaghie o she mhila khi loḡi e nono ni loḡi kpishi e-a nya abi a lie kpishi ado. ³² Ama mhi she so iromhi ne, iSamo, ini irudunga oye o khi nighise. Ini u pfue o se, ri udu shi inyoghuo e enekpoḡe o.”

³³ Ama iPita oḡo li, “Onomhue, mhi ga mu egbe ni mhi ro deba e ya lo owa ighumha, ali ni mhi nu e ya ghua.”

§ **22:24** Li ze iMat 18.1; iMak 9.34; iLuk 9.46 * **22:25** Li ze iMat 20.25-27; iMak 10.42-44 † **22:26** Li ze iMat 23.11; iMak 9.35 ‡ **22:27** Li ze iJon 13.12-15 § **22:30** Li ze iMat 19.28

³⁴ IJesu ọ ọli, “Mhi gue ẹ ye, khi, yeḡe iPita ọna, neni ọkpa ọ ya gbiẹghẹ amo u ya kie mhe itese khi u waa lese mhe.”

Egheghẹ ingme o she ramhi

³⁵ IJesu ọ rọ mhila wẹ, “Abi mhi rọ ghie ẹ fiẹ lase, ni aa rọ tsua ẹkuẹ ukpaghọ wẹkhi akpaba wẹkhi ẹkuẹ, emhikhoghwo o fe to ẹ?”*

Ẹ ọli, “Iiye.” ³⁶ Ọọ wẹ, ama memena, ọgbọ ni ọ mhue ẹkuẹ ukpaghọ ọ rue ọli, ọni ọ mhue akpaba ọ tsua li, ini u waa kpẹ mhue ọgbhoro, ka ri awulu oye de, ni u ya de oghuo. ³⁷ Mhi gueye ẹ khi emini a keke shi mhe egbe ni o la Ebe-no-pfuase, ni ọọ, “A leli ọli ma ẹgbọ ni e lue,” o mema bhale ya tse shi mhe egbe. Irari khi emini a keke shi mhe egbe o she ramhi ni e rọ bhale ya dose.† ³⁸ Eniye odukhokho eyọli ẹ ọli, “Bino, Onomhue, ọgbhoro eva e la ana.” Ọọ wẹ, “O somhi agho.”

Ijesu ọ la ute olivu so iromhi

(iMat 26.36-46; iMak 14.32-42)

³⁹ IJesu ọ fiẹ lase, e je Ute Ẹera Olivu, abi ọ kpẹ li. Eniye odukhokho eyọli e deba li. ⁴⁰ E ramhi agho, ọọ wẹ, “A ke so iromhi ini a khi de pfilo imufe.” ⁴¹ Ọ tikia na wẹ deḡe, ọ wughu, ọ so iromhi, ọọ, ⁴² “Ita, ini o ghole ẹ, mie mhe uko osoli imeme onana, ama ọa khi abi o ghole mhe, ama abi o li ghole ẹ.” ⁴³ Igho aḡeni ọ rọte idane bhale ya ri ekpabo na li. ⁴⁴ Rọte ọtomhe, ọ so iromhi egbegbo ramhi ni ọpfo ni e rọte ọli egbe e ku shi eke, e kọ tikpo abi ọlia. ⁴⁵ Abi ọ rọte iromhi isoso vule, ọ nyene egbe bhale deba

* **22:35** Li ze iMat 10.9-10; iMak 6.8-9; iLuk 9.3; 10.4 † **22:37** Li ze Aza 53.12

eniye odukhokho eyoli. O me khi osoli ni e vie o ri olosemhe shi we egbe, e lese. ⁴⁶ O mhila we. “Elo o ze khi a lese-a? A vule ni a ke so iromhi ini a khi de pfilo imufe.”

A mu ijesu

(iMat 26.47-56; iMak 14.43-50; iJon 18.3-11)

⁴⁷ Abi o kie li ngme egbo, egbo e ve lole gbii. Omose ni a lu iJudasi ni o li khi otuoghwo eniye odukhokho ogbava eyi iJesu o rewe kia. O le deba iJesu ni loli ya pfi oli elemhi egbe. ⁴⁸ IJesu o mhila li, oo li, “IJudasi, eri u ri otse ri Omi Ogb o de ena?” ⁴⁹ Eni eniye odukhokho eyi iJesu e me emini a ya me ena, e mhila li, “Onomhue anye ri itakobi ni e la anye abo kholi?” ⁵⁰ Igho oghwo o, o ri itakobi fia oni oo ga oni o kpeda nya oye ekpodalo-ugamhi eso a. ⁵¹ IJesu oo li, “Taa! Khi ke gbo li igbo.” O ri ob o ti oni omose oni eso, oni eso o gbela. ⁵² IJesu o mhila ighie eyi ekpodalo-ugamhi, ali eni ee khekhe Owa Oyi Eshinegba, ali eni egbhali ni e bhale ya mu oli, “Eri mhia pfi ozughu ni a ro tsua epia ali itakobi ali ikpokpo bhale e deba mhe? ⁵³ Ele kpa mhi ro la Owa Oyi Eshinegba e sese, ongee oa ri ob o ti mhe, ama eghenge oyee na ni ekpabo alo ebili e ro mhesa.”†

IPita o tia khi loli ea lese ijesu

(iMat 26.57-58,69-75; iMak 14.53-54,66-72; iJon 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Igho e mu oli vu ya je owa oyi Okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba ni o kpeda nya. IPita o tapfia a deba we. ⁵⁵ Abi e ke ro pfi erali shi iteva oyi oni

† 22:53 Li ze iLuk 19.47; 21.37

atukpapfe ni e ro shito, iPita o li bhale ya nu we shito. ⁵⁶ Abi okpotso oni oo ga oghuo o li me khi iPita o nu we shito, o bino oli tsuke, oo li, “Omose ona o li nu iJesu kia.” ⁵⁷ Ama iPita o tia. Oo li, “Kpotso, Mhia fe ga lese oli.” ⁵⁸ O deno, omose olese o ke gbo me iPita, o mhila li, “U li nu iJesu u kia.”

IPita o ke, “Mose mhia nu oli kia.”

⁵⁹ O ke te agho ri emhi abi agogo oghuo dose, omose olese o ge ma o gue, oo, “Mhi lese gboo khi omose ona o nu iJesu u kia, irari khi onge iGalili o li khi!”

⁶⁰ Ama iPita o so li o, oo li, “Mose, mhi a lese emini u wa ngme ena.” Utoghuo kpe abi o kie li ngme, okpa o gbieghe ⁶¹ Onomhue o pfi alo bino iPita chii. IPita o tode sato ungmehi ni iJesu o ngme ni o khi, “Neni okpa o ya gbieghe, u ya tia itese, we khi u waa lese mhe.” ⁶² IPita o fie je olase, o ya vie oya.

Eni e khe ekhe e ri iJesu li egia

(iMat 26.67-68; iMak 14.65)

⁶³ Eni emose ni e khe iJesu ekhe, e roli li egia, e gbe oli. ⁶⁴ E geno oli alo, e mhila li, “Bobobo! Oghuo o ri emhi lie?” ⁶⁵ Igho e ngme iwali ingmemhi emuebe ebubu deba li.

E mu iJesu bhale igbaa iSahediri

(iMat 26.59-66; iMak 14.55-64; iJon 18.19-24)

⁶⁶ Ogbe o gbe-a, eni egbhali ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi, ali esese Ishi eyi iMosisi e legba. E rue iJesu lasela migha iteva oyewe. ⁶⁷ E lie oli, “Ini yeye u khi oni omiagbopfuese, gueye anye.”

IJesu oo we, “Ini mhi tseku gueye e, aa ya mie shi mhe o. ⁶⁸ Ini mhi mhila e, aa ya gbaghie a na mhe.

69 Ama rọte memena vu, omi ọgbọ ọ ya shitọ obita oyi Ẹshinẹgba obini iloghie.”

70 Wẹwẹ nya e mhila li, “Omi Ẹshinẹgba u khi?”

Ọọ wẹ, “A guẹ ngme ni ẹ khi Omi ọ mhi khi.”

71 Ẹ egbewẹ, “Awa ke gbolo ẹ nono ọtsẹle ọlese, awa-eghuo awa she ri esọ eyawa suọ abi ọ ri unu oyọli ngme.”

23

A rue iJesu bhale odalo oyi iPaleti

(iMat 27.1,2,11-14; iMak 15.1-5; iJon 18.29-38)

1 Ighọ eni igbaa nya e vule, e pfi ọli ukhomhi ralo ghi iPaleti. 2 Wẹwẹ nya e gue ẹzọ shi ọli egbe, ẹ liẹ, “Anye she mẹ ọmọse ọna khi ọ sẹsẹ ẹgbọ ode ẹgbhọli. Ọọ ẹgbọ e khi ke zẹ oga na oghie iSiza, ọ gbolo a liẹ khi lọli khi Ọmiepfuese ni ọ gbo khi oghie.”

3 Ighọ iPaleti ọ mhila li, “Suọ khi yeyẹ u khi oghie oyi ẹgbọ iJu?” IJesu ọọ li, “Abi o li ghọ.”

4 Ighọ iPaleti ọ gueyẹ ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni igbaa, “Mhi a mẹ ushi mu mhue ọmọse ọna obọ.”

5 Wẹwẹ nya e liẹ, “Eri ọ ri oseşẹ oyọli pfi ozughu ẹ shi ekẹ iJudia nya. Ekẹ iGalili ọ te gba li ekẹ le ni ọ rọ ramhi ana ena.”

A rue iJesu bhale odalo oyi Erodu

6 Abi iPaleti ọ rọ suọ ona, ọ mhila wẹ ini ọngi iGalili ọ khi. 7 Abi ọ ke rọ suọ khi ekẹ ni Erodu ọ mhẹşẹ shi iJesu ọ khi, ọ e rue ọli ghi Erodu ni ọ li la iJerusalemu oni ẹghẹghẹ.

8 Abi Erodu ọ rọ mẹ iJesu, egbe e mu ọli, itobo khi o she tẹşẹ ni ọ te nono ni lọli mẹ ọli, irari khi ọ she kpẹ suọ eko ọli, ọ gbolo nono ni ọ la ukpẹloe

luẹ gbe ikanya ọnyaloa eghuo. ⁹ Ọ mhila iJesu ogbo ebubu ama iJesu ọa pfa shi ọli eke. ¹⁰ Eni Ighie eyi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba ali esese Ishi eyi iMosisi e migha agho, e pfi oni o nga o shi o ¹¹ Igho Erodu ali ekholi-okhue eyoli e gia li e gbo roli li egia. E sono li itsua ni e somhi otse ni e ghale. E gbo rue ọli nyene egbe ukhokho ghi iPaleti. ¹² Elegho, iPaleti ali Erodu e ro somhi irari khi obo e kpe khi.

IPaleti o pfa ezọ mu iJesu a gbe ọli-a

(iMat 27.15-26; iMak 15.6-15; iJon 18.39--19.16)

¹³ IPaleti o luno ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni e mhesẹ ali eni egbo nya, ¹⁴ Oo we, “A rue omose ọna ghi mhe, a lie khi o pfi ozughu shi egbo iteva. Ama ukpeloe e mhi la mhila li ogbo lena, mhi aa me emhi khoghuo ni a ro gue ezọ shi ọli egbe. ¹⁵ Wekhi eri Erodu o pfa ezọ mu ọli, irari khi o nyene ọli egbe ukhokho ghi awa. A ga me ọli gboo khi oni omose ọna ọa li ingme okhoghuo nabi a ro ya lie a gbe ọli-a. ¹⁶ Irari ghọ mhi ya nase ọli, mhi rue ọli obo-a.” ¹⁷ [Ini a li ukpe iPasova, iPaleti, ọọ mema rue ogbo oghuo ighumha lasele na we.]

¹⁸ Wewe nya e ku unu a nyogho, “A rue ọli vu ya gbe-a! A ri ochogho rue iBarabasi obo-a na anye!”

¹⁹ Eri a kie kpe mu iBarabasi shi owa ighumha irari onyaghu ni o pfi shi oni eoli ali khi o gbo gbe ugbeli. ²⁰ IPaleti o nono ni luẹ rue iJesu obo-a, o gbo lema we. ²¹ E kiele tsesẹ nyoghoo, “A ta li ma ọọra apfida gbe-a! A ta li ma ọọra apfida gbe-a!” ²² Utonuzese, o gbo nu we ngme, ọọ, “Elo o ze, Ingmobe onoghuo o riẹle? Irari khi mhia me emini o ze ni a ro ya gbe ọli-a. Itobo igho, mhi lese ya nase ọli, mhi rue ọli obo-a.”

²³ E kiele tseṣe nyoghoo, a ta iJesu ma oṣra apfida gbe-a. Atseṣe oyewẹ o roḷi tse na we. ²⁴ Igho iPaleti o lama shi we o. ²⁵ O rue iBarabasi ni a mu shi owa khi o pfi ozughu shi oni eke, ni o gbo gbe ugbe, obo-a na we. Igho o ri iJesu na we, e ka li oḷi abi o ghole we.

A ta iJesu ma apfida

(iMat 27.32-44; iMak 15.21-32; iJon 19.17-27)

²⁶ Abi e li rue oḷi leṣe, e me omose oghuo ni a lu iSamọ ongi iZireni ni o roṣe eḷi odonue lo oni eḷi le. E ri itoto mu oḷi, sheli oḷi oni oṣra apfida ogho, o tsua li nga ike deba iJesu.

²⁷ Ebubu eḡbo e deba iJesu, shi ikpotso ni e vie e vie oya na li. ²⁸ IJesu o nyene alo ghue we, oḡ we, “Ikpotso iJerusalemu, a khi ke vie na mhe. A ke vie na egbe e ali imi e, ²⁹ Irari khi oni eghẹghẹ oḡ bhale ni a ro ya ke lie, ‘Ikhivose o khi na ikpotso ni ea bia eniye, ni ea me umemhi ghue, wekhi e ri e mu enyeli shi omọ unu ghue.’ ³⁰ E ya lie ute, ‘De mu anye,’ eḡ ite enikeke, ‘A de khukhu anye a.’* ³¹ Irari ini eḡbo eḡ li na ini egua o vo ebuli-a zughu, se e ke e li ini o khakha?”

³² A li muno ighiatọ aava ni a li ya gbe-a toma li egbe. ³³ Abi e ro ramhi ashini a lu, “Ugua ukhomhi olimhi,” agho e gbe oḷi ali ighiatọ egho a shi. E ta oghuo ma oṣra shi oḷi ukiẹkiẹ obita, e ta onokpoḷe shi ukiẹkiẹ obo ogobo. ³⁴ IJesu oḷi, “Ita, gbekua na we irari khi ea leṣe emini eḡ li.”†

E ri amukpagho pfi onolo ro kemhi itsua eyoli. ³⁵ Eni eḡbo e migha bino, enighie e doḷi okonyo. E

* **23:30** Li ze Osia 10.8; Iro 6.16 † **23:34** Li ze Iwolo 22.18

liẹ, “Ọọ tsumhi ẹgbọese, ọ tsumhi ẹgbọli ini lọli ọ khi Ọmiepfuese ọyi Ẹshinẹgba ni a zẹ.”†

36 Eni ekhọli-okhue e li bhale ya rọli li egia. E ri onyọ ni ọ yala nali ọ mọ da. § 37 Ẹ ọli, “Ini o khia khi yeyẹ u khi oghie ọyi ẹgbọ iJu, tsumhi egbe ẹ shọ.”

38 E keke emhi tama kpeda na li ni o ngme khi, “Ọna ọ khi Oghie ọyi Ẹgbọ iJu.”

39 Oghiatọ ọghuo ni a li tama ọara, ọ tsue iJesu. Ọ liẹ ọli, “Óá khi yeyẹ wẹ khi Ọmiepfuese u khi? Tsumhi egbe ẹ, ni u li tsumhi anye.”

40 Ama oghiatọ ọnọkpọle, ọ dese ọli, ọọ li, “Ulishi Ẹshinẹgba ọa ya muẹ, aborọkhia khi eri ushi oghuo o ga mu awa? 41 Akanya ni awa gbe awa mie ifata to e na. Ama ọmọse ọna, ọa li emhikhọghuo ni ọ mẹ osue a shi.” 42 Ighọ ọ́ọ́ iJesu, “Sato mhẹ egbe ini u bhale ukpẹkhomhi eghiele oye.”

43 IJesu ọọ li, “Mhi gueyẹ khi, ogbe-namo ena, u ya nu mhẹ la Apfẹ ọyi Ẹshinẹgba na iloghie.”

Eghuli oyi iJesu

(iMat 27.45-56; iMak 15.33-41; iJọn 19.28-30)

44 Agogo igbeva ẹlẹ ọguota o lẹsẹ nu, obili o te bi oni ekẹ nya ya ramhi agogo esẹ ẹlẹ ogbomhi.

45 Irari khi ovọ ọa ke to, ode ugbakpi ni a rọ pfa ode a shi elemhi Owa Oyi Ẹshinẹgba o te iteva kiẹsẹ-a eva ya to ekẹ.* 46 IJesu ọ lu leghe, ọọ, “Ita, mhi ri ayemhẹ oyemhẹ mhọli ẹ obọ.” Abi ọ rọ na ngme se, ọ ghua. 47 Abi ọga ọkhọli-okhue ni ọ la aghọ ọ rọ mẹ emini a mẹ, ọ kuẹghie Ẹshinẹgba, ọọ li, “Egbegbọ lọ khi ọmọse ọna ọni ọ pfuase ọ khi!”† 48 Abi ẹgbọ ni

† 23:35 Li zẹ Iwolo 22.7 § 23:36 Li zẹ Iwolo 69.21 * 23:45 Li zẹ Okiali 26.31-33 † 23:47 Li zẹ Iwolo 31.5

e le gba agho ni wewe e ri ukpeloe me emini a me, e ro me emini a me, ee vie osue, e je. ⁴⁹ Ama egbo nya ni e lese oli ali ikpotso ni e rote iGalili deba li, e migha tapfia bino emini a ga me nya.†

Iroto oyi iJesu

(iMat 27.57-61; iMak 15.42-47; iJon 19.38-42)

⁵⁰ Omose oghuo o la o na lu iJosefu. O khi oghuo emose ni ee mheshe. O khi omose onete ni o pfuase. ⁵¹ Oa lama shi o a ka gbe iJesu a. Ongi eoli Arimatia na eke iJudia o khi. O migha khe Eghiele oyi Eshinegba. ⁵² O le deba oghie iPaleti ya mhila li olimhi oyi iJesu. ⁵³ O rote oora apfida rue oli tiemhile, o ri ide enegbo khuli oli. O ya roli shi uji ufueche ni a to-a, ni ogbo oa kpe ri olimhi to ghue. ⁵⁴ Ogbele ni o mama ele iyemhea oyi egbo iJu lo. Ele iyemhea o she lese ya ramhi. ⁵⁵ Eni ikpotso ni e rote iGalili deba iJesu bhale e deba li ya me uji ni o ri iJesu to. Ali abi o li roli to. ⁵⁶ Igho e nyene egbe je apfe ya rue ituale ni a ku e shi olimhi egbe.‡

Ama e yemhe-a ogbele iyemhea. E ri ona ri ushi ogbele iyemhea gbe akanya.

24

Ite-eghuli-guale oyi iJesu

(iMat 28.1-10; iMak 16.1-8; iJon 20.1-10)

¹ Ele ni odode na elemhi efo uka, ogbie fiefie, eni ikpotso e bhale uji ni a ri iJesu to. ² E me khi eche ni a ro khukhu oni uji, khi a gheghele oli ode-a. ³ Ama abi e ro lo elemhi oni uji, ea me idiegbe oyi iJesu. ⁴ Abọ e sha we, abi e li migha a sa o egho, e me khi

† 23:49 Li ze iLuk 8.2-3 § 23:56 Li ze Okiali 20.10; iDeut 5.14

emose aava ni e so itsua epfopfo ni e ge nyanyanya e nu we migha. ⁵ Ulishi oo mu we, e nyese ukhomhi so alo ghue eke. Ama eni emose e mhila we, “Elo o ze ni a ro nono ogbo ni o la agbo ifuabo oyi egbo ni e ghua? ⁶ Oa ke la ana, o she guale. A sato emini o gueye e abi o ro la iGalili khi: ⁷ ‘Omi Ogbo o mema ya me osue obo oyi egbo olamhe, e gbe oli-a shi apfida, ama elenuzi-ese o ya guale.’ ”* ⁸ E tigbe yele eni ingme eyoli le.

⁹ E rote atalimhi bhale, e gueye eniye odukhokho ogbaghuo enekpole ali egbo elese ni e la agho. ¹⁰ IMeli ongi iMagidaleni ali iJoana ali iMeli inyi iJemhisi ali ikpotso ni e nu we kia e gueye eni ighiusomhi na kee. ¹¹ Ama eni eniye odukhokho e dabi khi ingmemhi afue eni ikpotso ee ngme, ea pfi eshi we o ¹² Ama iPita o vule, o na ya je oni atalimhi, o ramhi agho, o nyese egbe bino elemhi oni uji, o lese me ide ni a ro khuli oli egho agho, ama oa me idiegbe oyi iJesu. Igho o li je apfe, abo e sha li.

Okiali na ode Emausi
(iMak 16.12-13)

¹³ Oni ogbele ni e ngme ena, eniye odukhokho aava eyi iJesu e je eoli Emausi ni o khi imali igbaghuo rote iJerusalemu. ¹⁴ E nu egbewe ngme ingme enana ni a me. ¹⁵ Abi e li ngme ni e li lese egho, iJesu o khu we e, e ga kia lese. ¹⁶ E me oli ama ea lese oni o khi. ¹⁷ IJesu o mhila we, “Elo a nu egbe a ngme abi a li kia lese ena?” E mu migha, alo eyewe e khi osoli-osoli. ¹⁸ Oghuo elemhi

* **24:7** Li ze iMat 16.21; 17.22-23; 20.18-19; iMak 8.31; 9.31; 10.33-34; iLuk 9.22; 18.31-33

wẹ ni a lu iKilopasi ọ mhila li, “Ọpfese ọshẹbẹ u khi shi eke iJerusalemu ni ọa lẹse emini a mẹ eke ona aenelue?” ¹⁹ “Emhi eneghuo a mẹ?” Ijesu ọ mhila wẹ. Eni emose ẹ ọli, “Emini e li iJesu ọna iNazareti. Omekeguele omose ọna ọ khi, ọ mhue ekpabo oyi Eshinegba. Egbọ e lẹse ọli shi emini ọ riẹle ali ingmemhi ni ọ gbolo o ngme. ²⁰ Ighie eyi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba ali enighie e rue ọli lasela ni a gbe-a shi ọọra apfida. ²¹ Eri anye dabi khi loli ọ ya pfa egbo iZireni shi eke. Amo li ẹle ese abi a te mẹ ingme ena. ²² Ikpotso eghuo eyi anye e ri abo sha anye. E je uji oyoli amo uzogbe fiefie, ²³ Ama ẹa mẹ idiegbe oyoli. E nyene egbe bhale ya gue khi wewe e mẹ igeni ni e gueye wewe khi ọ she guale. ²⁴ Egbọ eghuo elemhi anye e she je obọ ya bino e mẹ khi abi e ngme o khi, ama ẹa mẹ iJesu.” ²⁵ Ijesu ọọ wẹ, “A khi eyeghe e, ni udu oye ọa nyanya mie emini emekeguele e ngme suo. ²⁶ Aa lẹse khi ina oni Omiepfuese ọ li ya mẹ osue neni ọ lo ufumhi oyoli?” ²⁷ Oni iJesu ọ tigbe ri emini a keke shi Ebe-no-pfuase lo wẹ esọ ni e la ebe Ushi oyi iMosisi ali eyi emekeguele nya. ²⁸ Abi e li ti ramhi ukuku ọli ni e je, iJesu ọ riẹle abine khi loli ti okiali oyelue ya je odalo. ²⁹ Ama ee ti ọli, ẹẹ ọli, “Nu anye kushi ana irari khi ogbe o she vu, obili o she gbolo-a bi.” Igho ọ deba wẹ ọ ya kushi na wẹ. ³⁰ Abi e kerọ shito ya ke le eminale, ọ rue oni ibuledi, ọ kphemhi, ọ khi ọli-a, ọ kemhi na wẹ. ³¹ Eghẹghe ana, alo eyewe e khueghie-a, e tigbe lẹse khi loli lo. Eritse ọ kele-a, ẹa ke mẹ ọli. ³² E egbewe, “Oo khi eri ọ li abi erali shi awa udu abi ọ ro la ode nu awa ngme ni ọ gbo ro gue abi Ebe-no-pfuase o ngme ye

awa?”

³³ Aghoaghọ e vule nyene egbe ukhokho je iJerusalemu. E bhale ya ẹ eniye odukhokho ogbaghuo ali ẹgbọ enekpọle ni e ga legba, ³⁴ ni e liẹ, “Egbegbi ingme lọ khi Ọnọmhuẹ ọ she guale, ọ ri egbọli gbo khasẹ iSamọ.” ³⁵ Ighọ eni etuava eghọ e guele emini a mẹ ode, ali abi e lẹsẹ iJesu ẹghẹghẹ ni ọ rọ khi ibulẹdi-a na wẹ.

*IJesu ọ ri egbọli khasẹ eniye odukhokho eyọli
(iMat 28.16-20; iMak 16.14-18; iJon 20.19-23; Ika
1.6-8)*

³⁶ Abi e rọ kie ghọ ngme oni ungmehi, iJesu ọ migha wẹ iteva ọọ wẹ, “Opfomhẹ o nu ẹ la.”

³⁷ E yila, ulishi óó mu wẹ, e dabi khi ayemhẹ olimhi ọ khi. ³⁸ Ọọ wẹ, “Elọ o zẹ ni udu oye ẹ o rọ nighise, ni a rọ gbo mhọli akhokhomhẹ shi udu oye ẹ? ³⁹ A bino abọ ali awẹ eyemhẹ. Mhemhẹ lọ. A ri obọ timhẹ ni a mẹ khi olimhi ọgbọ ọa ya mhọli idiegbe ali igua, nabi a mẹ khi mhi mhọli ena.”

⁴⁰ Abi ọ rọ ngme na se, ọ ri abọ ali awẹ eyọli khasẹ wẹ. ⁴¹ Abi oghẹlẹ ali ọshabọ ni o vọ wẹ udu ọa kie zẹ wẹ mie shi ọ ne, iJesu ọ mhila wẹ, “A li mhọli emhikhoghhuo shi akana ni a le ghọ?” ⁴² E rue afele ni a nye na li, ⁴³ Ọ rue ọli la akpewẹ rọli le.

⁴⁴ Ọọ wẹ, “Ena e khi emini mhi gueye ẹ abi mhi rọ kie nu ẹ la. Ingme eyemhẹ nya ni a keke shi Ushi oyi iMosisi ali, ebe eyi Emekeguele eyi Eshinegba ali Ebe Iwolo, e mema bhale ya tse.”

⁴⁵ Ighọ ọ khueghie wẹ udu-a ni e mẹ asha lẹsẹ emini a keke shi Ebe-no-pfuase. ⁴⁶ Ọ gueye wẹ, “Emini a keke shi eke na. Ọmiepfuese ọ ya mẹ osoli, ọ rọte eghuli guale ẹlenuzi-ese, ⁴⁷ ẹghẹghẹ aghọ a

ya ri eva oyoli ri imupfi ali irolamhẹ-topfa tse abo ushishi nya, roṭe iJerusalemu gba ekẹ le. ⁴⁸ A ga me eni emhi enana nya. ⁴⁹ Mhi ya ri emini Itamhẹ o shobo ghie usomhi ghi e, eri-tse a la elemhi eoli iJerusalemu ramhi ni a ro ya ri itoto roṭe obini o yagha ghi e ni o ya kpha e so.”†

Inga idane oyi iJesu

(iMak 16.19-20; Ika 1.9-11)

⁵⁰ Abi o ro rue we vu ya fiẹ, ni e ro kia ramhi iBetani, o tsua abo idane, o ku isemhe na we. ⁵¹ Abi o li ku isemhe na we, o o ze we obo, a rue oli nga idane.‡ ⁵² Igho e nyese ukhomhi ga li. E mu egbe pfi ri ukpokpomhi oghẹle je iJerusalemu. ⁵³ E kiele la owa ugamhi no fune tse, e kuẹghie Eshinegba.

† 24:49 Li ze Ika 1.4 ‡ 24:51 Li ze Ika 1.9-11

Ebe-No-Pfuasę Ishobo Onogbo
New Testament in Ivbie North-Okpela-Arhe
(NI:atg:Ivbie North-Okpela-Arhe)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ivbie North-Okpela-Arhe

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789789194797

The New Testament

in Ivbie North-Okpela-Arhe

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

03be06b0-68fd-500b-b9a9-6bca4b63979a